

VI Jornades «La recerca sociolingüística en l'àmbit de la llengua catalana»

22 i 23 de gener de 2026

Institut d'Estudis Catalans
Carrer del Carme, 47
08001 Barcelona

IEC
Secció
Filològica

**Generalitat
de Catalunya**

Amb la col·laboració de
 Fundació "la Caixa"

ÍNDEX

DEMOLINGÜÍSTICA	5
Enquesta d'usos lingüístics de la població 2023. Resultats globals i territorials	6
Dues notes matemàtiques sobre la llengua: sobre el Punt de No Retorn i sobre la “massa” de la llengua	9
IMMIGRACIÓ I LLENGUA	12
“Catalunya, terra d’acollida”: expectatives sobre la integració lingüística dels immigrants i reptes per a la justícia lingüística	13
Actituds, ideologies lingüístiques i la decisió d’aprendre i emprar català a Mallorca: un estudi de mètodes mixtes amb adults immigrants	16
Interferència lingüística i diversitat cultural: el cas de l’alumnat arabòfon a les escoles catalanes	19
JOVENTUT I LLENGUA	24
Esport, socialització i pràctiques lingüístiques dels joves a Barcelona	25
Les tries lingüístiques a l’ESO: Anàlisi crítica de les dinàmiques sociolingüístiques a l’Àmbit Metropolità de Barcelona	29
Usos i actituds lingüístiques dels/les adolescents de la Franja de Ponent: l’impacte de les xarxes socials en la promoció del català	31
COMUNICACIÓ, TIC I INTEL·LIGÈNCIA ARTIFICIAL	39
Desenvolupament de la fluïdesa oral en l’aprenentatge de segones llengües amb l’ús de la IA en entorns virtuals immersius	40
El biaix de gènere als models de llenguatge extens en català	45
La presència del català a les plataformes digitals i les xarxes socials: estratègies de visibilització i activisme lingüístic	47
Grans models de llenguatge (LLMs) com a agents de planificació lingüística. Una revisió de la literatura enfocada en el món del treball i des d’una perspectiva sociològica	50
SOCIOLINGÜÍSTICA EDUCATIVA (I). PROFESSORAT I FORMACIÓ DE PROFESSORAT	52
Actituds lingüístiques d’estudiants del Grau en Mestre d’Educació Primària de tres universitats catalanes	53

La competència lingüística i comunicativa dels futurs mestres: resultats de la primera prova diagnòstica de català a l'alumnat de nou accés de cinc facultats d'Educació de Catalunya	57
Exploració longitudinal dels usos lingüístics de mestres d'educació infantil i primària a la xarxa social X	60
SOCIOLINGÜÍSTICA EDUCATIVA (II). EDUCACIÓ OBLIGATÒRIA.....	64
Una història situada de l'ensenyament de llengües estrangeres al sistema educatiu català en el tombant de segle.....	65
Agència i llengües en el sistema educatiu andorrà: una aproximació qualitativa.....	69
SOCIOLINGÜÍSTICA EDUCATIVA (II). EDUCACIÓ SUPERIOR I NO OBLIGATÒRIA	73
El desenvolupament de la competència glocal en una estada acadèmica a l'estranger (GLOCALSA)	74
Inclusió i experiències sociolingüístiques i educatives a les aules de la universitat internacionalitzada: Els primers resultats del projecte INCLU-LINGUAM	77
Anàlisi econòmica de l'abandonament i de la continuïtat dels estudiants dels cursos de català del Consorci per a la Normalització Lingüística (CPNL): quin és el rol dels factors de demanda i oferta?	80
SOCIOLINGÜÍSTICA EDUCATIVA (III). IDEOLOGIES LINGÜÍSTIQUES.....	84
Prejudicis lingüístics i ús social del català a l'Horta Nord: una exploració qualitativa en batxillerat	85
Enfocament plurilingüe i intercultural en l'ensenyament de llengües: creences docents en el context educatiu multilingüe de la Marina Alta (País Valencià)	89
Evolució de les ideologies lingüístiques en la formació del futur professorat d'anglès des d'una perspectiva ELF (“English as a Lingua Franca”) (ELFING)	94
La intel·ligència artificial com a assistent en el desenvolupament de la creativitat. Percepcions i creences de l'alumnat de graus d'educació sobre l'ús de la IA en l'escriptura creativa i les competències lingüístiques	97
MÓN SOCIO SANITARI.....	101
«Mira, jo canvio “y nos entendemos todos”, però no és això»: Per què la llengua és important per als catalanoparlants en les consultes mèdiques? Una anàlisi empírica amb implicacions normatives	102
Percepcions dels professionals de la salut sobre les barreres lingüístiques en el sistema de salut públic de Catalunya.....	105

INTERVENCIÓ.....	109
Conversa col·loquial, moll de l'os d'una llengua viva. Una resposta a la minorització lingüística.....	110
Foment de l'ús del català entre els joves de Barcelona	112
Estratègies per al foment de l'ús oral de la llengua catalana: recerca i formació en sociolingüística educativa	115
Pla d'impuls del català al comerç	118
TRANSMISSIÓ LINGÜÍSTICA INTERGENERACIONAL.....	121
Entre llengua materna i llengua d'herència: la transmissió lingüística viscuda per mares i fills en famílies japoneses transnacionals a Catalunya	122
Projecte AMRELSE: Alta minorització i reproducció lingüística al sud-oest europeu..	125
COMUNITATS I ETNOGRAFIA	129
Què ens indiquen els manuals de cortesia redactats en català (1800-1936) sobre la realitat sociolingüística a Catalunya?.....	130
Els nous parlants de català a Espanya i a França: <i>Mudes</i> per aprendre català?	132
La llengua de la nostàlgia: una mirada als imaginaris sociodiscursius de l'Alguer	136
VARIACIONISME I PLANIFICACIÓ DEL CORPUS (I).....	138
Canvis lingüístics i gènere: el paper de les dones. Estudi acústic del sistema vocàlic dels joves de Canet d'en Berenguer (Camp de Morvedre)	139
Les vocals mitjanes tòniques en el català d'Andorra: un estat de la qüestió.....	143
Pèrdua i manteniment de contrastos vocàlics en el català d'Eivissa: anàlisi acústica del sistema vocàlic de joves nadius	146
Observació del vocalisme tònic d'adolescents lleidatans en contextos multilingües després de més d'una dècada: entre la variació i el canvi en curs de [ɛ - e] i [ɔ - o]	150
VARIACIONISME I PLANIFICACIÓ DEL CORPUS (II)	154
El marcatge diferencial d'objecte en català central: els factors del gènere, l'edat i el nivell d'estudis	155
El desenvolupament del marcatge diferencial d'objecte (MDO) en català i en castellà en infants de Catalunya.....	158
La llengua dels joves i la variació en l'expressió del futur.....	162
La dominància lingüística modela les actituds cap a la variació lingüística a Eivissa ...	166

L'avaluació de la correcció lingüística en diferents models d'estàndard a les Terres de l'Ebre: anàlisi interregional, intraregional i intergeneracional	170
Purisme lingüístic i legitimitat del parlant. A propòsit del <i>parlar bleada</i>	173
VARIACIONISME I PLANIFICACIÓ DEL CORPUS (III)	176
L'estàndard de la premsa digital de proximitat del País Valencià.....	177
El concepte de 'varietat estàndard' segons 20 entrevistats i 1 grup de discussió per al projecte EstandaRev	179
Estructura i relacions de les actituds lingüístiques dels valencians sobre l'estàndard....	182
Percepcions dialectals: per què l'alumnat català identifica el valencià com una altra llengua?.....	185
ABREVIATURES I SIGLES HABITUALS	189

The background features a light blue gradient. On the left side, there are four dark blue triangles pointing towards the center, arranged in a cross-like pattern. The top-left triangle points right, the top-right points left, the bottom-left points right, and the bottom-right points left.

DEMOLINGÜÍSTICA

VI Jornades «La recerca sociolingüística en l'àmbit de la llengua catalana»

ENQUESTA D'USOS LINGÜÍSTICS DE LA POBLACIÓ 2023. RESULTATS GLOBAIS I TERRITORIALS

Autoria i informació de contacte

Anna Torrijos

Departament de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya

atorrijos@gencat.cat

Xavier Tenorio

Departament de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya

xaviertenorio@gencat.cat

Resum

L'Enquesta d'usos lingüístics de la població 2023 (d'ara endavant, EULP) és la cinquena edició d'una estadística oficial que es va fer per primera vegada l'any 2003 i que ha esdevingut una eina bàsica per a conèixer la situació sociolingüística a Catalunya. En l'anàlisi dels resultats principals d'aquesta edició es fa un èmfasi especial en el context demogràfic i en l'evolució de les xifres absolutes, que ajuden a entendre l'evolució dels percentatges.

L'enquesta de 2023 s'ha dut a terme a partir d'una mostra representativa de 8.682 persones de 15 anys i més distribuïdes per tot el territori de Catalunya, amb un marge d'error d'1,03. El treball de camp es va desenvolupar entre setembre de 2023 i abril de 2024.

A banda dels resultats globals es presentaran els resultats territorials, ja que en l'edició de 2023 s'obté la mateixa representativitat a nivell d'àmbits territorials que en l'edició de 2018 que desagrega en vuit subàmbits l'Àmbit Metropolità: Barcelona, l'Hospitalet, Barcelonès Nord, Baix Llobregat Nord, Baix Llobregat Sud, Vallès Occidental, Vallès Oriental i Maresme. A més, es continua representant estadísticament la resta dels set àmbits territorials i la Val d'Aran (en total 16 zones territorials).

Així, per primer cop, es disposa de dades de l'evolució sociolingüística dels vuit subàmbits de l'Àmbit Metropolità i permet observar diferències sociolingüístiques i evolutives de les diverses comarques i poblacions de la zona més poblada de Catalunya, ja que a l'Àmbit Metropolità de Barcelona hi resideixen més de 4 milions de persones de 15 anys i més que representen un 64 % de la població de Catalunya.

Paraules clau

Coneixements lingüístics, usos lingüístics, català, enquesta multicanal, territoris, població.

Nota biogràfica

Anna Torrijos és llicenciada en sociologia per la Universitat Autònoma de Barcelona (2001), Màster en Tècniques d'Investigació Social Aplicada (TISA) i Postgrau en Màrqueting Lingüístic. Va iniciar la seva experiència professional a DEP Consultoria Estratègica com a tècnica sènior en investigació sociològica i d'opinió. Actualment és la responsable d'estudis i indicadors del Departament de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya. Ha dut a terme l'impuls i la coordinació de l'Enquesta d'usos lingüístics de la població, dels anys [2008](#), [2013](#), [2018](#) i [2023](#). Ha publicat diversos articles en revistes especialitzades (*Treballs de Sociolingüística Catalana*, *LSC – Llengua, Societat i Comunicació* o *Llengua i ús*), com ara «[El Sistema d'Indicadors Lingüístics: diagnòstic i avaluació en política lingüística](#)» (2022) i ha coordinat publicacions com «Anàlisi de l'Enquesta d'usos lingüístics de la població a Catalunya 2013. [Volum 1](#) i [2](#)» (2018).

Xavier Tenorio és llicenciat en sociologia per la Universitat de Barcelona. Actualment és tècnic de planificació lingüística del Servei d'Informació, Difusió i Estudis del Departament de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya. Anteriorment ha estat responsable d'estudis de Plataforma per la Llengua i investigador al [Centre Universitari en Sociolingüística i Comunicació de la Universitat de Barcelona \(CUSC-UB\)](#).

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

-

DUES NOTES MATEMÀTIQUES SOBRE LA LLENGUA: SOBRE EL PUNT DE NO RETORN I SOBRE LA “MASSA” DE LA LLENGUA

Autoria i informació de contacte

Francesc J. Hernández

Universitat de València

francesc.j.hernandez@uv.es

Resum

La comunicació presenta dues aproximacions matemàtiques innovadores aplicades a la sociologia de la llengua catalana.

La primera part se centra en el concepte del Punt de No Retorn. A partir d'una funció esmenada $\mathcal{F}(TC)$ que relaciona la Taxa de Competència (TC) amb la Taxa d'Ús Màxim (TU_{max}), s'extreu una funció més interessant anomenada $\mathcal{H}(TC)$. En representar gràficament $\mathcal{H}(TC)$, s'observa un punt d'inflexió, designat com el Punt de No Retorn. Aquest punt es determina calculant la segona derivada de $\mathcal{H}(TC)$ i igualant-la a zero. El valor real resultant per a TC és 0,27850, que correspon a les coordenades (0,27850, 0,11446). La presència d'un punt d'inflexió sobtat obre la possibilitat d'una singularitat, que l'estudi vincula directament amb la Teoria de les Catàstrofes, en particular la catàstrofe cúspide. Aquesta perspectiva difereix de models que suggereixen una minva progressiva de la llengua, com el d'Abrams i Strogatz, plantejant, en canvi, la possibilitat d'una desaparició singular.

La segona part de l'estudi explora una manera creativa de mesurar la “massa” del català, definida com una representació simbòlica de la seua presència i ús en diversos territoris. La metodologia utilitza conceptes matemàtics com ara la densitat, el volum i la Funció omega de Boltzmann. S'apliquen càlculs per determinar el radi d'un cercle equivalent a l'extensió geogràfica d'un territori (NUTS2), el volum d'un sòlid de revolució generat per una funció de decaïment, i una adaptació de la funció omega de Boltzmann per representar la “presència”

de la llengua en funció del nombre de persones competents o usuàries, tant en termes absoluts com relatius. Finalment, la massa es calcula com el producte del logaritme natural de la funció omega i el volum. Els resultats quantifiquen la massa per a diferents territoris, amb Catalunya mostrant la massa més elevada. L'estudi destaca els notables coeficients de correlació trobats entre les variables de competència/ús i els valors de massa, suggerint que aquesta metodologia teòrica és vàlida per quantificar fenòmens complexos de la sociologia de la llengua i que podria adaptar-se a altres fenòmens socials o culturals.

Versió completa: <https://roderic.uv.es/items/9e4c0629-0254-4a69-8519-4f849b951cd3>.

Paraules clau

Punt de No Retorn, teoria de les catàstrofes, massa del català, funció omega de Boltzmann, sociologia de la llengua.

Nota biogràfica

Francesc J. Hernández (València, 1959) és professor jubilat del Departament de Sociologia i Antropologia Social de la Universitat de València. Doctorat en sociologia amb la tesi «[El valencià a València](#)».

Més informació: <http://www.uv.es/fjherman>.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

ABRAMOWITZ, Milton / STEGUN, Irene A. (1964): *Handbook of Mathematical Functions With Formulas, Graphs and Mathematical Tables*. New York: Dover Publications.

ABRAMS, Daniel M. / STROGATZ, Steven H. (2003): «Modelling the dynamics of language death», *Nature*, vol. 424, p. 900. DOI: <https://doi.org/10.1038/424900a>. En línia: <<https://pdodds.w3.uvm.edu/teaching/courses/2009-08UVM-300/docs/others/2003/abrams2003.pdf>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

EUROSTAT (2023): *NUTS – Nomenclature of Territorial Units for Statistics*. En línia: <<https://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

- GRAHAM, Ronald L. / KNUTH, Donald E. / PATASHNIK, Oren (1994): *Concrete Mathematics: a foundation for computer science*. Boston: Addison-Wesley.
- HERNÁNDEZ, Francesc J. (2023): «Formulació d'un indicador unitari de competència i d'ús de la llengua per a l'avaluació de polítiques lingüístiques», *Treballs de Sociolingüística Catalana*, núm. 33, p. 141-157. DOI: [10.2436/20.2504.01.207](https://doi.org/10.2436/20.2504.01.207). En línia: <<https://revistes.iec.cat/index.php/TSC/article/view/150550/148352>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- HERNÁNDEZ, Carles / GARCÍA, Vicente / HERNÁNDEZ, Francesc J. (2025): «La ignorancia del todo. Orientaciones de la física cuántica hacia una Teoría del todo y su desconsideración curricular», *Studia Humanitatis Journal*, vol. 5, núm. 2, p. 21-54. DOI: <https://doi.org/10.33732/shj.v5i2.140>. En línia: <<https://studiahumanitatisjournal.com/revista/index.php/shj/article/view/140/262>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- MIRALLES, Clara (2014): *Models dinàmics de competició entre llengües*. València: Universitat de València. Treball de Grau disponible a: <<https://www.uv.es/perucho/TESI/TGF-CMiralles.pdf>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- PERUCHO, Manuel / GRIMALDO, Francisco / MIRALLES, Clara / QUEROL, Ernest / IÑESTA, Emilia (2017): «La modelització matemàtica dels processos de competició entre llengües: estudi comparatiu de l'evolució dels usos a Catalunya i al País Valencià», *LSC – Llengua, Societat i Comunicació*, núm. 15, p. 94-102. DOI: <https://doi.org/10.1344/LSC-2017.15.11>. En línia: <<https://revistes.ub.edu/index.php/LSC/article/view/18107/pdf>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

Ús de programes especialitzats

- Per a les dades generals, els càlculs volumètrics i el codi 3D: deepseek.com.
- Per als càlculs del punt d'inflexió i ω : wolphramalfa.com.
- Per als gràfics 1, 2 3, 5 i 6 (2D) i la matriu de correlacions: Excel.
- Per al gràfic 4 (3D): mycompiler.io/es/new/python.

The background features a decorative graphic on the left side, consisting of a vertical line and a horizontal line intersecting at the center. This intersection divides the space into four quadrants. The top-right and bottom-left quadrants are filled with a solid dark blue color, while the top-left and bottom-right quadrants are filled with a light blue color. The main title is centered in the white space on the right side of the page.

IMMIGRACIÓ I LLENGUA

VI Jornades «La recerca sociolingüística en l'àmbit de la llengua catalana»

“CATALUNYA, TERRA D'ACOLLIDA”: EXPECTATIVES SOBRE LA INTEGRACIÓ LINGÜÍSTICA DELS IMMIGRANTS I REPTES PER A LA JUSTÍCIA LINGÜÍSTICA

Autoria i informació de contacte

Elvira Riera-Gil

Universitat Pompeu Fabra

elvira.riera@upf.edu

Avel·lí Flors-Mas

Universitat Rovira i Virgili

avelli.flors@urv.cat

Resum

Al llarg del segle XXI, la societat de Catalunya ha esdevingut més complexa des del punt de vista sociolingüístic com a resultat de la immigració, responsable del creixement de la població fins als 8 milions, partint de 6,3 milions d'habitants l'any 2000. El volum de població nouvinguda representa un repte majúscul per a la integració lingüística en una societat que té el català com a llengua pròpia i històrica, però el castellà com a llengua majoritària des d'un punt de vista demogràfic, i dominant des d'un punt de vista juridicopolític. Com a resultat d'aquesta dinàmica demogràfica, la població catalanoparlant (inicial, d'identificació o habitual) ha deixat de representar la majoria demogràfica per esdevenir una *majoria fràgil* (McAndrew 2013). A més, el fet que la Generalitat de Catalunya no tingui competències clau en polítiques d'immigració pot suscitar una preocupació legítima sobre la sostenibilitat del català en el mitjà termini (Flors-Mas 2024).

En aquest context, la nostra recerca aborda les següents preguntes de recerca: quines són les aspiracions, inquietuds i expectatives de la majoria fràgil amb relació a la integració lingüística dels immigrants i a la sostenibilitat del català? I quines són les aspiracions, inquietuds i expectatives de la població nouvinguda? En la presentació tractarem de donar-

hi resposta a partir d'una anàlisi exploratòria dels malestans lingüístics experimentats per aquests dos grups tal com es recullen en el projecte [ReliefMaps+](#) (Rodó-Zárate *et al.* 2024). D'aquesta manera, intentarem identificar quins són els reptes ètics que planteja aquesta situació en termes de justícia lingüística, i quines haurien de ser les bases per a un tractament just dels dos col·lectius.

Paraules clau

Integració lingüística, malestar lingüístic, justícia lingüística.

Nota biogràfica

Elvira Riera-Gil és llicenciada en filologia catalana per la Universitat de Barcelona, doctora en ciències polítiques per la Universitat Pompeu Fabra i especialista en política lingüística amb una llarga trajectòria professional a la Generalitat de Catalunya, on ha estat subdirectora general de Política Lingüística (2004-2011 i 2022-2024). És membre del [Grup de Recerca en Teoria Política i Social \(SPTG\)](#) de la UPF i ha publicat diversos treballs acadèmics i divulgatius en el seu àmbit d'especialitat, especialment sobre teoria política i justícia lingüística. El seus llibres [Justícia lingüística i societats mixtes: una defensa de la pluralitat](#) (2017) i [Immersió lingüística. Una immersió ràpida](#) (2022), coautorat amb Montserrat Sendra, han obtingut el Premi Modest Reixach que atorga la Societat Catalana de Sociolingüística de l'Institut d'Estudis Catalans, els anys 2019 i 2024 respectivament.

Avel·lí Flors-Mas és sociolingüista, llicenciat en filologia catalana i doctor en lingüística catalana per la Universitat de Barcelona (UB) amb una [tesi](#) sobre usos lingüístics i identitats socials entre adolescents catalans i valencians. En l'actualitat és professor lector de sociolingüística al Departament de Filologia Catalana de la Universitat Rovira i Virgili. Anteriorment ha estat professor associat (2018-2021) i professor lector (2021-2025) del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General de la UB, i membre del consell de direcció i secretari del [CUSC-Centre de Recerca en Sociolingüística i Comunicació de la UB](#). Les seues línies de recerca inclouen la sociolingüística de la joventut i de la immigració, la demolingüística i la política lingüística educativa i familiar.

Des del 2022 dirigeix la [Revista de Llengua i Dret](#) i, des del mateix any fins al 2026, ha exercit com a secretari de la [Societat Catalana de Sociolingüística \(SOCS\)](#), filial de l'Institut d'Estudis Catalans.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

- FLORS-MAS, Avel·lí (2024): «Les mobilitats com a repte per a la sostenibilitat de les llengües minoritzades. Introducció a la secció monogràfica», *Revista de Llengua i Dret, Journal of Language and Law*, 81, p. 1-13. DOI: <https://doi.org/10.58992/rld.i81.2024.4282>.
- MCANDREW, Marie (2013): *Fragile Majorities and Education. Belgium, Catalonia, Northern Ireland and Quebec*. Canada: McGill-Queen's University Press.
- RODÓ-ZÁRATE, Maria / GARCÍA-ROMERAL, Gloria / COLL-PLANAS, Gerard (2024): «Youth dis/comforts in everyday spaces: an intersectional and mixed methods approach in Catalonia», *Children's Geographies*, 22 (4), p. 612-627. DOI: <https://doi.org/10.1080/14733285.2024.2322070>.

ACTITUDS, IDEOLOGIES LINGÜÍSTIQUES I LA DECISIÓ D'APRENDRE I EMPRAR CATALÀ A MALLORCA: UN ESTUDI DE MÈTODES MIXTES AMB ADULTS IMMIGRANTS

Autoria i informació de contacte

Catalina Amengual Ripoll

Dublin City University

catalina.amengualripoll2@mail.dcu.ie

Resum

En una societat cada cop més mòbil i multilingüe, les persones immigrades són sovint vistes com a agents clau en la preservació de llengües minoritzades com el català a Mallorca. Tot i això, segons l'EULIB 2014, el 81,6 % de la població immigrada empra el castellà com a llengua habitual, encara que no sigui la seva primera llengua. Malgrat ser part del domini lingüístic català, Mallorca ha estat poc estudiada pel que fa als factors que influeixen la decisió dels immigrants adults d'aprendre i usar el català. Aquest estudi parteix de recerques anteriors sobre ideologies lingüístiques (Woolard 1998; De Costa 2016), enteses com a esquemes mentals sobre llengua, posicionats i amb dimensions de poder. Per a aquesta recerca, les ideologies lingüístiques es consideren clau en les decisions d'aprendre i emprar català.

Amb un enfocament realista crític (Maxwell 2012), aquesta recerca recull dades d'un qüestionari autoadministrat a 154 persones nascudes al Marroc, a l'Argentina o a Alemanya, els tres llocs d'origen amb més presència a Mallorca, i amb coneixements nuls o com a mínim bàsics de català. El qüestionari explora aspectes com els motius per aprendre i usar el català, la percepció de la situació sociolingüística i la seva actitud envers aquesta realitat. La segona fase de l'estudi selecciona 19 dels participants del qüestionari per entrevistar-los i aprofundir en les seves experiències, raons i recursos (per ex., com recursos econòmics, temps disponible, distància de les classes, etc.) que faciliten (o no) l'aprenentatge i ús del català.

Aquest estudi amplia el coneixement sobre les raons per aprendre una llengua minoritzada en el context de Mallorca i complementa estudis previs a Catalunya (Massaguer 2022) i Irlanda (Ceallaigh 2022) amb la importància que resulten tenir factors socioeconòmics, com ara el nivell d'estudis o les condicions d'habitatge, per comprendre la imbricació entre aquests factors i les actituds i ideologies lingüístiques en la decisió d'aprendre i emprar català.

Paraules clau

Mallorca, aprenentatge de català, adults immigrants, llengua minoritzada, ús de català.

Nota biogràfica

Actualment som doctoranda a la Dublin City University. Vaig cursar el Màster en Management of Cultural Diversity a la Tilburg University. Em vaig graduar en llengua i literatura catalanes per la Universitat de les Illes Balears, on també vaig realitzar el Postgrau Expert Universitari en Dinamització Lingüística. He treballat com a assistent de recerca en projectes com «Actituds i usos lingüístics dels joves de les Illes Balears (AULIJOVIB)». Des del setembre de 2023, estic guardonada amb la beca Government of Ireland Postgraduate Scholarship de l'Irish Research Council amb la qual realitzo els meus estudis doctorals.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

- CEALLAIGH, Ben Ó. (2022): *Neoliberalism and Language Shift: Lessons from the Republic of Ireland Post-2008*. Berlin: Walter de Gruyter GmbH & Co KG.
- DE COSTA, Peter I. (2016): *The Power of Identity and Ideology in Language Learning*. Dordrecht, Netherlands: Springer.
- EULIB 2014 = MELIÀ, Joan / VANRELL, Maria del Mar (coord.) (2014): *Enquesta d'usos lingüístics a les Illes Balears 2014. Anàlisi*. Conselleria de Cultura, Participació i Esports del Govern de les Illes Balears / Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya / Universitat de les Illes Balears. En línia: <https://blocs.uib.cat/cdsib/files/2018/01/EULIB2014.pdf>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

- MASSAGUER, Marina (2022): *No-catalanoparlants a Catalunya: identitats socials, desigualtats i llengua catalana*. Open University of Catalonia. Doctoral dissertation disponible a: <<https://openaccess.uoc.edu/server/api/core/bitstreams/c1aac548-618e-4ee6-9eb5-962a91dfe897/content>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- MAXWELL, Joseph A. (2012): *A Realist Approach for Qualitative Research*. Califòrnia: Sage Publishing.
- WOOLARD, Kathryn A. (1998): «Introduction: Language Ideology as a Field of Inquiry», in SCHIEFFELIN, Bambi B. / WOOLARD, Kathryn A. / KROSKRITY, Paul V. (ed.): *Language ideologies: Practice and theory*, vol. 16. Nova York / Oxford: Oxford University Press, p. 3-48. DOI: <https://doi.org/10.1093/oso/9780195105612.003.0001>.

INTERFERÈNCIA LINGÜÍSTICA I DIVERSITAT CULTURAL: EL CAS DE L'ALUMNAT ARABÒFON A LES ESCOLES CATALANES

Autoria i informació de contacte

Mohanad-Amer Kadhim

Institut Cervantes

monetuniovi82@gmail.com

Resum

El treball se centra en alguns aspectes de la interferència de l'àrab en l'ensenyament del català i el castellà en l'alumnat de secundària, a partir dels exemples recollits en un institut català. L'estudi consisteix a determinar en quina mesura la proximitat o llunyania lingüística entre llengües pot generar problemes en l'aprenentatge del castellà/català en els nivells fonològic, morfosintàctic, lèxic i pragmàtic.

Partint de la base que la diversitat lingüística interfereix en l'aprenentatge d'una llengua, he recollit dades de la realitat glotològica de l'alumnat: país de procedència de l'alumne i la família amb la qual conviu, nivell de coneixement de les llengües cooficials (català/castellà), etc., i he classificat l'alumnat segons les llengües que poden entrar en conflicte. Atès que, segons les dades demogràfiques de què es disposa, el nombre d'alumnes que provenen de països de majoria musulmana és molt elevat als centres de Catalunya, he centrat el meu estudi en aquest grup, la problemàtica del qual es concreta en una sèrie d'efectes d'aquesta heterogeneïtat plurilingüe. Metodològicament, s'incorporen conceptes d'interculturalitat, educació multicultural i competència intercultural, al mateix temps que el treball se centra en els fenòmens d'interferència àrab/català/castellà que deriven del plurilingüisme.

He enfocat l'anàlisi en els estudiants nascuts en un ambient arabòfon, mitjançant la recollida de dades sobre el grup estudiat (amb entrevistes o enquestes) i mitjançant l'observació de les interaccions.

A continuació, he dut a terme l'anàlisi de les dades obtingudes, agrupant els problemes i interferències segons siguin de tipus grafemàtic, fonològic, morfosintàctic, lèxic i pragmàtic, aplicant una anàlisi lingüística contrastiva, basada en l'anàlisi d'errors, que permet conèixer millor la interllengua de l'alumnat arabòfon. Finalment, es proposen línies d'actuació que condueixin a resoldre o millorar els processos d'ensenyament/aprenentatge.

Paraules clau

Educació multicultural, ensenyament, plurilingüisme, interferència de l'àrab.

Nota biogràfica

La meva formació s'ha desenvolupat en un marc internacional, amb dos programes de doctorat culminats amb èxit. Vaig obtenir el títol de PhD en el programa oficial «Àsia, Àfrica i Mediterrani» a la Universit  degli studi di Napoli L'Orientale (2023), després d'haver completat el meu doctorat en literatura i llengua a la Universitat d'Oviedo (2017). Aquesta doble formació doctoral s'ha complementat amb un Màster Universitari en Formació del Professorat, especialitzat en llengua i literatura catalana/castellana a la Universitat Abat Oliba CEU (2023), i amb el Diploma d'Estudis Avançats a la Universitat d'Oviedo (2011).

La meva recerca s'ha centrat en les interaccions lingüístiques i culturals, amb especial atenció a l'època morisca (segle XVI) i als seus textos aljamiado-moriscos i a l'ensenyament de llengües en contextos multiculturals. Com a investigador al projecte CORPI del CSIC (2019), vaig analitzar processos de conversió religiosa i transferències culturals, una experiència que va enriquir la meva perspectiva acadèmica.

En l'àmbit de la docència, he impartit cursos d'àrab a la Universitat d'Oviedo (2013) i he participat en programes d'ensenyament de català com a llengua d'acollida. El meu treball final de màster va analitzar els efectes de l'heterogeneïtat plurilingüe en l'aprenentatge de l'espanyol per alumnes d'origen àrab a escoles catalanes, destacant la necessitat d'enfocaments didàctics que tinguin en compte la interllengua específica d'aquests estudiants.

La meva producció científica inclou publicacions en revistes especialitzades i capítols de llibres sobre temàtiques com la literatura aljamiado-morisca i les representacions del Judici

Final. He presentat comunicacions en congressos internacionals com el 40è Congrés Anual de l'Association for Contemporary Iberian Studies (Barcelona, 2018), on vaig analitzar la visió del procés català a través de la premsa àrab, o les Jornades d'Estudis Culturals Ibèrics (Chemnitz, 2017), on vaig presentar una ponència sobre les creences escatològiques dels moriscos. Recentment, he participat al XXXIe CILFR – Congrés Internacional de Linguistique et de Philologie Romanes (Lecce [Itàlia], 30 juny-5 juliol 2025), amb una ponència titulada: «L'arabisme morfosintàctic, lèxic i discursiu de les traduccions morisques del *Ġarā'ib an-Nuḥab d'as-Sāḥilī* (1279-1353)».

Actualment, la meua activitat professional combina la recerca acadèmica amb la docència, amb especial interès en la didàctica del català en contextos plurilingües, el desenvolupament de materials didàctics interculturals i la formació del professorat en entorns multilingües.

Com a professional de l'ensenyament de llengües, he participat en cursos de perfeccionament com «Escriptors catalans contemporanis en perspectiva europea» (Societat Catalana d'Història Cultural, 2024) i «Tallers Pedagògics Virtuals d'Introducció al Nou Currículum Educatiu» (2024), amb l'objectiu d'actualitzar els meus coneixements metodològics.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

- BANKS, James A. / MCGEE BANKS, Cherry A. (2019): *Multicultural Education: Issues and Perspectives*. New Jersey: John Wiley & Sons, Inc.
- CAPOTE, Alberto / NIETO, José Antonio (2017): «La población extranjera en edad escolar en España: del boom de la inmigración al cambio en el ciclo migratorio», *Revista de Geografía Norte Grande*, núm. 67, p. 93-114. DOI: <http://dx.doi.org/10.4067/S0718-34022017000200006>.
- CARBONELL PARÍS, Francesc *et al.* (2000): *Educació i immigració. Els reptes educatius de la diversitat cultural i l'exclusió social*. Barcelona: Mediterrània.
- CORDER, Stephen Pit. (1967): «The significance of learner's errors», *IRAL: International Review of Applied Linguistics in Language Teaching*, vol. 5, núm. 4, p. 161-170. En línia: <https://eric.ed.gov/?id=ED019903>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

Currículum i orientacions: bloc transversal de coneixement de la llengua i la cultura àrabs.

Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, 1a ed., 2021. En línia: <https://educacio.gencat.cat/web/.content/home/departament/publicacions/colleccions/curriculum/curriculum-arab.pdf>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

Declaración universal de la UNESCO sobre la diversidad cultural. Adoptada per la 31a reunió de la Conferència General de la UNESCO, París, 2 de novembre de 2001. En línia: <https://www.ohchr.org/es/instruments-mechanisms/instruments/universal-declaration-cultural-diversity>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

FLORS-MAS, Avel·lí / VILA, F. Xavier (2019): «Si em dius d'on vens, et podré dir com parles? (3. Nats a l'estranger)», *Apunts de sociolingüística i política lingüística*, núm. 13, p. 1-10. En línia: <https://www.ub.edu/cusc/wp-content/uploads/2020/05/apunts-cusc-num-13-2019-llengua-lloc-naixement-3.pdf>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

GARCÍA, Crescen (2004): *Experiencias y propuestas didácticas y metodológicas para la enseñanza de la L2 a personas inmigradas*. Madrid: Edinumen.

PALAUDÀRIAS, Josep Miquel (2002): «Escola i immigració estrangera a Catalunya: la integració escolar», *Papers: revista de sociologia*, núm. 66, p. 199-213. En línia: <https://raco.cat/index.php/Papers/article/view/25671/25507>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

PERALTA, Alicia (2000): *La adaptación al ámbito escolar de hijos de inmigrantes marroquíes. Estudio local en un instituto de enseñanza secundaria de Terrassa*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona. Manuscrit de tesi doctoral disponible a: <https://ddd.uab.cat/pub/tesis/2000/tdx-0331108-121637/aps1de3.pdf>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

SELINKER, Larry (1972): «Interlanguage», *IRAL: International Review of Applied Linguistics in Language Teaching*, vol. 10, p. 209-231. DOI: <https://doi.org/10.1515/iral.1972.10.1-4.209>.

VILA, F. Xavier / SOROLLA, Natxo / FLORS-MAS, Avel·lí (2020): «L'evolució dels usos lingüístics a Catalunya: un bilingüïsmesimètric?», *Apunts de sociolingüística i política lingüística*, núm. 14, p. 1-6.

En línia: <<https://www.ub.edu/cusc/wp-content/uploads/2020/03/apunts-cusc-num-14-2020-evolucio-usos-catalunya.pdf>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

XTEC – Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya. *Projectes. Marc per al plurilingüisme. Llengües i gestió de la diversitat. Llengües d'origen. Àrab*. En línia: <<https://xtec.gencat.cat/ca/projectes/plurilinguisme/llengues-gestio/origen/arab/>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

JOVENTUT I LLENGUA

VI Jornades «La recerca sociolingüística en l'àmbit de la llengua catalana»

ESPORT, SOCIALITZACIÓ I PRÀCTIQUES LINGÜÍSTIQUES DELS JOVES A BARCELONA

Autoria i informació de contacte

Maite Puigdevall

Universitat Oberta de Catalunya

mpuigdevallse@uoc.edu

Víctor Corona

Universitat Oberta de Catalunya

vcoronav@uoc.edu

Joan Pujolar

Universitat Oberta de Catalunya

jpujolar@uoc.edu

Resum

La nostra recerca de caràcter etnogràfic se centra en l'estudi de les pràctiques lingüístiques de joves esportistes a Barcelona. L'esport constitueix un terreny privilegiat de socialització lingüística, corporal i emocional per a joves de diversos orígens socials i culturals. Aquests espais ens permeten observar les pràctiques lingüístiques no-formals dels joves, molts dels quals són nous parlants de català, i per analitzar l'abast social d'aquestes pràctiques en relació amb les diferents dimensions com el gènere, la raça, la classe social, l'edat, la pertinença etnolingüística, etc.

A partir de la sociolingüística crítica (Heller 2023; Martín Rojo *et al.* 2023); la sociolingüística interaccional (Bucholtz / Hall 2005) i treballs recents sobre esports juvenils i raça (Clayton 2018) volem presentar els primers resultats d'un estudi dut a terme en el marc del projecte europeu [MultiLX](#).

Aquesta recerca etnogràfica basada en l'observació participant i entrevistes amb joves esportistes, famílies i entrenadors se centra en la implementació del programa «L'esport treu la llengua», impulsat per l'ONG Òmnium Cultural (OC) en diversos clubs esportius de Barcelona i que s'ha inspirat en treballs recents realitzats al País Basc sobre espais esportius juvenils i ús del basc (Hernández *et al.* 2025). Aquest programa pretén enfortir l'ús del català en l'esport entre els joves. A Barcelona, OC està desenvolupant accions en clubs esportius basades en la formació en comunicació, dinàmica de grups i sociolingüística per a joves entrenadors, així com una metodologia a base de reptes per integrar el català en diferents aspectes de l'entrenament i les competicions.

El nostre objectiu és entendre qui participa en aquests espais esportius, tant els joves com els entrenadors i els directius dels clubs; quines pràctiques discursives i corporals es valoren, quines ideologies lingüístiques hi circulen; quines llengües o altres repertoris semiòtics s'hi mobilitzen i en quines condicions, així com els efectes d'aquestes pràctiques en la dinàmica interna dels clubs i les ambicions socials i esportives tant dels clubs com dels esportistes.

Paraules clau

Joves, esports, socialització lingüística, gènere i raça.

Nota biogràfica

Maite Puigdevall (Banyoles, 1972) és professora agregada i codirectora del grup de recerca [IdentiCat](#) dels Estudis d'Arts i Humanitats de la Universitat Oberta de Catalunya. Els seus interessos de recerca se centren en la sociolingüística crítica, la planificació lingüística i la política lingüística en contextos lingüístics minoritaris a Europa, en particular la llengua i la joventut, la llengua i la migració, els nous parlants de llengües minoritàries. Puigdevall té nombroses publicacions sobre aquests temes. Entre les seves obres clau hi ha *Neohablantes de lenguas minorizadas en el Estado español* (coeditat amb Fernando Ramallo i Estíbaliz Amorrortu, 2019). Actualment és presidenta de la Societat Catalana de Sociolingüística de l'Institut d'Estudis Catalans.

Víctor Corona (Mexicali, 1980) és un investigador i professor mexicà establert a Barcelona, especialitzat en antropologia lingüística. És llicenciat en literatura hispanoamericana per la Universidad de Guanajuato (Mèxic) i doctor en didàctica de la llengua i la literatura per la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). La seva recerca se centra en la variació lingüística, la migració i la racialització, especialment dins les comunitats llatinoamericanes a Europa. Actualment, treballa com a investigador en el grup de recerca [IdentiCat](#) dels Estudis d'Arts i Humanitats de la Universitat Oberta de Catalunya on participa en el projecte europeu [MultiLX](#). Entre les seves publicacions, destaca l'article «Raciolinguistic micro-aggressions in the school stories of immigrant adolescents in Barcelona: a challenge to the notion of Spanish exceptionalism?», publicat a l'*International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 23 (7), p. 778-788 (2020, amb David Block. DOI: <https://doi.org/10.1080/13670050.2020.1713046>).

Joan Pujolar (Olot, 1964) és catedràtic de sociolingüística, professor i membre del grup de recerca [IdentiCat](#) dels Estudis d'Arts i Humanitats de la Universitat Oberta de Catalunya. La seva recerca se centra en la sociolingüística crítica, les identitats lingüístiques i les dinàmiques de poder associades a les llengües minoritàries, en particular el català. Pujolar ha publicat extensament sobre aquests temes, amb obres destacades com ara [Gender, Heteroglossia and Power: A Sociolinguistic Study of Youth Culture](#) (Mouton de Gruyter, 2001).

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

BUCHOLTZ, Mary / HALL, Kira (2005): «Identity and interaction: a sociocultural linguistic approach», *Discourse Studies*, 7 (4-5), p. 585-614. DOI: <https://doi.org/10.1177/1461445605054407>. En línia: https://bucholtz.linguistics.ucsb.edu/sites/secure.lsit.ucsb.edu/ling.d7_b/files/sitefiles/research/publications/BucholtzHall2005-DiscourseStudies.pdf. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

HELLER, Monica (2023): *Éléments d'une sociolinguistique critique*. Lyon: ENS Éditions. DOI: <https://doi.org/10.4000/books.enseditions.46758>.

- HERNÁNDEZ GARCÍA, Jone Miren / PUJOLAR, Joan / FERNÁNDEZ GONZÁLEZ, Noelia (2025): «Agency as doing-together: learning from fieldwork experiences», in MARTÍN ROJO, Luisa / PUJOLAR, Joan / AMORRORTU, Estibaliz (ed.): *International Journal of the Sociology of Language. Special Issue: Negotiating Sociolinguistic Justice: Turning Spaces of Inequality into Spaces of Conscientization*, vol. 291, p. 113-139. DOI: <https://doi.org/10.1515/ijsl-2023-0080>. En línia: <https://addi.ehu.eus/handle/10810/71636>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- JONES, Robyn L. / ARMOUR, Kathleen M. (2000): *Sociology of sport: Theory and practice*. Harlow: Pearson Education.
- MARTÍN ROJO, Luisa / PREGO, Gabriela / TUDELA, Anna (2023): «Sociolinguistics in Spain», in BALL, Martin J. / MESTHRIE, Rajend / MELUZZI, Chiara (ed.): *The Routledge Handbook of Sociolinguistics Around the World*, 2a ed. Abingdon: Routledge, p. 550-559.

Web del projecte

- Projecte europeu MultiLX: <https://multilx.com/>.

LES TRIES LINGÜÍSTIQUES A L'ESO: ANÀLISI CRÍTICA DE LES DINÀMIQUES SOCIOLINGÜÍSTIQUES A L'ÀMBIT METROPOLITÀ DE BARCELONA

Autoria i informació de contacte

Roger Campdelacreu i Sibina

Universitat Oberta de Catalunya / Universitat Rovira i Virgili

rogercampdelacreu@gmail.com

Resum

L'estudi «Les tries lingüístiques a l'ESO: Anàlisi crítica de les dinàmiques sociolingüístiques a l'Àmbit Metropolità de Barcelona» examina com l'alumnat de 3r d'ESO de dos instituts de Montcada i Reixac i de Cardedeu negocia les seves tries lingüístiques en el context escolar. Mitjançant un enfocament d'etnografia sociolingüística crítica, la recerca analitza com el context social, les trajectòries lingüístiques i les percepcions de legitimitat condicionen l'ús del català i del castellà segons el gènere discursiu. Les dades revelen que les converses entre iguals se centren en la llengua percebuda com a no marcada —el castellà a Montcada i el català a Cardedeu—, però també que l'alumnat catalanoparlant sovint manté en espais informals el castellà per no generar percepcions de diferència o judici. Entre l'alumnat que no és catalanoparlant inicial s'observa un distanciament del català com a recurs relacional, percebut com una llengua institucional i poc present en els seus entorns socials. En tots dos centres es detecta una descapitalització del català en l'àmbit informal i l'aparició de mudes lingüístiques cap al castellà vinculades a la recerca d'integració i prestigi. Aquestes dinàmiques reflecteixen la persistència de jerarquies simbòliques que dificulten la normalització del català en les pràctiques quotidianes de l'aula.

Paraules clau

Pràctiques comunicatives, gènere discursiu, context educatiu, capital simbòlic, minorització lingüística.

Nota biogràfica

Roger Campdelacreu i Sibina és filòleg en llengua i literatura catalanes. El seu interès en la sociolingüística se centra en l'estudi de la relació entre l'ús de la llengua i els diferents factors condicionants materials i simbòlics, així com els processos d'identificació en una societat multilingüe i diversa. En el marc del Màster en Formació del Professorat ha dut a terme una recerca sobre les dinàmiques sociolingüístiques de l'alumnat de l'Àmbit Metropolità de Barcelona. Combina la seva feina de professor de català a secundària, amb els estudis de doctorat sobre ideologies i representacions lingüístiques a la Universitat Rovira i Virgili, així com amb l'impuls d'iniciatives d'aprenentatge del català en espais populars i l'activisme per la defensa de la llengua.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

BOURDIEU, Pierre / PASSERON Jean-Claude (1979): *La reproducció. Elementos para una teoria del sistema de enseñanza*. Barcelona: Editorial Laia.

DUCHÊNE, Alexandre / HELLER, Monica (2012): *Language in Late Capitalism. Pride and Profit*. New York: Routledge.

FLORS-MAS, Avel·lí (2017): *Usos lingüístics i identitats socials entre adolescents catalans i valencians*. Barcelona: Universitat de Barcelona. Tesi doctoral disponible a: <<https://www.tdx.cat/handle/10803/458518#page=1>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

PUJOLAR, Joan / PUIGDEVALL, Maite (2015): «Linguistic mudes: how to become a new speaker in Catalonia», *International Journal of the Sociology of Language*, vol. 231, p. 167-187. DOI: <https://doi.org/10.1515/ijsl-2014-0037>. En línia: <<https://www.degruyterbrill.com/document/doi/10.1515/ijsl-2014-0037/html>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

USOS I ACTITUDS LINGÜÍSTIQUES DELS/LES ADOLESCENTS DE LA FRANJA DE PONENT: L'IMPACTE DE LES XARXES SOCIALS EN LA PROMOCIÓ DEL CATALÀ

Autoria i informació de contacte

Carmen Cuadrado Cano

Universitat de Lleida

carmen.cuadrado@udl.cat

Fernando Senar Morera

Universitat de Lleida

fernando.senar@udl.cat

Lidia Pérez Armañanzas

Universitat de Lleida

lidia.perez@udl.cat

Camila Crisálida Carrillo Hurtado

Universitat de Lleida

camila.carrillo@udl.cat

Cecilio Lapresta Rey

Universitat de Lleida

cecilio.lapresta@udl.cat

Àngel Huguet Canalís

Universitat de Lleida

angel.huguet@udl.cat

Josep Ubalde Buenafuente

Universitat de Lleida

josep.ubalde@udl.cat

Anna Amadó Codony

Universitat de Lleida

anna.amado@udl.cat

Judit Janés Carulla

Universitat de Lleida

judit.janes@udl.cat

Resum

La Franja de Ponent constitueix un territori d'elevada complexitat sociolingüística en el qual, històricament, han coexistit dues llengües en una situació d'asimetria funcional: el castellà, predominant en els contextos formals i institucionals, i el català (en la forma dialectal pròpia de la zona), relegat als espais familiars i comunitaris. Aquesta distribució desigual, sostinguda per factors socials i institucionals, ha donat lloc a una diglòssia estructuralment consolidada. Tanmateix, l'emergència de nous escenaris de socialització digital (en particular, les xarxes socials) podria estar afectant els contextos tradicionals d'ús lingüístic, la qual cosa afavoreix el desplaçament del català en favor del castellà en àmbits educatius i informals, especialment entre la població adolescent.

Aquesta recerca proposa una anàlisi empírica dels usos lingüístics i de les actituds envers el català i el castellà entre adolescents de la Franja de Ponent, amb especial atenció a la influència de les xarxes socials en la configuració d'aquestes pràctiques i representacions lingüístiques. A partir d'una mostra aproximada de 200 estudiants d'educació secundària obligatòria, es persegueixen els següents objectius: (1) identificar els patrons d'ús lingüístic en diversos contextos de socialització; (2) analitzar les actituds lingüístiques i la seva relació

amb aquests usos; (3) examinar l'impacte de les xarxes socials en aquests processos, i (4) contribuir al disseny d'estratègies educatives per al manteniment del català en el territori.

A través d'aquesta comunicació es pretén aportar evidències empíriques rellevants per al debat acadèmic sobre la vitalitat del català en territoris bilingües sense reconeixement oficial, així com discutir l'impacte dels nous marcs de socialització digital (en què predomina el castellà) en els processos de desplaçament del català en la resta de contextos de socialització adolescent.

Paraules clau

Franja de Ponent, adolescència, xarxes socials, usos lingüístics, actituds lingüístiques.

Nota biogràfica

Carmen Cuadrado Cano és professora associada a la Universitat de Lleida, on imparteix assignatures vinculades a l'estudi i a l'ensenyament de les llengües, i doctoranda en el programa «Educació, societat i qualitat de vida». Graduada en estudis hispànics: llengua i literatura i en estudis catalans i occitans (UdL), ha cursat diversos màsters en l'àmbit de les ciències del comportament i la identitat europea medieval. En col·laboració amb el Grup de Recerca Consolidat Llengua i Educació (GRELIE) (2021 SGR 996), centra la seva activitat investigadora en la sociolingüística i la didàctica de la llengua. Concretament, la seva recerca investiga els usos i les actituds lingüístiques en contextos multilingües, amb especial atenció a la influència de les xarxes socials entre adolescents de la Franja de Ponent.

Fernando Senar Morera és professor lector a la Universitat de Lleida, al Grup de Recerca Consolidat Llengua i Educació (GRELIE) (SGR 2017). El 2020 va obtenir una beca AGAUR per desenvolupar la seva tesi doctoral en el marc del projecte I+D+I sobre perfils d'aculturació lingüística i integració socioeducativa. Actualment, imparteix docència en l'àrea de psicologia evolutiva i de l'educació, tant al grau en psicologia com al d'educació infantil. La seva recerca se centra en l'anàlisi dels factors psicosocials que incideixen en l'adquisició del llenguatge acadèmic en joves d'origen immigrant.

Ha publicat en revistes científiques d'alt impacte i ha estat reconegut amb el premi extraordinari de doctorat l'any 2024.

Lidia Pérez Armañanzas és investigadora predoctoral FI (AGAUR) a la Universitat de Lleida i membre del Grup de Recerca Consolidat Llengua i Educació (GRELIE) (SGR 2017). Graduada en sociologia per la Universidade da Coruña, on va col·laborar en projectes finançats pel programa Horitzó 2020 i pel Govern de Navarra, va cursar el Màster en Antropologia Urbana, Migracions i Intervenció Social a la Universitat Rovira i Virgili. Des del 2025 desenvolupa la seva tesi doctoral en el marc del projecte I+D+I «Aculturación, sensibilidad intercultural y diversidad: el futuro profesorado en España» (PID2023-151049NB-I00), que se centra en l'estudi de les migracions, la interculturalitat i l'educació des d'un enfocament de ciències socials.

Camila Crisálida Carrillo Hurtado és investigadora predoctoral en formació a la Universitat de Lleida i membre del Grup de Recerca Consolidat Llengua i Educació (GRELIE) (SGR 2017). Desenvolupa la seva tesi doctoral en el marc del projecte I+D+I «Aculturación, sensibilidad intercultural y diversidad: el futuro profesorado en España» (PID2023-151049NB-I00). El 2024 va finalitzar el Màster en Antropologia: Recerca Avançada i Intervenció Social (UAB), amb un Treball de Fi de Màster (TFM) centrat en l'ús lingüístic en parelles binacionals a Barcelona. Ha col·laborat en iniciatives de promoció del plurilingüisme i la interculturalitat amb entitats com Europa Sense Murs. Els seus interessos de recerca inclouen la diversitat i l'aculturació lingüística, les pràctiques comunicatives en parelles mixtes i la sensibilitat intercultural en la formació docent.

Cecilio Lapresta Rey és catedràtic contractat de sociologia a la Universitat de Lleida i investigador principal del Grup de Recerca Consolidat Llengua i Educació (GRELIE) (SGR 2021-996). Doctor per la UdL (2004), la seva recerca s'ha centrat en les relacions entre llengua, identitat i aculturació en contextos escolars multilingües, posant l'accent en els processos d'inclusió/exclusió del jovent d'origen migrant i el paper de la pressió assimilacionista en els resultats educatius i lingüístics. Ha liderat una dotzena de projectes

competitius i participat en més de trenta-cinc, amb una producció científica que inclou una quarantena d'articles indexats, llibres, capítols i més d'un centenar de participacions en congressos nacionals i internacionals. Compta amb tres sexennis, quatre quinquennis i el 2n Premi Nacional d'Investigació Educativa (2007).

Àngel Huguet Canalís és catedràtic de psicologia evolutiva i de l'educació a la Universitat de Lleida, on treballa des del 1992. Doctor per les universitats de Lleida (1994) i Oviedo (2001), compta amb una àmplia formació en psicologia, pedagogia i trastorns del llenguatge. Ha exercit com a mestre, psicòleg educatiu i professor universitari, i ha estat investigador principal del Grup de Recerca Consolidat Llengua i Educació (GRELIE) (SGR 2009, 2014, 2017). La seva recerca s'ha centrat en l'adquisició de segones llengües, l'aculturació i l'impacte psicosocial de la diversitat lingüística i cultural en contextos educatius. Ha realitzat estades en universitats de prestigi (Laval, Montréal, Pennsylvania, Leeds, Bath, entre d'altres) i ha participat en projectes nacionals i europeus, amb una àmplia producció científica reconeguda. Ha col·laborat en màsters i programes de doctorat en diverses universitats espanyoles i internacionals i ha impartit docència i formació en Europa i Amèrica. Entre altres reconeixements, ha rebut dues vegades el Premi Nacional d'Investigació Educativa (2003 i 2007).

Josep Ubalde Buenafuente és doctor en sociologia per la Universitat Rovira i Virgili (2019) i professor lector a la Universitat de Lleida. La seva recerca se centra en la valoració del llenguatge i les competències en les relacions interètniques, el mercat de treball i l'àmbit educatiu. Ha col·laborat amb institucions com el [Centre de Recerca en Sociolingüística i Comunicació \(UB\)](#), la Universitat de Texas a El Paso o el Federal Institute for Vocational Education and Training (BIBB) (Alemanya). Ha estat beneficiari d'ajuts competitius com la beca Juan de la Cierva o la convocatòria Flash Call de "La Caixa", i ha publicat en revistes de referència com *Social Science Research*, *European Societies*, *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism* o *The Economic & Labour Relations Review*. Forma part del Grup de Recerca Consolidat Llengua i Educació (GRELIE) i coordina el Grup de Treball de Sociologia de l'Educació de l'Associació Catalana de Sociologia.

Anna Amadó Codony és professora lectora a la Universitat de Lleida i membre del Grup de Recerca Consolidat Llengua i Educació (GRELIE). Doctora en ciències socials, de l'educació i de la salut per la Universitat de Girona (2014), la seva trajectòria docent i investigadora s'ha desenvolupat a diverses institucions, incloent-hi la Universitat de Girona, la Universitat Oberta de Catalunya, la Universitat de Barcelona i la Universitat d'Andorra. La seva recerca se centra en el desenvolupament del llenguatge, les funcions executives i les habilitats sociocognitives en la infància, amb especial atenció al bilingüisme, les dificultats lingüístiques i l'assetjament escolar. Ha participat en 15 projectes de recerca competitius (un com a IP i un com a co-IP) i ha publicat 25 articles científics, 18 dels quals indexats a Web of Science. Compta amb diverses estades de recerca, ha col·laborat en adaptacions d'instruments d'avaluació lingüística, i ha participat en més de 30 congressos, majoritàriament internacionals.

Judit Janés Carulla és professora contractada doctora al Departament de Psicologia, Sociologia i Treball Social de la Universitat de Lleida i directora del mateix des del 2019. Doctora en educació, la seva recerca s'ha centrat en l'educació bilingüe i plurilingüe, les actituds lingüístiques i els processos d'aculturació en alumnat d'origen migrant, especialment en els col·lectius romanès i hispanoamericà. Ha participat en més de cinquanta projectes competitius finançats per institucions europees, estatals i autonòmiques. És membre del Grup de Recerca Consolidat Llengua i Educació (GRELIE) (SGR 2021-996), i ha publicat una quarantena d'articles en revistes indexades i participat en prop d'un centenar de congressos científics. Ha estat guardonada amb el 2n Premi Nacional d'Investigació Educativa (2007) i compta amb dos sexennis de recerca i tres quinquennis docents.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

- ARNAU, Joaquim / VILA, F. Xavier (2013): «Language-in-education policies in the Catalan language area», *Reviving Catalan at School: challenges and instructional approaches*. Bristol / Buffalo / Toronto: Multilingual Matters, p. 1-28.
- BAKER, Colin / WRIGHT, Wayne E. (2017): *Foundations of Bilingual Education and Bilingualism*, 6th ed. Bristol: Multilingual Matters.

- BOIX-FUSTER, Emili / VILA, F. Xavier (1998): *Sociolingüística de la llengua catalana*. Barcelona: Ariel.
- FERGUSON, Charles A. (1959): «Diglossia», *Word*, vol. 15, p. 325-340. DOI: <https://doi.org/10.1080/00437956.1959.11659702>.
- FERRÉ-PAVÍA, Carme / ZABALETA, Iñaki / GUTIÉRREZ, Arantza / FERNÁNDEZ-ASTOBIZA, Itxaso / XAMARDO, Nicolás (2018): «Internet and Social Media in European Minority Languages: Analysis of the Digitalization Process», *International Journal of Communication*, vol. 12, p. 1.065-1.086. En línia: <<https://ijoc.org/index.php/ijoc/article/view/7464/2285>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- FISHMAN, Joshua A. (1991): *Reversing Language Shift: Theoretical and Empirical Foundations of Assistance to Threatened Languages*. Clevedon: Multilingual Matters.
- GALINDO, Mireia / VILA, F. Xavier (2009): «Factors explaining informal linguistic usage among Catalan schoolchildren: initial language, social networks, competence and vehicular language for teaching», *Noves SL. Revista de Sociolingüística*, vol. 9, p. 1-15. En línia: <https://www.gencat.cat/llengua/noves/noves/hm09hivern/docs/a_Galindo_vila.pdf>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- GARRETT, Peter (2010): *Attitudes to Language*. Cambridge: Cambridge University Press. DOI: <https://doi.org/10.1017/CBO9780511844713>.
- GILES, Howard / BOURHIS, Richard Y. / TAYLOR, Donald M. (1977): «Towards a Theory of Language in Ethnic Group Relations», in GILES, Howard (ed.): *Language, Ethnicity and Intergroup Relations*. London / New York / San Francisco: Academic Press, p. 307-348.
- GRUFFYDD JONES, Elin Haf / URIBE-JONGBLOED, Enrique (2013): *Social Media and Minority Languages: Convergence and the Creative Industries*. Bristol: Multilingual Matters & Channel View Publications. DOI: <https://doi.org/10.2307/jj.27080063>.
- JONGBLOED-FABER, Lysbeth / VAN DE VELDE, Hans / MEER, Cor van der / KLINKENBERG, Edwin (2016): «Language use of Frisian bilingual teenagers on social media. Ús de la llengua en els mitjans socials per part dels adolescents bilingües de Frísia», *Treballs de*

Sociolingüística Catalana, vol. 26, p. 27-54. DOI:
<https://doi.org/10.2436/20.2504.01.107>. En línia:
<<https://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000238/00000080.pdf>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

LEE, Carmen (2016): *Multilingualism online*. New York: Routledge.

WOOLARD, Kathryn A. (2016): *Singular and Plural: Ideologies of Linguistic Authority in 21st Century Catalonia*. Oxford / New York: Oxford University Press.

COMUNICACIÓ, TIC
I INTEL·LIGÈNCIA
ARTIFICIAL

DESENVOLUPAMENT DE LA FLUÏDESA ORAL EN L'APRENENTATGE DE SEGONES LLENGÜES AMB L'ÚS DE LA IA EN ENTORNS VIRTUALS IMMERSIUS

Autoria i informació de contacte

Nadia Azzouz

[Grup de Recerca en Llengües \(GREL\)](#), Universitat d'Andorra

nazzouz@uda.ad

Mar Gutiérrez-Colón Plana

[Grup de Recerca en Llenguatge i Tecnologia \(ReLaTe\)](#), Universitat Rovira i Virgili

mar.gutierrezcolon@urv.cat

Vanessa Serrano Molinero

[Grup de recerca en Llenguatge i Tecnologia \(ReLaTe\)](#), Universitat Rovira i Virgili

vanessa.serrano@urv.cat

Resum

Els avenços més recents en Intel·ligència Artificial Generativa (IAG), especialment els models de llenguatge extens, han accelerat el desenvolupament de la Realitat Virtual (RV) a través de la integració d'agents conversacionals en entorns virtuals altament immersius. Aquestes innovacions es fan servir cada cop més en l'aprenentatge de llengües assistit per la tecnologia, amb l'objectiu de fer front a un repte persistent en l'ensenyament de segones llengües: proporcionar contextos comunicatius autèntics més enllà de les aules físiques. Aquesta ponència presenta els resultats d'un estudi pilot realitzat a la Universitat d'Andorra, en un curs d'anglès de comunicació oral dins del programa de doctorat. S'ha emprat un enfocament mixt per mesurar la fluïdesa oral dels estudiants, així com les seves percepcions sobre l'ús d'una aplicació de RV altament immersiva per aprendre anglès.

D'una banda, s'ha realitzat una anàlisi estadística de les produccions orals dels estudiants participants, com a aproximació preliminar per avaluar possibles guanys de fluïdesa en diferents moments del curs. D'altra banda, un grup focal ha permès recollir les percepcions sobre les tasques de presentacions orals davant d'un públic avatar, així com les seves actituds envers la usabilitat del material de RV.

Els resultats d'aquest primer estudi pilot han aportat una aproximació metodològica quantitativa viable per mesurar amb precisió l'evolució de la fluïdesa oral de cada estudiant al llarg de tot el curs. A més, l'estudiantat entrevistat mostra una actitud generalment positiva cap al material de RV, indicant beneficis en termes de reducció de l'ansietat de parlar en públic, tot i que també revela algunes percepcions d'incomoditat física en l'ús prolongat de les ulleres de RV. Aquestes troballes serveixen de base per continuar la investigació, replicant l'experiment a gran escala en contextos d'aprenentatge de l'anglès, així com per a l'aprenentatge del català com a segona llengua per a població nouvinguda.

Paraules clau

Intel·ligència Artificial Generativa, Realitat Virtual, segones llengües, fluïdesa oral, ansietat.

Nota biogràfica

Nadia Azzouz és professora de ciències de l'educació a la Universitat d'Andorra (UdA). És doctora en lingüística aplicada i coordinadora del [Grup de Recerca en Llengües \(GREL\)](#), on lidera una línia de recerca en llengua i tecnologia. En aquest context, investiga com les tecnologies emergents com la Intel·ligència Artificial Generativa (IAG) i la Realitat Virtual (RV) immersiva poden contribuir a l'aprenentatge de llengües. Actualment, està enfocant la recerca en l'aprenentatge del català com a segona llengua per a la població nouvinguda, amb l'objectiu d'afavorir la integració cultural.

Mar Gutiérrez-Colón és professora al Departament d'Estudis Anglesos i Alemanys de la Universitat Rovira i Virgili (URV). Coordina el [Grup de Recerca en Llenguatge i Tecnologia \(ReLaTe\)](#). Investigadora en l'ensenyament de llengües estrangeres, amb especial

interès en l'ús de la tecnologia per a l'aprenentatge. Ha treballat en projectes sobre aplicacions mòbils, gamificació i Realitat Virtual (RV) per millorar la comprensió i adquisició de llengües i amb especial èmfasi en l'accessibilitat, contribuint a fer l'aprenentatge de llengües més inclusiu per a tothom.

Vanessa Serrano és professora associada del Departament d'Estudis Anglesos i Alemanys de la Universitat Rovira i Virgili (URV). És llicenciada en matemàtiques i diplomada en estadística per la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i doctora per la Universitat Ramon Llull (URL). Treballa com a investigadora postdoctoral del [Grup de Recerca en Llenguatge i Tecnologia \(ReLaTe\)](#) realitzant tasques d'anàlisi quantitativa i visualització de dades.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

- CANTO, Silvia / JAUREGI-ONDARRA, Kristi / GRUBER, Alice (2023): «High-Immersion Virtual Reality-Mediated Intercultural Virtual Exchange: A Case Study», in DI SARNO-GARCÍA, Sofia / MONTANER-VILLALBA, Salvador / GIMENO-SANZ, Ana M^a (ed.): *Telecollaboration Applications in Foreign Language Classrooms*. New York: IGI Global Scientific Publishing, p. 136-159. DOI: <https://doi.org/10.4018/978-1-6684-7080-0.ch007>.
- CHEN, Mei-Rong Alice / HWANG, Gwo-Jen (2020): «Effects of a concept mapping-based flipped learning approach on EFL students' English speaking performance, critical thinking awareness and speaking anxiety», *British Journal of Educational Technology*, 51 (3), p. 817-834. DOI: <https://doi.org/10.1111/bjet.12887>.
- DINCER, Ali / DARIYEMEZ, Tevfik (2020): «Proficient Speakers of English as a Foreign Language: A Focus-Group Study», *IAFOR Journal of Education: Language Learning in Education*, 8 (1), p. 83-99. DOI: <https://doi.org/10.22492/ije.8.1.05>. En línia: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1245819.pdf>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- DING, Miaomiao (2024): «The impact of high-immersion virtual reality on EFL learners' foreign language speaking anxiety: A mixed-method approach», *ReCALL*, 36 (3), p. 287-305. DOI: [10.1017/S0958344024000156](https://doi.org/10.1017/S0958344024000156).

- En línia:
<<https://www.cambridge.org/core/search?filters%5BauthorTerms%5D=Miaomiao%20Ding&eventCode=SE-AU>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- HORWITZ, Elaine K. (2010): «Foreign and second language anxiety», *Language Teaching*, 43 (2), p. 154-167. DOI: <https://doi.org/10.1017/S026144480999036X>.
- KAPLAN-RAKOWSKI, Regina / GRUBER, Alice (2023): «The impact of high-immersion virtual reality on foreign language anxiety», *Smart Learning Environments*, vol. 10 (1), article 46. DOI: <https://doi.org/10.1186/s40561-023-00263-9>. En línia: <<https://link.springer.com/article/10.1186/s40561-023-00263-9>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- KORMOS, Judit (2006): *Speech Production and Second Language Acquisition*, 1st ed. New York: Routledge.
- LEE, Sangmin-Michelle / WANG, Xiaoran / PARK, Ilee / LESTIONO, Riski (2024): «It feels so real! Situated authentic language learning in immersive virtual reality», *Education and Information Technologies*, 29 (18), p. 24.023-24.045. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10639-024-12807-8>.
- LLANES, Àngels / MUÑOZ, Carmen (2009). «A short stay abroad: Does it make a difference?», *System*, 37 (3), p. 353-365. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.system.2009.03.001>.
- NUESSER, Michaela / ZHENG, Dongping / DONG, Jin (2025): «Optimizing affordances of high immersive virtual reality for language learning», *Journal of China Computer-Assisted Language Learning*, 5 (1), p. 113-129. DOI: <https://doi.org/10.1515/jccall-2023-0006>.
- PARMAXI, Antigoni (2023): «Virtual reality in language learning: a systematic review and implications for research and practice», *Interactive Learning Environments*, 31 (1), p. 172-184. DOI: <https://doi.org/10.1080/10494820.2020.1765392>.
- THRASHER, Tricia K. / CHRISTOFOROU, Maria / IJIRI, Amelia (2024): «Virtual Reality-Mediated Language Learning: A Case Study of Immersive Learning in the Metaverse», in VURDIEN, Ruby / CHAMBERS, Wendy (ed.): *Technology-Mediated Language Learning and Teaching*. IGI Global, p. 25-57. DOI: [10.4018/979-8-3693-2687-9](https://doi.org/10.4018/979-8-3693-2687-9).

YE, Yongluan / KAPLAN-RAKOWSKI, Regina (2024): «An exploratory study on practising listening comprehension skills in high-immersion virtual reality», *British Journal of Educational Technology*, 55 (4), p. 1.651-1.672. DOI: <https://doi.org/10.1111/bjet.13481>.

EL BIAIX DE GÈNERE ALS MODELS DE LLENGUATGE EXTENS EN CATALÀ

Autoria i informació de contacte

Victòria Ferrando Gonzàlez

Universitat Rovira i Virgili

victocat@gmail.com

Resum

Aquesta comunicació analitza el biaix de gènere en tres models de llenguatge extens (*Large Language Models* en anglès) en llengua catalana: Salamandra-2b-instruct, ChatGPT-4o i Gemini Flash 2.0. Es combinen dues vessants: la perspectiva de gènere i la lingüística computacional. L'objectiu del treball és estudiar com aquests models, entrenats amb grans quantitats de dades, poden reproduir i amplificar estereotips de gènere.

La recerca parteix de la hipòtesi que aquests models presenten biaixos de gènere també en català, llengua minoritzada i sovint exclosa dels estudis sobre intel·ligència artificial. Mitjançant tres proves adaptades de l'estudi de Zhao *et al.* (2024)¹, s'analitzen els resultats que proporcionen els models. Les proves consisteixen en una selecció d'adjectius segons una llista d'oficis, en la selecció de pronoms personals segons una sèrie d'adjectius, i en la generació de diàlegs breus segons el gènere dels interlocutors.

Els resultats mostren que, tot i que alguns models intenten oferir respostes neutrals, hi persisteixen patrons esbiaixats. Es detecten associacions estereotipades entre determinats trets adjectivals o professions i un gènere concret, així com temàtiques de conversa diferenciades segons el gènere dels interlocutors. A més, l'anàlisi evidencia una manca de coherència entre models.

¹ ZHAO, Jinman / DING, Yitian / JIA, Chen / WANG, Yining / QIAN, Zifan (2024): *Gender Bias in Large Language Models across Multiple Languages*. arXiv preprint arXiv:2403.00277. DOI: <https://doi.org/10.48550/arXiv.2403.00277>. En línia: <<https://arxiv.org/pdf/2403.00277>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

Finalment, es destaca la importància de desenvolupar models de llenguatge extens en català lliures de biaixos per a garantir una intel·ligència artificial imparcial i neutra. La comunicació, doncs, conclou que la lluita contra el biaix de gènere en l'àmbit de la intel·ligència artificial ha de ser multidisciplinària i, sobretot, que el català, com a llengua minoritzada, ha de tenir un paper actiu en aquest nou entorn digital.

Paraules clau

Biaix, gènere, català, intel·ligència artificial, models.

Nota biogràfica

Victòria Ferrando Gonzàlez (Tarragona). Filòloga catalana per la Universitat Rovira i Virgili i estudiant del Màster en Lingüística Teòrica i Aplicada, concretament, la branca de Lingüística Computacional.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

AYMERICH, Marta (2024, 3 de maig): «El biaix de gènere de la IA no és artificial», *Ara*. En línia: <https://www.ara.cat/opinio/biaix-genere-ia-no-artificial_129_5009489.html>.

[Consulta: 27 de febrer de 2026.]

UNESCO (2024): *Challenging Systematic Prejudices: An Investigation into Bias Against Women and Girls in Large Language Models*. En línia: <<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000388971>>.

ZHAO, Jinman / DING, Yitian / JIA, Chen / WANG, Yining / QIAN, Zifan (2024): *Gender Bias in Large Language Models across Multiple Languages*. arXiv preprint arXiv:2403.00277.

DOI: <https://doi.org/10.48550/arXiv.2403.00277>. En línia:

<<https://arxiv.org/pdf/2403.00277>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

LA PRESENCIA DEL CATALÀ A LES PLATAFORMES DIGITALS I LES XARXES SOCIALS: ESTRATÈGIES DE VISIBILITZACIÓ I ACTIVISME LINGÜÍSTIC

Autoria i informació de contacte

Alba Milà-Garcia

Universitat Pompeu Fabra

alba.mila@upf.edu

Anna Tudela-Isanta

Universitat Pompeu Fabra

anna.tudela@upf.edu

Resum

La presència de les llengües minoritàries a l'entorn digital s'ha convertit en un indicador clau de la seva vitalitat lingüística. Més concretament, la presència a les xarxes socials és determinant, perquè els usuaris són consumidors i alhora creadors de continguts. Per explorar aquest context en català, hem dut a terme diversos estudis des del 2022. D'una banda, a TikTok l'etiqueta #estiktokat, creada per un grup de joves *tiktokers*, s'ha convertit en un *hashtag* de referència per compartir contingut en català. De l'altra, els usuaris han reclamat que el català aparegui com una de les llengües de cerca de Twitch, cosa que permet trobar fàcilment emissions en directe en català a la plataforma. La recerca en aquestes dues xarxes socials s'afegeix a altres estudis previs que han explorat Youtube i Instagram.

Si ens centrem específicament en la interacció entre creadors de contingut i usuaris, la recerca evidencia que l'ús del català es pot percebre com una llengua marcada. Així, en l'estudi de cas d'una creadora de contingut a Instagram i TikTok centrada en l'elaboració de postres (@croquetadexocolata), s'han recollit comentaris negatius que qüestionen la tria lingüística, argumentant que fer contingut en català limita l'abast i èxit que la creadora podria

tenir en contextos globals, i, ahora, que, per tant, que la llengua de comunicació hauria de ser el castellà, ja que no es troba amb aquests impediments.

Els resultats demostren que, malgrat els reptes, les comunitats catalanoparlants troben maneres efectives de crear espais de comunicació i interacció a les plataformes digitals, contribuint així al manteniment de la llengua en l'era digital. Un cop establert el marc general de presència del català a les xarxes, la recerca futura pretén aprofundir en les actituds lingüístiques de creadors i usuaris.

Paraules clau

Català, xarxes socials, activisme lingüístic, *hashtags*.

Nota biogràfica

Alba Milà-Garcia és professora lectora al Departament de Traducció i Ciències del Llenguatge de la Universitat Pompeu Fabra. És doctora en traducció i ciències del llenguatge (Universitat Pompeu Fabra, 2017) i té un Màster en Formació del Professorat d'Espanyol com a Llengua Estrangera (Universitat de Barcelona / Universitat Pompeu Fabra, 2011). La seva línia de recerca principal és la pragmàtica, concretament la cortesia i la gestió de la imatge, tant en el discurs oral com en el discurs escrit, i en aquest darrer cas especialment en entorns digitals. Com a línies de recerca secundàries s'ha centrat en la neologia i el lèxic i l'ensenyament de llengües estrangeres, gràcies a la participació en diversos projectes de recerca. Aquests interessos han estat consolidats en publicacions nacionals i internacionals.

Anna Tudela-Isanta és professora lectora del Departament de Traducció i Ciències del Llenguatge a la Universitat Pompeu Fabra i *honorary associate* de la Open University. És doctora en comunicació lingüística i mediació multilingüe per la Universitat Pompeu Fabra. Els seus interessos de recerca inclouen la sociolingüística, el multilingüisme i l'aprenentatge de català com a llengua estrangera.

És membre dels centres de recerca [MIRCo-UAM \(Centre d'Investigació Interdisciplinar en Multilingüisme, Discurs i Comunicació\)](#), [EDiSo \(Associació d'Estudis sobre Discurs i Societat\)](#) i [SERCLE \(Societat d'Ensenyament i Recerca del Català com a Llengua Estrangera\)](#). Ha participat en publicacions i congressos nacionals i internacionals.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

- MILÀ-GARCIA, Alba / TUDELA-ISANTA, Anna (2022): «Lenguas minoritarias y redes sociales: la creación de #estiktokat para contenidos en catalán», *Cuadernos Europeos de Deusto*, núm. 4, p. 173-202. DOI: <https://doi.org/10.18543/ced.2476>. En línia: <https://ced.revistas.deusto.es/article/view/2476/3005>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- (2025): «“Pues nada hija que te sigan los catalanes!!”»: Challenging and Defending the Use of Catalan in Social Media», in AJŠIC, Adnan / VESSEY, Rachele (ed.): *Current Approaches to Language Ideology and Metalinguistic Discourse*. New York: Routledge, p. 177-197. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781003488910>.
- TUDELA-ISANTA, Anna / MILÀ-GARCIA, Alba (2022): «La presencia del catalán en las plataformas digitales: el caso de Twitch y TikTok», *Caracol*, núm. 24, p. 76-109. DOI: <https://doi.org/10.11606/issn.2317-9651.i24p76-109>. En línia: https://revistas.usp.br/caracol/pt_BR/article/view/193013/188193. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

GRANS MODELS DE LLENGUATGE (LLMS) COM A AGENTS DE PLANIFICACIÓ LINGÜÍSTICA. UNA REVISIÓ DE LA LITERATURA ENFOCADA EN EL MÓN DEL TREBALL I DES D'UNA PERSPECTIVA SOCIOLÒGICA

Autoria i informació de contacte

Amado Alarcón Alarcón

Universitat Rovira i Virgili

amado.alarcon@urv.cat

Marc Cerrillo Boronat

Universitat Rovira i Virgili

marc.cerrillo@estudiants.urv.cat

Resum

Explorem les implicacions sociolingüístiques dels models de llenguatge extensos (LLMs per les seves sigles en anglès) en el context del capitalisme digital considerant les seves implicacions sobre les llengües minoritzades envers l'anglès. Mitjançant una revisió sistemàtica de la literatura i entrevistes en profunditat amb professionals de diversos àmbits que treballen amb llenguatge, es posa en relleu com els LLMs no només transformen el treball lingüístic, sinó que també actuen com a agents de planificació lingüística implícita.

Mostrem que els LLMs afavoreixen formes estandarditzades així com l'anglès, sovint en detriment de llengües com el català que tenen menys presència en els corpus de dades i en els processos d'entrenament. Això pot generar un procés de desplaçament simbòlic de les llengües minoritzades. Malgrat això, també s'identifiquen pràctiques de resistència i adaptació que apunten a l'oportunitat d'aprofitar aquestes eines per enfortir la visibilitat i funcionalitat del català en entorns professionals, educatius i tecnològics.

Així, defensem la necessitat d'una reflexió crítica i propositiva sobre la presència del català en el disseny, ús i regulació dels LLMs, com a part fonamental de les polítiques lingüístiques a l'era de la intel·ligència artificial.

Paraules clau

Models de llenguatge extensos, IA generativa, sociolingüística, català, capitalisme.

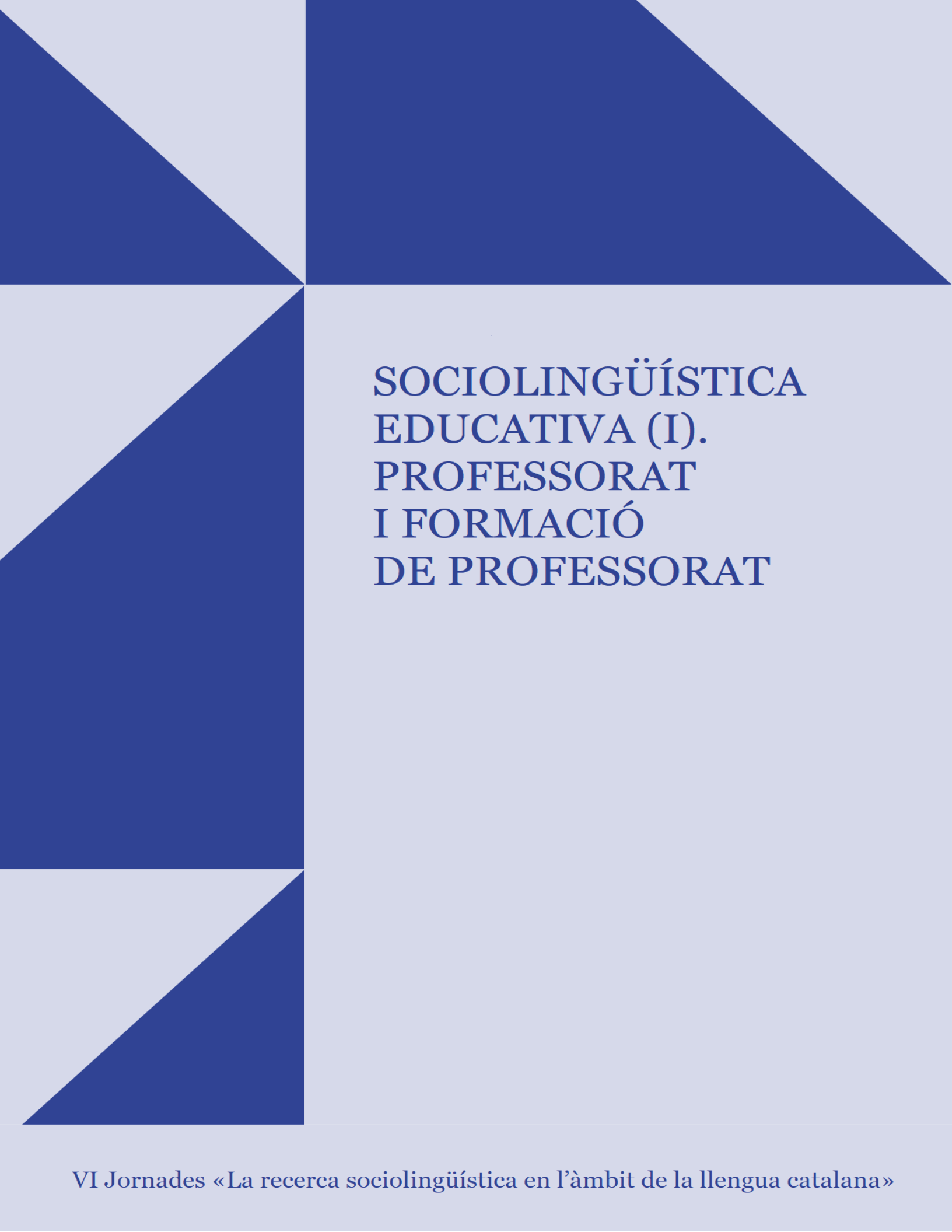
Nota biogràfica

Amado Alarcón Alarcón és doctor en sociologia per la Universitat Autònoma de Barcelona i professor de sociologia a la Universitat Rovira i Virgili. Les seves principals línies de recerca són llenguatge, treball i migracions respecte a les quals ha publicat un centenar d'articles, capítols de llibre i llibres. Actualment és membre de la Junta de la Societat Catalana de Sociolingüística de l'Institut d'Estudis Catalans.

Marc Cerrillo Boronat és estudiant del doctorat en economia i empresa per la Universitat Rovira i Virgili. Graduat en administració i direcció d'empreses i Màster en Direcció d'Empreses per la Universitat Rovira i Virgili. Les seves principals línies de recerca són llenguatge, treball i models de llenguatge extensos.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

-

SOCIOLINGÜÍSTICA
EDUCATIVA (I).
PROFESSORAT
I FORMACIÓ
DE PROFESSORAT

ACTITUDS LINGÜÍSTIQUES D'ESTUDIANTS DEL GRAU EN MESTRE D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA DE TRES UNIVERSITATS CATALANES

Autoria i informació de contacte

Alba Ambròs Pallarès

Universitat de Barcelona

aambros@ub.edu

Iban Mañas Navarrete

Universitat de Barcelona

iban.manas@ub.edu

Cora Carrasco

Universitat de Barcelona

ccarrascodarnes@gmail.com

Resum

L'estudi de les actituds lingüístiques amb poblacions bilingües en situacions de diglòssia té una llarga trajectòria, també en el cas del català (Woolard 1984; Woolard / Gahng 1990; Newman *et al.* 2008). Els models lingüístics que adopten les escoles en societats on conviuen diverses llengües són centrals a l'hora de definir quina serà la relació entre elles i, en aquest punt, el paper dels docents és determinant (Huguet 2007). Les actituds dels mestres normalment s'han estudiat partint de la relació entre dues o més llengües (Cenoz 2009; Guzmán-Alcón 2019), però molt menys explorades han estat les actituds lingüístiques de docents entre varietats d'una mateixa llengua. L'objectiu d'aquest treball és descriure quines són les actituds lingüístiques de mestres en formació envers diferents varietats del català.

A l'estudi van participar 146 estudiants del grau d'educació primària de tres universitats (Universitat de Barcelona, Universitat Rovira i Virgili i Universitat de les Illes Balears) en el

marc del projecte ARMIF (00008-2023; CER 012419). Els participants van realitzar una tasca d'aparellament de veus disfressades basada en Lambert *et al.* (1960). La tasca recull la valoració del participant sobre la veu que ha sentit en tres dimensions diferents: atracció, estatus i competència. Totes les varietats que es van incloure a la tasca pertanyen al bloc oriental: català central, mallorquí i tarragoní.

Els resultats mostren que el mallorquí en totes les dimensions mesurades recull probabilitats significativament més altes d'obtenir una valoració més alta a les tres dimensions en comparació amb el tarragoní i el català central. Entre aquestes dues varietats no es donen diferències estadístiques. Els participants de balears també van mostrar probabilitats significativament més altes de valorar de manera més positiva totes les varietats del català en comparació amb les puntuacions donades pels participants de Catalunya.

Per a més informació sobre el projecte: [ARMIF 2023 00008. CER 012419 - VI Jornades «La recerca sociolingüística en l'àmbit de la llengua catalana»](#).

Paraules clau

Varietats del català, docents en formació, actituds, percepcions, educació superior.

Nota biogràfica

Alba Ambròs Pallarès és doctora en filosofia i ciències de l'educació per la Universitat de Barcelona. És mestra, filòloga i especialista en didàctica de la llengua i la literatura. Professora agregada del Departament d'Educació Lingüística, Científica i Matemàtica de la Facultat d'Educació de la Universitat de Barcelona. Imparteix docència a l'itinerari simultani del grau de mestra d'educació infantil i d'educació primària. És professora del Màster en Recerca en Didàctica de la Llengua i la Literatura del seu departament i del de la Universitat de Jaén. Membre del [grup de recerca consolidat DHIGECS-COM \(Didàctica de la Història, la Geografia i altres Ciències Socials – Comunicació\)](#). Les seves àrees de recerca són la competència oral en llengua catalana dels futurs docents i dels estudiants de primària i secundària, així com l'educació literària.

Iban Mañas Navarrete és llicenciat en filologia eslava (UB) i doctor en didàctica de la llengua (UB). Des del 2021 és professor del Departament de Filologia Espanyola, Moderna i Clàssica de la UIB. Col·labora amb el [Grup de Recerca Sociolingüística de les Illes Balears](#) i el grup d'Educació Lingüística basada en evidència científica de la Universitat Autònoma de Barcelona. La seva recerca està orientada a l'estudi del desenvolupament lingüístic en primeres i segones llengües i l'anàlisi i tractament estadístic de dades lingüístiques.

Cora Carrasco és mestra graduada en el doble grau d'educació infantil i primària per la Universitat de Barcelona, un itinerari que ha enriquit amb un any d'Erasmus a Dublín i un altre de SICUE a Tenerife. Ha participat com a becària d'investigació en el projecte ARMIF 2023 00008 centrat en «La competència lingüística oral en català: actituds lingüístiques i culturals en la formació inicial de mestres i professors. Diagnosi i avaluació».

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

CENOZ, Jasone (2009): *Towards Multilingual Education: Basque Educational Research from an International Perspective*. Bristol / Buffalo / Toronto: Multilingual Matters. DOI: <https://doi.org/10.21832/9781847691941>.

GUZMÁN-ALCÓN, Irene (2019): «El uso de las lenguas y las actitudes de los maestros hacia la Educación Multilingüe en Primaria», *Lenguaje y Textos*, núm. 50, p. 107-117. DOI: <https://doi.org/10.4995/lyt.2019.11475>. També disponible en línia la versió en anglès: <https://polipapers.upv.es/index.php/lyt/article/view/11475/12212>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

HUGUET, Ángel (2007): «Language Use and Language Attitudes in Catalonia», in LASAGABASTER, David / HUGUET CANALÍS, Ángel (eds): *Multilingualism in European Bilingual Contexts: Language Use and Attitudes*. Bristol, Blue Ridge Summit: Multilingual Matters & Channel View Publications, p. 17-39. DOI: <https://doi.org/10.21832/9781853599316-003>.

LAMBERT, Wallace Earl / HODGSON, Richard C. / GARDNER, Robert C. / FILLENBAUM, Samuel (1960): «Evaluational reactions to spoken languages», *The Journal of Abnormal and Social Psychology*, 60 (1), p. 44-51. DOI: <https://doi.org/10.1037/h0044430>.

LA COMPETÈNCIA LINGÜÍSTICA I COMUNICATIVA DELS FUTURS MESTRES: RESULTATS DE LA PRIMERA PROVA DIAGNÒSTICA DE CATALÀ A L'ALUMNAT DE NOU ACCÉS DE CINC FACULTATS D'EDUCACIÓ DE CATALUNYA

Autoria i informació de contacte

Esteve Valls Alecha

Universitat de Barcelona

e.valls@ub.edu

Sònia Prats Carreras

Universitat Autònoma de Barcelona

Sonia.Prats@uab.cat

Jordi de Bofarull

Universitat Rovira i Virgili

jordi.bofarull@urv.cat

Montserrat Fullola

Universitat de Barcelona

mfullolap@ub.edu

Eva Julien Jolis

Universitat Abat Oliba CEU

ejulienj@uao.es

Rebeca García-Rueda

Universitat Autònoma de Barcelona

Rebeca.Garcia@uab.cat

Laura Riera

Universitat Autònoma de Barcelona

Laura.Riera@uab.cat

Resum

En aquesta comunicació es presentaran els resultats d'administrar, per primera vegada, una prova diagnòstica comuna de català a un miler d'alumnes de primer curs dels graus en educació infantil, educació primària i doble grau en educació infantil i educació primària de cinc facultats d'Educació de Catalunya. Els resultats mostren que més de la meitat dels estudiants, malgrat haver superat la Prova d'Aptitud Personal que regula l'accés a aquests estudis, se situen en un nivell global del MECR inferior al C1 que tenen acreditat des de quart d'ESO, i que això es deu sobretot als dèficits en el domini dels aspectes ortogràfics i gramaticals de la llengua. Arran d'aquesta constatació, es faran diferents propostes d'actuació en els àmbits de la política lingüística educativa, en general, i de la selecció i la formació del futur professorat, en particular, entre les quals destaca la necessitat de replantejar-se l'acreditació automàtica del nivell C1 de català al final de l'educació secundària obligatòria.

Paraules clau

Competència lingüística i comunicativa, prova diagnòstica de català, formació del professorat, acreditació del nivell C1, sociolingüística educativa.

Nota biogràfica²

Esteve Valls és doctor en filologia catalana per la Universitat de Barcelona i actualment treballa de professor de sociolingüística al Departament de Filologia Catalana i Lingüística General d'aquesta mateixa universitat. La seva recerca ha transitat de la dialectometria social

² Nota: De conformitat amb la informació facilitada pels autors, només s'incorpora la nota biogràfica del ponent; els coautors hi apareixen amb les dades d'identificació i contacte.

a la sociolingüística familiar, la sociolingüística educativa i la demolingüística, amb un interès especial per la competència i els usos lingüístics dels infants i joves.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

VALLS, Esteve / PRATS, Sònia / DE BOFARULL, Jordi / FULLOLA, Montserrat / JULIEN, Eva / GARCÍA-RUEDA, Rebeca / RIERA, Laura (2024): «La competència lingüística i comunicativa dels futurs mestres: resultats de la primera prova diagnòstica de català a l'alumnat de nou accés de cinc facultats d'Educació de Catalunya», *Revista de Llengua i Dret, Journal of Language and Law*, núm. 81, p. 189-212. DOI: <https://doi.org/10.58992/rld.i81.2024.4147>. En línia: <https://revistes.eapc.gencat.cat/index.php/rld/article/view/4147/5441>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

EXPLORACIÓ LONGITUDINAL DELS USOS LINGÜÍSTICS DE MESTRES D'EDUCACIÓ INFANTIL I PRIMÀRIA A LA XARXA SOCIAL X

Autoria i informació de contacte

Roser Giménez García

Universitat de Girona

rosier.gimenez@udg.edu

Resum

Fa temps que utilitzem les xarxes socials com a font d'informació sobre usos i actituds lingüístiques (p. e., Perea / Ruiz Tinoco 2016; Belmar 2019; Guevara 2021; Cremades 2024) de diversos actors socials amb influència, com els mitjans d'informació tradicionals (Suau-Gomila / Sánchez-Meza 2025) o els polítics (Bellido Calduch / Monferrer-Palmer 2020). D'altra banda, un dels grups socials amb més influència i contacte amb els infants són els mestres d'educació infantil i primària. Aquesta relació estreta i mantinguda en el temps amb els parlants més joves explica que els mestres hagin despertat l'interès de la sociolingüística des dels inicis de la disciplina (entre altres, Baldaquí / Cano 1996; Vila i Moreno 2004; Bastons *et al.* 2017; Flors-Mas 2018). En aquesta contribució, presentem un estudi en marxa dels usos lingüístics longitudinals d'usuaris d'X que es descriuen com a mestres d'infantil o primària. Concretament, s'analitzen els temes, les llengües i la llargada de publicació, així com la presència de fenòmens de contacte lingüístic. Per a la selecció de dades s'ha utilitzat el mètode de mostreig aleatori conegut com «bola de neu», adaptat al context digital: s'han identificat en cadena candidats a ser inclosos a la mostra que segueixen a altres usuaris que reuneixen els criteris d'inclusió (autodescriure's com a mestre/a i publicar en català). De moment, s'han obtingut mitjançant una eina de raspat web creada *ad hoc* 138.671 tuits (el 58,16 % dels quals, no retuits) de 70 usuaris.

Una exploració preliminar de deu d'aquests mestres informa que fa una mitjana d'aproximadament 3.000 dies que són a la xarxa social, que provenen d'arreu del domini lingüístic (per ex., les quatre províncies catalanes), que publiquen majoritàriament sobre el món educatiu i esportiu, però també sobre política i altres interessos personals, i que ho fan en català, castellà i, més rarament, en anglès.

Paraules clau

Contacte lingüístic, educació infantil, educació primària, lingüística de corpus, xarxes socials.

Nota biogràfica

Roser Giménez García és doctora en estudis lingüístics, literaris i culturals (UB). Ha escrit nombrosos articles científics i capítols de llibre en les línies de la sociolingüística educativa i la lingüística forense. És membre del [Grup de Recerca en Educació Científica i Ambiental \(GRECA\)](#) i professora visitant al Departament de Didàctiques Específiques de la Universitat de Girona.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

BALDAQUÍ, Josep Maria / CANO, Maria Antònia (1996): «Els futurs mestres i el procés de normalització lingüística. Relacions entre els factors familiars, socials i educatius en la formació de la competència i l'actitud lingüístiques», *Caplletra*, núm. 21, p. 11-27. DOI: <https://doi.org/10.7203/caplletra.21.7340>. En línia: <https://ojs.uv.es/index.php/caplletra/article/view/7340/6963>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

BASTONS, Núria / COMAJOAN-COLOMÉ, Llorenç / GUASCH, Oriol / RIBAS, Teresa (2017): «Les creences del professorat sobre l'ensenyament de la gramàtica a l'aula: cap a una tipologia de docents», *Caplletra*, núm. 63, p. 139-164. DOI: <https://doi.org/10.7203/caplletra.63.10397>. En línia: <https://turia.uv.es/index.php/caplletra/article/view/10397/10283>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

- BELLIDO CALDUCH, Teresa / MONFERRER-PALMER, Aina (2020): «Reflexions sobre la vitalitat de l'ús del català entre els polítics valencians. Estudi a partir de Twitter», *Estudis Filològics i de Traducció*, núm. 1, p. 207-234. DOI: <https://doi.org/10.7203/efit.1.16747>. En línia: <<https://turia.uv.es/index.php/EFIT/article/view/16747/15327>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- BELMAR, Guillem (2019): «Les xarxes virtuals i el català: actituds, usos i el paper de les comunitats virtuals com a refugis d'ús», *Révue d'Études Catalanes*, núm. 5, p. 26-39. En línia: <<https://raco.cat/index.php/REC/article/view/376016/469306>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- CREMADES, Elga (2024): «Authorship Analysis, Social Networks and Catalan. Can we Distinguish X Users by Gender and Age?», *Półrocznik Językoznawczy Tertium. Tertium Linguistic Journal*, 9 (1), p. 193-218. DOI: <https://doi.org/10.7592/Tertium.2024.9.1.295>. En línia: <https://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.ojs-doi-10_7592_Tertium_2024_9_1_295>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- FLORS-MAS, Avel·lí (2018): «Els usos lingüístics a les aules de secundària a Catalunya i el País Valencià: l'estudiantat i el professorat com a actors de la política lingüística educativa», *Revista de Llengua i Dret, Journal of Language and Law*, núm. 70, p. 103-116. DOI: <https://doi.org/10.2436/rld.i70.2018.3175>. En línia: <<https://revistes.eapc.gencat.cat/index.php/rld/article/view/10.2436-rld.i70.2018.3175/n70-Flors-ca.pdf>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- GUEVARA CLARAMUNT, Marc (2021): «Català a Twitter, l'àgora de la llengua», *Anuari de Filologia. Estudis de Lingüística*, núm. 11, p. 125-140. DOI: <https://doi.org/10.1344/AFEL2021.11.8>. En línia: <<https://revistes.ub.edu/index.php/AFEL/article/view/37894/36439>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- PEREA, Maria-Pilar / RUIZ TINOCO, Antonio (2016): «Análisis del uso y distribución de formas léxicas dialectales del catalán en Twitter», *Revista Internacional de Lingüística Iberoamericana*, vol. 14, núm. 2 (28), p. 49-63. DOI: <https://www.jstor.org/stable/26379775>.

SUAU-GOMILA, Guillem / SÁNCHEZ-MEZA, Metzeri (2025): «L'ús del català als comptes de X del *Diari de Balears* i de la radiotelevisió pública de les Illes Balears: una anàlisi de la seva freqüència d'ús i adequació lingüística», *Catalan Social Sciences Review, Revista Catalana de Ciències Socials*, núm. 15, p. 75-80. DOI: [10.2436/20.3000.02.90](https://doi.org/10.2436/20.3000.02.90). En línia: <<https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=10274193>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

VILA I MORENO, F. Xavier (2004): «“Hem guanyat l'escola però hem perdut el pati?”. Els usos lingüístics a les escoles catalanes», *LSC – Llengua, Societat i Comunicació*, núm. 1, p. 8-15. DOI: <https://doi.org/10.1344/LSC-2004.1.3>. En línia: <<https://revistes.ub.edu/index.php/LSC/article/view/3248/pdf>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

SOCIOLINGÜÍSTICA
EDUCATIVA (II).
EDUCACIÓ OBLIGATÒRIA

UNA HISTÒRIA SITUADA DE L'ENSENYAMENT DE LLENGÜES ESTRANGERES AL SISTEMA EDUCATIU CATALÀ EN EL TOMBANT DE SEGLE

Autoria i informació de contacte

Eva Codó

Universitat Autònoma de Barcelona

eva.codo@uab.cat

Maria Rosa Garrido

Universitat Autònoma de Barcelona

mariarosa.garrido@uab.cat

Resum

A Catalunya, l'aposta per l'[AICLE](#) (Aprentatge Integrat de Continguts i Llengües Estrangeres) en el nostre sistema educatiu i l'auge actual de les estratègies familiars per millorar de forma significativa la competència en anglès de les noves generacions estan estretament relacionats amb l'evolució dels discursos, les ideologies i les pràctiques docents en l'ensenyament/apreentatge de l'anglès des de la *transició educativa* (Barbero 2012: 33), compresa entre 1970 i 1990. Arran de la incorporació de l'Estat espanyol al Consell d'Europa (1977) i a la Comunitat Econòmica Europea (1986), les polítiques educatives es van orientar cap a un projecte europeista i d'obertura que va consolidar l'anglès com a llengua estrangera dominant en detriment del francès. A més a més, les recomanacions europees van remarcar la necessitat d'ensenyar l'anglès amb un enfocament comunicatiu que va coincidir amb el desplegament del sistema d'immersió lingüística en català al sistema educatiu, també fonamentat en la interacció comunicativa (Riera / Sendra 2022). En el marc de la historiografia aplicada a la política lingüística (Smith 2016), el nostre projecte finançat (PPC2023_573959) examina aquesta transició política, pedagògica i lingüística a través de

les narratives del professorat i de l'alumnat dels anys 1980 en relació amb les polítiques educatives europees i estatals, així com el material didàctic utilitzat. Per combatre l'*amnèsia històrica* que pateix la sociolingüística (Pavlenko 2023: 2), aquesta perspectiva complementa l'enfocament etnogràfic i biogràfic que havíem adoptat en estudis anteriors (veg. Codó 2021; Codó / Sunyol 2024; Garrido 2025). La nostra presentació avançarà resultats preliminars sobre les trajectòries docents del professorat de llengües estrangeres en actiu a l'època, marcades per una voluntat de transformació i professionalització per pal·liar la manca de recursos i una formació metodològica insuficient.

Paraules clau

Sociolingüística educativa, educació a Catalunya, ensenyament llengües estrangeres, historiografia, trajectòries docents.

Nota biogràfica

Eva Codó és catedràtica al Departament de Filologia Anglesa i de Germanística de la Universitat Autònoma de Barcelona. Ha fet recerca sociolingüística etnogràfica i crítica sobre polítiques i pràctiques multilingües en diferents contextos institucionals a Catalunya. És coeditora (amb Jürgen Jaspers) de la revista internacional *Multilingua: Journal of Cross-Cultural and Interlanguage Communication*, membre del consell de redacció de la *Revista de Llengua i Dret* i investigadora principal (IP) de l'SGR consolidat GRELA, així com co-IP del projecte «Història sociolingüística crítica de l'ensenyament de l'anglès a Catalunya a finals del segle XX» (2024-2028) finançat pel Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats. Ha publicat en les principals revistes del seu camp. Entre les seves darreres publicacions destaquen el volum editat *Global CLIL: Critical, Ethnographic and Language Policy Perspectives* (2023, Routledge) i articles a *Treballs de Sociolingüística Catalana* (Codó / Sunyol 2024) i a *World Englishes* (Codó / Collins 2025).

Maria Rosa Garrido és professora agregada al Departament de Filologia Anglesa i de Germanística de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Entre les seves publicacions destaquen la monografia *Community, Solidarity and Multilingualism in a Transnational Social Movement: A Critical Sociolinguistic Ethnography of Emmaus* (2021, Routledge) i el volum *Re-imagining Language and Communication in Collaborative Projects: Ethnographic Perspectives on the Future* (2025, Routledge) coeditat amb en Miguel Pérez-Milans. És membre del consell de redacció de *Journal of Sociolinguistics*, del consell editorial de *Chroniques du Terrain* i actualment és investigadora principal (IP) del projecte «La llengua anglesa en el període de transició educativa (1970-1990) a Catalunya» (2024-2026) finançat per la Universitat Autònoma de Barcelona, així com co-IP del projecte «Història sociolingüística crítica de l'ensenyament de l'anglès a Catalunya a finals del segle XX» (2024-2028) finançat pel Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

- BARBERO ANDRÉS, Javier (2012): «La enseñanza de la lengua inglesa en el sistema educativo español: de la legislación al aula como entidad social (1970–2000)», *Cabás*, núm. 8, p. 26-50. En línia: <<https://addi.ehu.eus/handle/10810/67098>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- CODÓ, Eva (2021): «Non-localizable vs. localizable English: New inequalities in 'democratizing' access to English in Spanish education», in RUBDY, Rani / TUPAS, Ruanni / SARACENI, Mario (ed.): *Bloomsbury World Englishes. Volume 2: Ideologies*. London / New York: Bloomsbury, p. 233-252. En línia: <https://ddd.uab.cat/pub/caplli/2021/294877/bloworeng_a2021p234.pdf>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- CODÓ, Eva / COLLINS, Carly (2025): «Stigma, self-styling and 'forced accents' among English L2 speakers in Spain», *World Englishes*, p. 1-17. DOI: <https://doi.org/10.1111/weng.12721>. En línia: <<https://ddd.uab.cat/record/318569>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- CODÓ, Eva / SUNYOL, Andrea (2024): «“L'aprenentatge vital de l'anglès”: els discursos de famílies catalanes sobre la mobilitat educativa adolescent a l'estranger», *Treballs de Sociolingüística Catalana*, núm. 34, p. 13-29. DOI: [10.2436/20.2504.01.212](https://doi.org/10.2436/20.2504.01.212).

En línia: <<https://revistes.iec.cat/index.php/TSC/article/view/154087/151624>>.

[Consulta: 27 de febrer de 2026.]

GARRIDO, Maria Rosa (2025): «La introducció de l'anglès en el lleure infantil: els discursos sobre la immersió i la capitalització lingüística entre les famílies catalanes», *Treballs de Sociolingüística Catalana*, núm. 35, p. 35-50. DOI: [10.2436/20.2504.01.224](https://doi.org/10.2436/20.2504.01.224). En línia: <<https://revistes.iec.cat/index.php/TSC/article/view/151539/152700>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

PAVLENKO, Aneta (ed.) (2023): *Multilingualism and history*. Cambridge: Cambridge University Press. DOI: <https://doi.org/10.1017/9781009236287>.

RIERA, Elvira / SENDRA, Montserrat (2022): *Immersion lingüística: Una immersió ràpida*. Barcelona: Tibidabo Edicions.

SMITH, Richard (2016). «Building 'Applied Linguistic Historiography': Rationale, Scope and Methods», *Applied Linguistics*, 37 (1), p. 71-87. DOI: <https://doi.org/10.1093/applin/amv056>. En línia: <<https://academic.oup.com/applij/article/37/1/71/1741459>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

Web del projecte

- <https://anglescatalunya1980.wordpress.com/blog/> (en curs)

AGÈNCIA I LLENGÜES EN EL SISTEMA EDUCATIU ANDORRÀ: UNA APROXIMACIÓ QUALITATIVA

Autoria i informació de contacte

Juan Jiménez-Salcedo

Université de Mons

Juan.jimenez-salcedo@umons.ac.be

James Hawkey

University of Bristol

james.hawkey@bristol.ac.uk

Resum

El català és la llengua principal del Sistema Educatiu Andorrà (SEA), però conviu amb un enfocament plurilingüe, on el francès s'introdueix com a llengua vehicular a partir dels 4 anys i el castellà, tot i la seva major presència social, es treballa com a llengua curricular a partir dels 10 anys. Des d'una perspectiva que reconeix l'agència del professorat (Liddicoat / Taylor-Leech 2021), entesa com la seva capacitat per actuar de manera autònoma i significativa (Campbell 2012), aquesta comunicació explora com els docents desenvolupen polítiques lingüístiques pròpies dins de l'aula. S'hi analitza el seu paper com a agents actius dins del marc més ampli de la política lingüística escolar (Fairbrother / Kimura 2020), i com interpreten (Zúñiga *et al.* 2018), co-construeixen (Stritikus / García 2000) i despleguen (Lo Bianco 2010) les directrius institucionals.

A través d'una recerca qualitativa amb mestres de llengua catalana i francesa de cinc escoles públiques del SEA (N=10), s'han recollit dades mitjançant entrevistes semiestructurades. L'estudi examina les pràctiques lingüístiques a l'aula, les ideologies que les sustenten i la manera com es gestiona el repertori lingüístic de l'alumnat.

- Christoph / FAIRBROTHER, Lisa (ed.): *A Language Management Approach to Language Problems: Integrating macro and micro dimensions*. Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, p. 1-28. DOI: <https://doi.org/10.1075/wlp.7.01.fai>. En línia: <<https://www.asau.ru/files/pdf/2453394.pdf>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- KOURITZIN, Sandra G. / PIQUEMAL, Nathalie A. C. / NAKAGAWA, Satoru (2007): «Pre-service Teacher Beliefs About Foreign Language Teaching and Learning», *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 28 (3), p. 220-237. DOI: <https://doi.org/10.2167/jmmd447.0>.
- LIDDICOAT, Anthony J. / TAYLOR-LEECH, Kerry (2021): «Agency in Language Planning and Policy», *Current Issues in Language Planning*, 22 (1-2), p. 1-18. DOI: <https://doi.org/10.1080/14664208.2020.1791533>.
- LO BIANCO, Joseph (2010): «Language Policy and Planning», in HORNBERGER, Nancy H. / MCKAY, Sandra Lee (ed.): *Sociolinguistics and language education*. Bristol: Multilingual Matters, p. 143-176. En línia: <https://www.researchgate.net/profile/Joseph-Lo-Bianco/publication/284166237_Language_policy_and_planning/links/575f828508aec91374b444cb/Language-policy-and-planning.pdf>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- MARTÍNEZ, Ramón Antonio / HIKIDA, Michiko / DURÁN, Leah (2014): «Unpacking Ideologies of Linguistic Purism: How Dual Language Teachers Make Sense of Everyday Translanguaging», *International Multilingual Research Journal*, 9 (1), p. 26-42. DOI: <https://doi.org/10.1080/19313152.2014.977712>.
- PÉREZ, Bertha (2004): *Becoming biliterate: A study of two-way bilingual immersion education*. Mahwah / London: Lawrence Erlbaum Associates.
- RICENTO, Thomas K. / HORNBERGER, Nancy H. (1996): «Unpeeling the Onion: Language Planning and Policy and the ELT Professional», *TESOL Quarterly*, vol. 30 (3), p. 401-427. DOI: <https://doi.org/10.2307/3587691>.
- STRITIKUS, Tom T. / GARCÍA, Eugene E. (2000): «Education of Limited English Proficient Students in California Schools: An Assessment of the Influence of Proposition 227 on Selected Teachers and Classrooms», *Bilingual Research Journal*, 24 (1-2), p. 75-85. DOI: <https://doi.org/10.1080/15235882.2000.10162752>.

ZÚÑIGA, Christian E. (2016): «Between language as problem and resource: Examining teachers' language orientations in dual-language programs», *Bilingual Research Journal*, 39 (3-4), p. 339-353. DOI: <https://doi.org/10.1080/15235882.2016.1242438>.

ZÚÑIGA, Christian E. / HENDERSON, Kathryn I. / PALMER, Deborah K. (2018): «Language policy toward equity: how bilingual teachers use policy mandates to their own ends», *Language and Education*, 32 (1), p. 60-76. DOI: <https://doi.org/10.1080/09500782.2017.1349792>.

SOCIOLINGÜÍSTICA
EDUCATIVA (II).
EDUCACIÓ SUPERIOR
I NO OBLIGATÒRIA

EL DESENVOLUPAMENT DE LA COMPETÈNCIA GLOBAL EN UNA ESTADA ACADÈMICA A L'ESTRANGER (GLOCALSA)

Autoria i informació de contacte

Josep-Maria Cots

Universitat de Lleida

josepm.cots@udl.cat

Àngels Llanes

Universitat de Lleida

angels.llanes@udl.cat

Glòria Vázquez

Universitat de Lleida

gloria.vazquez@udl.cat

Judith Borràs

Universitat de Lleida

judith.borras@udl.cat

Resum

Tenint en compte el predomini de l'anglès com a lingua franca, sembla cada vegada més difícil que una estada acadèmica a l'estranger en un país no angloparlant pugui esdevenir una experiència d'aprenentatge de la llengua del país. Efectivament, la poca evidència sobre l'impacte d'una estada acadèmica d'un o dos semestres en un context bi/multilingüe indica que els estudiants sovint retornen més convençuts que sabent anglès no els cal aprendre una altra llengua.

El projecte que presentem se centra en l'experiència de 62 estudiants de la Universitat de Lleida durant un semestre en 10 països europeus on l'anglès no és llengua oficial.

La recollida de dades s'ha dut a terme mitjançant una aplicació mòbil basada en el mètode de mostreig de l'experiència (*Experience Sampling Method*), el qual ha permès un seguiment detallat de l'activitat sociocomunicativa dels estudiants. Aquesta aplicació constitueix una innovació important en l'àmbit de les estades d'estudi a l'estranger ja que permet recollir dades des d'una perspectiva fins ara inexplorada.

Els resultats preliminars confirmen que una estada d'un semestre només té un impacte positiu pel que fa a l'aprenentatge de la llengua local quan aquesta és una llengua romànica (italià, portuguès, francès); quan la llengua local no és romànica, l'aprenentatge només es produeix quan l'estudiant ja té una base. Un altre resultat interessant és que per a una majoria de l'estudiant el fet de no conèixer la llengua local no ha de suposar un problema per a la seva estada, ja que confia que amb l'anglès se'n podrà sortir. Finalment, pel que fa a socialitzar amb gent local, cal destacar el més aviat escàs contacte amb la població local, tant dins com fora de la universitat.

Paraules clau

Estada a l'estranger, mètode de mostreig de l'experiència, adquisició de llengües, app mòbil, lingüística aplicada.

Nota biogràfica

Josep-Maria Cots és professor de lingüística aplicada a la Facultat de Lletres de la Universitat de Lleida, on imparteix cursos de pragmàtica, anàlisi del discurs, comunicació intercultural i educació multilingüe. La seva recerca se centra en l'anàlisi aplicada del discurs, l'ensenyament i l'aprenentatge de llengües estrangeres, el multilingüisme i la competència intercultural. Adopta un enfocament qualitatiu (etnografia sociolingüística i anàlisi del discurs) per estudiar el desenvolupament de la competència multilingüe i intercultural en el context de polítiques lingüístiques específiques en l'educació secundària i terciària.

Àngels Llanes és professora de lingüística aplicada a la Facultat de Lletres de la Universitat de Lleida, on imparteix cursos d'adquisició de llengües. La seva recerca se centra en els factors que intervenen en l'aprenentatge i adquisició de llengües estrangeres, concretament el factor edat i l'impacte d'una estada de mobilitat internacional. La seva recerca també aborda el paper de la lectura en l'adquisició de llengües estrangeres.

Glòria Vázquez és professora en l'àmbit de la lingüística general a la Universitat de Lleida (Espanya). Les seves contribucions destaquen tant a nivell teòric com aplicat en la descripció del comportament verbal, especialment en espanyol. Pel que fa al desenvolupament de recursos, cal ressaltar la seva tasca en la creació de bases de dades de marcs de subcategorització i lèxics verbals. En l'àrea dels corpus, ha participat activament en la construcció de corpus anotats semànticament a nivell d'oració (SenSem i TAGFACT).

Judith Borràs és professora de lingüística aplicada a la Universitat de Lleida. La seva recerca s'ha centrat principalment en l'impacte d'una estada de mobilitat internacional. Ha sigut membre de projectes de recerca com GLOCIC i GLOCALSA.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

-

INCLUSIÓ I EXPERIÈNCIES SOCIOLINGÜÍSTIQUES I EDUCATIVES A LES AULES DE LA UNIVERSITAT INTERNACIONALITZADA: ELS PRIMERS RESULTATS DEL PROJECTE INCLU-LINGUAM

Autoria i informació de contacte

Mireia Trenchs Parera

Universitat Pompeu Fabra

mireia.trenchs@upf.edu

Andreana Pastena

Universitat de les Illes Balears

andreana.pastena@uib.cat

Ieva Stončikaitė

Universitat Pompeu Fabra

ieva.stoncikaite@upf.edu

Resum

El projecte INCLU-LINGUAM (PID2022-141945NB-I00) del grup de recerca GREILI-UPF té com a finalitat contribuir amb una dimensió d'inclusió al creixent camp de la recerca sobre les conseqüències de les polítiques lingüístiques en l'educació superior i la internacionalització de les aules multilingües i multiculturals. En aquesta sessió es presentarà aquest projecte així com una panoràmica dels seus primers resultats. Des de la perspectiva de la sociolingüística educativa, INCLU-LINGUAM es proposa donar veu i investigar com viuen aquestes aules grups d'estudiants que podrien partir inicialment de desavantatges lingüístics i/o interaccionals i, en conseqüència, acadèmics, malgrat les adaptacions curriculars que les universitats els puguin oferir.

Per això, documentem les experiències de vida universitària d'estudiants amb reptes socioeconòmics, discapacitats físiques o cognitives, estatus de refugiats o que comencen la universitat en una etapa posterior de la vida (*i. e.* els estudiants «sèniors»). En concret, explorem (1) quines són les pràctiques interaccionals i plurilingües dels estudiants a la universitat, (2) quines són les seves actituds vers les llengües i la interculturalitat, i (3) quins són els factors individuals i contextuals que actuen com a impulsors o impediments del plurilingüisme, la interculturalitat i l'èxit acadèmic. L'estudi, amb un enfocament qualitatiu i exploratori, s'articula al voltant d'estudis de cas d'estudiants de grau voluntaris d'entre els grups poblacionals esmentats. Les dades procedents d'entrevistes semiestructurades, qüestionaris, fotografies de paisatge lingüístic i sessions grupals i recollides a dues universitats on el català és llengua oficial ens permeten analitzar temàticament les narratives de vida dels participants i els seus posicionaments. Aquestes dades es complementen puntualment amb entrevistes a docents i responsables d'inclusió. La finalitat és fer recomanacions basades en la recerca per a polítiques lingüístiques que impulsin la inclusió, l'equitat, la diversitat i la interculturalitat de les aules de grau multilingües, multiculturals i internacionalitzades.

Paraules clau

Educació superior, equitat, inclusió, interculturalitat, plurilingüisme, necessitats especials.

Nota biogràfica

Mireia Trenchs Parera és catedràtica de lingüística aplicada i multilingüisme al Departament d'Humanitats de la Universitat Pompeu Fabra, investigadora principal del [GREILI \(Grup de Recerca sobre Espais Interculturals, Llengües i Identitats\)](#) i investigadora del grup de recerca [ALLEN CAM \(Adquisició de Llengües des de la Catalunya Multilingüe\)](#), ambdós a la Universitat Pompeu Fabra. La seva recerca més recent s'ha enfocada a l'estudi d'ideologies i pràctiques lingüístiques, polítiques lingüístiques, i la competència transcultural i la interculturalitat, sempre en contextos educatius multilingües i multiculturals, i mitjançant mètodes qualitatius i mixtos.

Els seus projectes de recerca més recents com a investigadora principal són el projecte [TRANSLINGUAM-UNI](#) i l'actual projecte [INCLU-LINGUAM](#), centrat en la inclusió, l'equitat i la diversitat lingüística i cultural en l'educació superior.

Andreana Pastena és professora ajudant doctora en filologia anglesa a la Universitat de les Illes Balears. Va obtenir el títol de doctora en humanitats per la Universitat Pompeu Fabra i va ser investigadora postdoctoral Marie Curie (EUTOPIA-SIF COFUND) a la University of Warwick, al Regne Unit. La seva recerca se centra en les llengües, cultures i identitats en contextos universitaris internacionalitzats, amb èmfasi en el desenvolupament de les interaccions i competències interculturals i les pràctiques plurilingües. És membre del [GREILI \(Grup de Recerca sobre Espais Interculturals, Llengües i Identitats\)](#) i del projecte [INCLU-LINGUAM](#). També es dedica a l'ensenyament de llengües estrangeres i a la formació intercultural, i actualment col·labora en un projecte d'intervenció pedagògica sobre gènere i educació.

Ieva Stončikaitė és doctora en gerontologia literària i en estudis anglesos (Universitat de Lleida). Actualment, és investigadora postdoctoral i professora de literatura anglesa al Departament d'Humanitats de la Universitat Pompeu Fabra. La seva recerca se centra en les representacions literàries i culturals de l'envelliment, les humanitats mèdiques, la cura i l'ètica de la demència, l'educació *age-friendly* i *travel writing*. És membre del [GREILI \(Grup de Recerca sobre Espais Interculturals, Llengües i Identitats\)](#) i del projecte [INCLU-LINGUAM](#). Els seus articles han estat publicats en revistes com *The Gerontologist*, *Journal of Aging Studies*, *Educational Gerontology* i *Life Writing*, així com en volums editats per Routledge i Palgrave.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

-

Web del projecte

- Projecte INCLU-LINGUAM: <https://www.upf.edu/web/inclu-linguam>.

ANÀLISI ECONOMÈTRICA DE L'ABANDONAMENT I DE LA CONTINUÏTAT DELS ESTUDIANTS DELS CURSOS DE CATALÀ DEL CONSORCI PER A LA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA (CPNL): QUIN ÉS EL ROL DELS FACTORS DE DEMANDA I OFERTA?

Autoria i informació de contacte

Antonio Di Paolo

Universitat de Barcelona

antonio.dipaolo@ub.edu

Anna Torrijos

Departament de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya

atorrijos@gencat.cat

Jordi Lleras

ConSORCI per a la Normalització Lingüística

jlteras@cpnl.cat

Resum

L'objectiu de l'estudi és analitzar els factors condicionants de l'abandonament i de la continuïtat en l'itinerari d'aprenentatge dels estudiants dels cursos de català per a adults en format presencial, oferts pel Consorci per a la Normalització Lingüística (CPNL). L'anàlisi es basa principalment en l'explotació estadística i economètrica dels registres de matrícules als cursos de català del CPNL, que cobreixen el període 2010-2019 i contenen informació sobre les característiques dels estudiants i dels cursos que realitzen.

L'estudi conté dades quantitatives descriptives sobre les variables principals i la seva evolució temporal al llarg dels diferents cursos acadèmics creuades per territori. A més a més, els resultats de les estimacions de models econòmics que expliquen:

- a) la probabilitat de matricular-se a un curs però no iniciar-lo;
- b) el risc d'abandonament del curs un cop hagi iniciat; i
- c) la propensió a la continuïtat en l'itinerari d'aprenentatge.

Les variables explicatives contenen característiques individuals dels estudiants, que capturen els elements de demanda, i característiques dels cursos que reflecteixen els factors d'oferta. Finalment, els resultats quantitius es complementen amb evidències qualitatives procedents de grups de discussió fets amb membres dels tres col·lectius principals: equips directius del CPNL, professorat i estudiants/exestudiants.

Els resultats principals mostren que les característiques sociodemogràfiques dels estudiants (gènere, edat, nivell d'estudi, llengua inicial i procedència geogràfica) afecten tant l'abandonament com la continuïtat dels estudiants del CPNL, tot i que els efectes són quantitativament moderats respecte a les variables relatives a l'oferta de cursos. Específicament, es detecten diferències significatives en l'abandonament i en la continuïtat en base al nivell del curs, evidenciant que les problemàtiques analitzades són més pronunciades en nivells inicials i bàsics. A més a més, tant les característiques del propi curs com composició de l'aula també són rellevants a l'hora d'explicar tant en el risc de baixa com en la continuïtat. Finalment, la continuïtat en l'oferta de cursos, aproximada amb la distància respecte al local que ofereix el curs del nivell successiu respecte a l'actual dins de la mateixa franja horària, no afecta significativament el risc d'abandonament però sí la propensió a la continuïtat, indicant que el fet de poder cursar el nivell successiu al mateix local o a un proper afavoreix la progressió en l'itinerari d'aprenentatge de la llengua catalana.

Autors

El present estudi ha estat finançat per l'Escola d'Administració Pública de Catalunya. Es tracta d'un projecte liderat per la Universitat de Barcelona (UB), dirigit per l'investigador principal Antonio Di Paolo, en el qual ha col·laborat també el Departament de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya, amb la participació d'Anna Torrijos, mentora institucional, i amb l'aportació experta de Vanessa Bretxa. La recerca ha estat possible gràcies a la col·laboració de Jordi Lleras i Albert Fabà, en representació del Consorci per a la Normalització Lingüística (CPNL), i amb l'aportació especialitzada de David Moriña, de

la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), Leire Unamuno, com a Universitat de Barcelona (UB), i de Jordi Esteban, de la Coordinadora d'Associacions per la Llengua Catalana (CAL), com a representant de la societat civil expert en la temàtica objecte de la recerca.

Paraules clau

Cursos de català, CPNL, abandonament, continuïtat, demanda, oferta, anàlisi economètrica.

Nota biogràfica

Antonio Di Paolo és professor agregat al Departament d'Econometria, Estadística i Economia Aplicada de la Universitat de Barcelona (UB) i ha estat vicedegà de recerca i doctorat a la Facultat d'Economia i Empresa. Doctor en economia aplicada per la UAB amb menció *Doctor Europaeus*, té també màsters per la UAB i la Universitat de Bolonya. Va ser coordinador del Màster en Economia Laboral (MiLE) i és membre actiu dels grups de recerca [AQR \(Grup d'Anàlisi Quantitativa Regional\)](#) i del [Grup d'Innovació Docent d'Econometria en la pràctica \(GIDEP\)](#). La seva recerca se centra en economia laboral, de l'educació i de la llengua. Entre les seves publicacions destaquen estudis sobre bilingüisme i mercat laboral publicats a revistes com *Economic Inquiry*, *Labour Economics*, *Journal of Regional Science* i *World Development*. Imparteix docència en econometria i mètodes quantitativs en diversos graus i màsters.

Anna Torrijos és la responsable d'estudis i indicadors del Departament de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya. Ha dut a terme l'impuls i la coordinació de l'Enquesta d'usos lingüístics de la població, dels anys [2008](#), [2013](#), [2018](#) i [2023](#). Ha publicat diversos articles en revistes especialitzades (*Treballs de Sociolingüística Catalana*, *LSC – Llengua, Societat i Comunicació* o *Llengua i ús*), com ara «[El Sistema d'Indicadors Lingüístics: diagnòstic i avaluació en política lingüística](#)» (2022) i ha coordinat publicacions com «Anàlisi de l'Enquesta d'usos lingüístics de la població a Catalunya 2013. [Volum 1](#) i [2](#)» (2018).

Jordi Lleras és coordinador de projectes del Consorci per a la Normalització Lingüística (CPNL). Anteriorment ha estat tècnic de normalització lingüística i ha exercit diverses funcions, entre d'altres, professor, dinamitzador i delegat. També ha estat professor associat de la Universitat de Barcelona entre 1995 i 2005 i, entre d'altres tasques, impartia classes de sociologia de l'educació en els estudis d'educació social. És doctor en pedagogia per la Universitat de Barcelona.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

-

SOCIOLINGÜÍSTICA
EDUCATIVA (III).
IDEOLOGIES
LINGÜÍSTIQUES

PREJUDICIS LINGÜÍSTICS I ÚS SOCIAL DEL CATALÀ A L'HORTA NORD: UNA EXPLORACIÓ QUALITATIVA EN BATXILLERAT

Autoria i informació de contacte

Alicia Martí-Climent

Universitat de València – GIEL

alicia.marti@uv.es

Mireia Barba Barranquero

egressada de la Universitat de València

mireietabarbata1989@gmail.com

Resum

Aquesta comunicació presenta una recerca qualitativa centrada en l'anàlisi de les actituds lingüístiques de l'alumnat de primer de batxillerat humanístic i de ciències socials d'un institut situat en un poble valencianoparlant de la comarca de l'Horta Nord. L'estudi parteix de dos grups de discussió (11 i 12 persones) realitzats el febrer de 2023, amb l'objectiu de fer una primera aproximació a la realitat sociolingüística de l'alumnat i explorar els seus prejudicis lingüístics, l'ús del català en les interaccions socials i la valoració de la llengua. Els resultats d'aquest estudi de cas evidencien la persistència de prejudicis lingüístics, tant interlingüístics com intralingüístics, especialment el menyspreu cap a varietats dialectals diferents de la pròpia. També es detecta una certa desvaloració de la llengua estàndard i una manca de consciència sobre la unitat del català. Malgrat això, l'alumnat mostra una valoració positiva del valencià com a llengua necessària per a viure i treballar al País Valencià, i el reconeix com a part del patrimoni cultural col·lectiu (Nicolàs 2019). Pel que fa a l'ús social de la llengua, es detecta una tendència general a la convergència cap al castellà en situacions formals o amb desconeguts, mentre que el valencià es manté en l'àmbit familiar o de confiança (Casesnoves 2010).

Aquesta recerca contribueix a visibilitzar les ideologies lingüístiques presents entre els joves i a reflexionar sobre el paper de l'educació en la construcció d'actituds lingüístiques més equitatives i respectuoses amb la pluralitat lingüística del territori. Així mateix, es reivindica el paper del professorat de llengües en la construcció d'una veritable educació plurilingüe.

Paraules clau

Prejudicis lingüístics, actituds lingüístiques, batxillerat, català, sociolingüística educativa.

Nota biogràfica

Alicia Martí-Climent (ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1005-5630>). Doctora en llengua i literatura catalana i experta universitària en igualtat, polítiques públiques i drets lingüístics. Directora del Departament de Didàctica de la Llengua i la Literatura de la Universitat de València.

Mireia Barba Barranquero. Graduada en filologia catalana i Màster en Professora d'Educació Secundària per la Universitat de València.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

- BALDAQUÍ, Josep M. / JUNYENT, Carme (2013): «La reflexió sociolingüística a les aules de primària i secundària. Diversitat, usos i actituds», *Articles de Didàctica de la Llengua i de la Literatura*, núm. 60, p. 40-51. En línia: <https://rua.ua.es/server/api/core/bitstreams/07143b61-5d33-439b-a641-3c6a8b08101d/content>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- BALDAQUÍ, Josep Maria / PASCUAL, Vicent (2021): «Gestió de les llengües en entorns educatius multilingües: una perspectiva valenciana», *Revista de Llengua i Dret, Journal of Language and Law*, núm. 75, p. 64-84. DOI: <https://doi.org/10.2436/rld.i75.2021.3588>. En línia: <https://rua.ua.es/server/api/core/bitstreams/c6d6361c-d2b1-46ba-9745-ac244f2bb54a/content>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- BARBA, Mireia / MARTÍ, Alicia (2025): «Una aproximació als prejudicis lingüístics de l'alumnat de batxillerat», *Revista de Llengua i Dret, Journal of Language and Law*, núm.

- 83, p. 255-274. DOI: <https://doi.org/10.58992/rld.i83.2025.4343>. En línia: <https://revistes.eapc.gencat.cat/index.php/rld/article/view/4343/5733>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- CASESNOVES, Raquel (2010): «¿Qué seduce más a los jóvenes: hablar castellano o valenciano?», *IX Congreso Internacional de Lingüística General (21-23 de junio de 2010. Universidad de Valladolid). Actas del Congreso*. Universidad de Valladolid, p. 468-482.
- FLORS-MAS, Avel·lí (2020): «“No és que no m'agrade el valencià, és que no es pot usar”: pràctiques i ideologies lingüístiques entre adolescents castellanencs d'origen immigrant», *Treballs de Sociolingüística Catalana*, núm. 30, p. 157-171. DOI: [10.2436/20.2504.01.165](https://doi.org/10.2436/20.2504.01.165). En línia: <https://revistes.iec.cat/index.php/TSC/article/view/145513>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- FLORS-MAS, Avel·lí / VILA I MORENO, F. Xavier (2014): «Justificant les preferències. Com argumenten les opcions lingüístiques els adolescents catalans», *Treballs de Sociolingüística Catalana*, núm. 24, p. 173-199. DOI: [10.2436/20.2504.01.75](https://doi.org/10.2436/20.2504.01.75). En línia: <https://revistes.iec.cat/index.php/TSC/article/view/67059>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- MARTÍ, Alicia (2024): «L'aprenentatge plurilingüe en el context valencià. Una aproximació sociolingüística a partir d'entrevistes», *Treballs de Sociolingüística Catalana*, núm. 34, p. 67-81. DOI: <https://doi.org/10.2436/20.2504.01.215>. En línia: <https://revistes.iec.cat/index.php/TSC/article/view/154090/151627>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- MARTÍ, Alicia / GARCIA, Pilar (2020): «Autobiografies lingüístiques de l'alumnat de secundària: una visió de l'aprenentatge de llengües en el sistema educatiu valencià», *Treballs de Sociolingüística Catalana*, núm. 30, p. 249-263. DOI: [10.2436/20.2504.01.170](https://doi.org/10.2436/20.2504.01.170). En línia: <https://revistes.iec.cat/index.php/TSC/article/view/145067>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

NICOLÁS, Miquel (ed.) / HERNÁNDEZ, Francesc Jesús / RODRÍGUEZ, Carmen / SANVICÉN, Paquita (2019): *Estudi de les actituds lingüístiques sobre l'educació multilingüe en la comunitat escolar del Camp de Morvedre*. València: Generalitat Valenciana.

TASA, Vicenta (coord.) / CASTELLÓ, Rafael / ESTEVE, Alfons / MARTÍ, Àlicia / NICOLÁS, Miquel / PÉREZ-SALDANYA, Manuel / PERUCHO, Manel (2024): *Informe de la UV sobre la proposició de llei per la qual es regula la llibertat educativa. Abril de 2024*. València: Universitat de València. En línia: <<https://www.uv.es/llengues/informes/InformeUV.pdf>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

ENFOCAMENT PLURILINGÜE I INTERCULTURAL EN L'ENSENYAMENT DE LLENGÜES: CREENCES DOCENTS EN EL CONTEXT EDUCATIU MULTILINGÜE DE LA MARINA ALTA (PAÍS VALENCIÀ)

Autoria i informació de contacte

Alba Martínez Gilabert

Universitat de València

a.martinezgilabert@edu.gva.es

Alexandre Bataller Català

Universitat de València

alexandre.bataller@uv.es

Resum

Presentem una recerca en l'àmbit de la sociolingüística educativa que explora les creences, representacions i sabers del professorat de llengües de secundària sobre l'enfocament plurilingüe i intercultural a la comarca de la Marina Alta (País Valencià), un territori caracteritzat per una gran diversitat lingüística i cultural. A partir d'un estudi exploratori-interpretatiu basat en nou entrevistes semiestructurades a docents de català, castellà i anglès de sis municipis amb realitats sociolingüístiques diverses, s'analitza com interpreten i apliquen la legislació educativa vigent —el Programa d'Educació Plurilingüe i Intercultural (PEPLI)—, i en concret com entenen i adapten el Tractament Integrat de Llengües (TIL) i les pràctiques interculturals a l'aula.

Els resultats mostren una valoració generalment positiva del plurilingüisme i la interculturalitat com a objectius educatius clau, però també evidencien limitacions en la implementació pràctica: manca de coordinació entre el professorat, desigualtat en l'ús del català i una escassa presència de la dimensió intercultural.

Constatem que tant el context sociolingüístic del centre com la llengua primera del professorat influeixen de manera notable en les seues pràctiques docents. Les dades obtingudes s'emmarquen en la situació actual de l'ensenyament del català a secundària, marcada per divergències segons el territori i la situació social i lingüística de l'alumnat.

Aquest estudi contribueix al coneixement de la plural, diversa i canviant realitat educativa dels territoris catalanoparlants des d'una perspectiva etnogràfica i interpretativa, i posa de manifest la necessitat d'una formació específica del professorat en enfocaments plurilingües i interculturals, així com d'una planificació lingüística més coherent amb la diversitat dels centres.

Paraules clau

Plurilingüisme, interculturalitat, representacions i creences docents, ensenyament de llengües, Marina Alta (País Valencià).

Nota biogràfica

Alba Martínez Gilabert és professora de secundària de llengua i literatura catalana. Filòloga de formació, ha finalitzat recentment el Màster Universitari en Investigació en Didàctiques Específiques en l'especialitat de llengua i literatura. Treballa sobre les creences docents en contextos educatius plurilingües, especialment en territoris amb diversitat sociolingüística com la Marina Alta. Està vinculada a projectes de formació i innovació en educació intercultural.

Alexandre Bataller Català és professor titular del Departament de Didàctica de la Llengua i la Literatura de la Universitat de València. Filòleg de formació, és autor d'una edició crítica del *Llibre sobre el joc dels escacs* i del treball etnolingüístic *Les paraules de la seda*. Ha publicat treballs sobre plurilingüisme, didàctica de la poesia (vinculats a projectes del grup interdisciplinari POCIÓ) i literatura popular oral (dins el Grup d'Estudis Etnopoètics). Dirigeix el grup de recerca [Geografies Literàries](#) (GIUV2021-501) especialitzat en el tractament de l'espai i el territori en educació literària, i ha dirigit el projecte [RuTIC](#).

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

«Llei 4/2018, de 21 de febrer, per la qual es regula i promou el plurilingüisme en el sistema educatiu valencià», *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana* (DOGV), núm. 8.240 (22 de febrer de 2018). En línia: <https://dogv.gva.es/datos/2018/02/22/pdf/2018_1773.pdf>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

ARONIN, Larissa (2017): «Conceptualizations of Multilingualism: An Affordances Perspective», *Critical Multilingualism Studies*, 5 (1), p. 174-207. En línia: <<https://journals.librarypublishing.arizona.edu/cms/article/6625/galley/6113/view/>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

BELTRAN, Vicent (2005): *El parlar de la Marina Alta: El contacte interdialectal valencianobalear*. Alacant: Departament de Filologia Catalana de la Universitat d'Alacant.

BERNSTEIN, Katie A. / ANDERSON, Kate T. / CLOSE, Kevin / RODRÍGUEZ, Sara (2023): «Teacher beliefs about multilingual learners: how language ideologies shape teachers' hypothetical policymaking», *International Multilingual Research Journal*, vol. 17, núm. 3, p. 191-219. DOI: <https://doi.org/10.1080/19313152.2023.2182094>. En línia: <<https://www.tandfonline.com/doi/epdf/10.1080/19313152.2023.2182094?needAccess=true>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

BORG, Simon (2017): «Teachers' Beliefs and Classroom Practices», in GARRETT, Peter / COTS, Josep Maria (ed.): *The Routledge Handbook of Language Awareness*. Londres: Routledge, p. 75-91. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781315676494-5>.

BYRAM, Michael / FLEMING, Mike / SHEILS, Joseph (2023): *Quality and Equity in Education: A Practical Guide to the Council of Europe Vision of Education for Plurilingual, Intercultural and Democratic Citizenship*. Bristol: Multilingual Matters.

CAMBRA, Margarida / PALOU, Juli (2007): «Creencias, representaciones y saberes de los profesores de lenguas en las nuevas situaciones plurilingües escolares de Cataluña», *Culture and Education, Cultura y Educación*, 19 (2), p. 149-163. DOI: <https://doi.org/10.1174/113564007780961651>.

CANDELIER, Michel (coord.) / CAMILLERI-GRIMA, Antoinette / CASTELLOTTI, Véronique / DE PIETRO, Jean-François / LŐRINCZ, Ildikó / MEISSNER, Franz-Joseph / MOLINIÉ, Muriel /

- NOGUEROL, Artur / SCHRÖDER-SURA, Anna (2013): *FREPA – A Framework of Reference for Pluralistic Approaches to Languages and Cultures: Competences and resources*. Strasbourg: Council of Europe Publishing. En línia: <<https://www.ecml.at/portals/1/documents/ecml-resources/carap-en.pdf>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- GUZMÁN-ALCÓN, Irene / PORTOLÉS, Laura (2021): «In-service teachers' language attitudes in the Valencian educational system: The effect of the school language programme and the L1», *Caplletra*, núm. 71, p. 121-146. DOI: <https://doi.org/10.7203/caplletra.71.21034>. En línia: <<https://turia.uv.es/index.php/caplletra/article/view/21034/19045>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- MARSHALL, Steve / MOORE, Danièle (2018): «Plurilingualism amid the panoply of lingualisms: addressing critiques and misconceptions in education», *International Journal of Multilingualism*, 15 (1), p. 19-34. DOI: <https://doi.org/10.1080/14790718.2016.1253699>.
- PASCUAL, Vicent (2011): *L'escola valenciana: Un model d'educació plurilingüe i intercultural per al sistema educatiu valencià*. Alacant: Universitat d'Alacant. En línia: <<https://web.ua.es/es/uem/documentos/model-escola-plurilingue.pdf>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- (2023): *Tractament Integrat de Llengües i Continguts (TILC) en un context de minorització lingüística: De la teoria a la pràctica*. Barcelona: Octaedro. En línia: <<https://octaedro.cat/wp-content/uploads/2024/01/9788410054219.pdf>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- PÉREZ-PEITX, Mireia / SÁNCHEZ-QUINTANA, Núria (2019): «Creencias de los docentes sobre la competencia plurilingüe», *Lenguaje y Textos*, núm. 49, p. 7-17. DOI: <https://doi.org/10.4995/lyt.2019.11460>. En línia: <<https://polipapers.upv.es/index.php/lyt/article/view/11460/11551>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- UNITAT PER A L'EDUCACIÓ MULTILINGÜE (2024): *Comunicat de rebuig a la "Proposta de Llei per la qual es regula la llibertat educativa"*. Alacant: Universitat d'Alacant. En línia: <<https://web.ua.es/va/uem/documents/comunicat-rebuig.pdf>>.

VÁZQUEZ-SANCHIS, Miguel (2025): «Language attitudes and identity in Valencian Catalan: an empirical approach to a pluricentric language in conflict», *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, p. 1-17. DOI: <https://doi.org/10.1080/01434632.2025.2460698>.

EVOLUCIÓ DE LES IDEOLOGIES LINGÜÍSTIQUES EN LA FORMACIÓ DEL FUTUR PROFESSORAT D'ANGLÈS DES D'UNA PERSPECTIVA ELF (“ENGLISH AS A LINGUA FRANCA”) (ELFING)

Autoria i informació de contacte

Enric Llurda Giménez

Universitat de Lleida

enric.llurda@udl.cat

Maria Sabaté-Dalmau

Universitat de Lleida

maria.sabate@udl.cat

Resum

En aquesta comunicació presentem el projecte ELFING (PID2022-137554NB-I00, 1/9/2023-31/8/2026), que analitza l'evolució del ventall de conceptualitzacions, ideologies i actituds lingüístiques dels futurs professors d'anglès per entendre els processos que els permeten: (1) desenvolupar una apreciació complexa de fenòmens lingüístics en general (el contacte de llengües, el transllenguatge, etc.) i (2) entendre els rols i dinàmiques d'ús d'una llengua hegemònica global com l'anglès com a llengua franca (de l'anglès ELF), problematitzant-ne la seva pròpia naturalesa, així com la seva presència i significats socials, en dos contextos universitaris: un de monolingüe en castellà (Universitat de Màlaga) i un d'oficialment bilingüe en català i castellà (Universitat de Lleida), en tots els anys de carrera de les titulacions d'estudis anglesos, llengües aplicades i traducció, Màster en Estudis Anglesos i Màster de Secundària (N=322 alumnes). Amb un enfocament contrastiu innovador, seguim una perspectiva interpretivista-constructivista i un enfocament metodològic basat en els mètodes mixtos que posa en diàleg i intersecciona de manera sòlida una bateria de dades quantitatives i qualitatives: qüestionaris pre-post a tots estudiants; 54

entrevistes i grups focals en cada any de carrera; 21 entrevistes a professors i mentors; i l'observació etnogràfica a l'aula de 28 cursos que aborden l'anglès com a llengua franca i temàtiques interrelacionades. A grans trets, el projecte, que té un vessant aplicat amb la creació de material pedagògic innovador i intervencions formatives a l'aula, proporciona una base empírica sòlida i les bases necessàries per a renovar les pràctiques pedagògiques tradicionals i els continguts hegemònics monolingües basats en «el parlant nadiu», en l'àmbit de la llengua anglesa, amb l'objectiu de promoure un enfocament crític de l'anglès com a llengua franca i, en última instància, desenvolupar la consciència metalingüística reflexiva i crítica del futur professorat i contribuir a la millora de l'anglès com a llengua estrangera (ALE) en l'educació superior.

Paraules clau

Anglès com a llengua franca, ideologia lingüística, professors no nadius, formació de professorat, consciència lingüística.

Nota biogràfica

Enric Llorda (ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2943-7092>; @Enric_Lleida) és catedràtic de lingüística aplicada al Departament de Llengües i Literatures Estrangeres de la Universitat de Lleida, on imparteix cursos de lingüística aplicada, anglès global, comunicació intercultural i mètodes de recerca. Ha coordinat i participat en més de 30 projectes de recerca competitius (inter)nacionals, i ha (co)editat els llibres *Non-Native Language Teachers: Perceptions, Challenges and Contributions to the Profession* (2005, Springer), *La consciència lingüística en la ensenyanza de lenguas* (2007, Graó), *Plurilingüismo e interculturalidad en la escuela. Reflexiones y propuestas didácticas* (2010, Horsori Editorial) i *Dismantling the Native Speaker Construct in English Language Teaching* (2026, Routledge), a més d'haver publicat més de 90 articles en volums i revistes especialitzades internacionals.

Maria Sabaté-Dalmau (ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6058-7227>; @DalmauSabate) és professora agregada al Departament de Llengües i Literatures Estrangeres de la Universitat de Lleida, on fa recerca sociolingüística crítica etnogràfica

sobre el multilingüisme, les ideologies i les identitats lingüístiques transnacionals en el context català. És membre del comitè editorial de *Treballs de Sociolingüística Catalana* i editora associada de la revista *International Journal of the Sociology of Language*. Ha participat en més de 15 projectes de recerca competitius finançats (inter)nacionalment i actualment és la investigadora principal del Cercle de Lingüística Aplicada. Les seves publicacions (més de 20 articles indexats i 20 capítols de llibre indexats a l'SPI) inclouen el llibre *Migrant Communication Enterprises: Regimentation and Resistance* (2014, Multilingual Matters). Ha estat presidenta de la Societat Catalana de Sociolingüística (filial de l'IEC) fins al 27 de gener de 2026. Actualment, és membre del Grup de Treball EstatusCat.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

-

LA INTEL·LIGÈNCIA ARTIFICIAL COM A ASSISTENT EN EL DESENVOLUPAMENT DE LA CREATIVITAT. PERCEPCIONS I CREENCES DE L'ALUMNAT DE GRAUS D'EDUCACIÓ SOBRE L'ÚS DE LA IA EN L'ESCRITURA CREATIVA I LES COMPETÈNCIES LINGÜÍSTIQUES

Autoria i informació de contacte

Irene Solanich-Sanglas

Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya

irene.solanich@uvic.cat

Núria Camps-Casals

Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya

nuria.camps1@uvic.cat

Resum

Amb l'emergència de la IA s'explora l'impacte de l'ús dels xatbots com a assistents a l'aula de llengua i literatura en contextos d'estudis postobligatoris. Així doncs, es proposa abordar una recerca sobre la inclusió d'eines basades en IA per desenvolupar les competències lingüístiques, creatives i digitals des d'una mirada crítica.

L'estudi parteix d'un qüestionari previ i es complementa amb un qüestionari posterior a una experiència d'aula. A partir de l'elaboració de relats basats en les estratègies de creació literària proposades per Gianni Rodari a *Gramàtica de la fantasia. Introducció a l'art d'inventar històries* es treballa l'escriptura creativa. Els participants elaboren contes breus amb l'ajuda de Copilot, millorant els primers esborranys generats per la IA a partir d'una reflexió profunda sobre diferents elements constitutius del relat i aplicant ajustaments lingüístics, estilístics i de contingut.

A partir d'aquesta experiència d'aula i amb els resultats dels dos qüestionaris, es du a terme un estudi durant un semestre sobre les percepcions i creences de diferents grups d'alumnat de graus d'educació envers l'ús de la IA en activitats d'escriptura creativa i el seu impacte en els processos d'ensenyament i aprenentatge dels futurs docents. La recollida de dades de l'estudi es fa mitjançant una enquesta estructurada amb components quantitius i qualitius. Per tant, aquesta proposta explora les sinergies entre llengua, literatura i tecnologia, sense obviar la mirada ètica i crítica que pot comportar la introducció de la IA a les aules en el context sociolingüístic actual.

Paraules clau

Intel·ligència artificial, escriptura creativa, competència digital docent.

Nota biogràfica

Irene Solanich-Sanglas. Graduada en traducció i interpretació (Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya, 2012). Màster en Traducció i Tecnologies (Universitat Oberta de Catalunya, 2014) i Màster en Traducció Especialitzada (Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya, 2016) amb què va rebre el Premi Extraordinari de Màster. Es va doctorar l'any 2023 a la UVic-UCC amb la tesi [*La novel·la criminal a les darreries del segle XX. La Negra \(1986–1998\), el creixement i consolidació d'un gènere en català*](#). La seva recerca s'ha publicat en revistes indexades i ha participat en diversos projectes de recerca. Actualment, és membre del [GLOSSA \(Grup de recerca en lingüística aplicada, didàctica i literatura\)](#) (UVic-UCC). Les seves principals línies de recerca són la recepció literària, la traducció, l'edició de textos dels segles XX i XXI i la didàctica de les llengües i la literatura. Així mateix, forma part de la junta d'UAlumni (exalumnes UVic) i de diverses associacions: Associació d'Escriptors a Llengua Catalana (AELC), Associació Professional de Traductors i Intèrprets de Catalunya (APTIC) i Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (AILLC). Més enllà del camp acadèmic, és autora de narrativa i assaig. Recentment ha publicat *Matar impunement* (2025, La Magrana, Penguin Random House), un assaig sobre la història de la novel·la negra a Catalunya.

És autora també d'*Eixavuiros* (2023, Edicions Xandri) i diferents relats que han aparegut en antologies col·lectives: *Elles també negregen* (2023, Llibres del Delicte), *Un gintònic amb na Lònia Guiu* (2023, Edicions Xandri), *Delinqüents* (2020, Llibres del Delicte).

Núria Camps-Casals. Llicenciada en traducció i interpretació (Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya, 2005). Va rebre el Primer Premi Nacional de Final de Carrera del Ministeri d'Educació i Ciència (MEC, 2006) i el Premi Extraordinari de Llicenciatura (UVic-UCC, 2005). Des del 2005 és professora a la UVic-UCC. Va llegir el Treball de Recerca de Doctorat el 2007 i va gaudir d'una Beca de Formació del Professorat Universitari (FPU2008) del Ministeri d'Educació i Ciència. Es va doctorar el 2013 a la UVic-UCC amb la tesi [*La recepció de Verdaguer a França: traductors i traduccions*](#) (*Cum Laude*). Actualment, és membre del [GLOSSA \(Grup de recerca en lingüística aplicada, didàctica i literatura\)](#) (UVic-UCC) i està acreditada com a lectora per l'AQU (Agència de Qualitat Universitària de Catalunya). La seva investigació s'ha publicat a llibres i revistes indexades, nacionals i internacionals (més d'una vintena de publicacions), i ha participat en una quarantena de congressos, nacionals i internacionals. Així mateix, ha participat en diversos projectes de recerca (2014SGR1380, FFI2011-26367, FFI2008-04830, 2009SGR0736, 2017SGR1152, 2020ARMIF00025 i 2021SGR0081). Les seves línies de recerca principals són la recepció literària, la traducció i l'edició de textos dels segles XIX i XX. És membre numerari de la Societat Verdaguer, entitat que agrupa una cinquantena d'investigadors sobre la literatura del s. XIX i, especialment, sobre Verdaguer, procedents de diverses universitats/entitats. Així mateix, forma part de la junta fundadora d'UAlumni (Exalumnes UVic) i és presidenta del Centre d'Estudis Comarcals del Ripollès. És sòcia/membre de diverses associacions científiques: Patronat d'Estudis Osonencs (sòcia), Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (membre) i Societat Catalana de Llengua i Literatura (IEC) (sòcia). Més enllà del camp acadèmic, és traductora *freelance* i traductora/intèrpret jurada habilitada per la Generalitat de Catalunya: anglès-català i espanyol-català i viceversa. Des del punt de vista de la gestió, des del 2019 és responsable dels Treballs de Fi de Grau (TFG) a la Facultat d'Educació, Traducció, Esport i Psicologia

de la UVIC-UCC i coordinadora del Màster Universitari de Formació del Professorat de Secundària (especialitats llengua anglesa i llengua i literatura catalana i castellana) a la UVIC-UCC.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

MATA, Juan (2014): «Ética, literatura infantil y formación literaria», *Impossibilia. Revista internacional de estudios literarios*, núm. 8, p. 104-121. DOI: <https://doi.org/10.32112/2174.2464.8.102>. En línia:

<<https://revistaseug.ugr.es/index.php/impossibilia/article/view/23296/22125>>.

[Consulta: 27 de febrer de 2026.]

NIKOLAJEVA, Maria (2014): *Retórica del personaje en la literatura para niños*. México: Fondo de Cultura Económica.

RIBERA, Mireia / DÍAZ MONTESDEOCA, Oliver (coord.) (2024): *ChatGPT y educación universitaria: posibilidades y límites de ChatGPT como herramienta docente*. Barcelona: Universitat de Barcelona / IDP/ICE & Ediciones Octaedro. DOI: [10.36006/15224-1](https://doi.org/10.36006/15224-1).

RODARI, Gianni (2016): *Gramàtica de la fantasia. Introducció a l'art d'inventar històries*. Barcelona: Edicions 62.

STOJANOVIC, Ljubinko / RADOJČIĆ, Vesna / SAVIĆ, Slavica / CVETKOVIĆ, Aleksandar Sandro / SARCEVIC, Djordje (2023): «The Influence of Artificial Intelligence on Creative Writing: Exploring the Synergy between AI and Creative Authorship», *International Journal of Engineering Inventions*, vol. 12, núm. 12, p. 70-74. En línia: <<https://www.ijejournal.com/papers/Vol12-Issue12/12127074.pdf>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

VALLS, Fernando (2015): «El microrrelato como género literario», dins ETTE, Ottmar / INGENSCHAY, Dieter / SCHMIDT-WELLE, Friedhelm / VALLS, Fernando (ed.): *MicroBerlín: de minificciones y microrrelatos*, 1a ed. Ciutat de Mèxic: Bibliotheca Ibero-Americana, p. 21-49. En línia: <https://publications.iai.spk-berlin.de/servlets/MCRFileNodeServlet/Document_derivate_00002852/BIA_161_021_049.pdf>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

MÓN SOCIOSANITARI

VI Jornades «La recerca sociolingüística en l'àmbit de la llengua catalana»

«MIRA, JO CANVIO “Y NOS ENTENDEMOS TODOS”, PERÒ NO ÉS AIXÒ»: PER QUÈ LA LLENGUA ÉS IMPORTANT PER ALS CATALANOPARLANTS EN LES CONSULTES MÈDIQUES? UNA ANÀLISI EMPÍRICA AMB IMPLICACIONS NORMATIVES

Autoria i informació de contacte

Joana Pena-Tarradelles

Universitat Pompeu Fabra

joana.pena@upf.edu

Resum

Aquesta recerca analitza les conseqüències que pot tenir per als membres del grup lingüístic minoritzat (GLMin) catalanoparlant no rebre atenció sanitària en la seva llengua i ser atesos en castellà, una llengua que, d'altra banda, dominen en estar *altament bilingüïtzats*. Tot i que diversos estudis han examinat les conseqüències de la discordança lingüística en altres territoris com els Estats Units o Canadà, la recerca centrada en GLMin altament bilingüïtzats és escassa. Tanmateix, és crucial examinar *què passa* quan la discordança lingüística es produeix en aquests contextos i *quines afectacions* se'n podrien derivar, ja que sovint s'assumeix, sense evidència empírica, que el domini que el GLMin té de la llengua majoritària fa innecessari garantir l'atenció en la llengua minoritzada.

Prenent com a marc de referència les teories de la justícia lingüística (Morales-Gálvez / Riera-Gil 2019) aquest treball parteix de la hipòtesi que l'atenció sanitària en castellà podria provocar dos tipus d'afectacions en el GLMin: les comunicatives i les identitàries. Així, mitjançant (1) observacions en consultes mèdiques amb facultatius castellanoparlants i pacients catalanoparlants i (2) entrevistes semiestructurades amb pacients catalanoparlants i a facultatius castellanoparlants a Ponent i a l'Àrea Metropolitana, es comprovarà la validesa d'aquest marc teòric.

MORALES-GÁLVEZ, Sergi / RIERA-GIL, Elvira (2019): «Què són polítiques lingüístiques justes? Els paradigmes actuals de la justícia lingüística», *Revista d'Estudis Autonòmics i Federals*, núm. 30, p. 25-56. DOI: <https://doi.org/10.2436/20.8080.01.38>. En línia: <https://raco.cat/index.php/REAF/article/view/369994/463712>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

A més, l'estudi explora les emocions i pensaments que experimenten els professionals sanitaris quan s'enfronten a barreres lingüístiques, tant amb com sense la presència de figures intermediàries professionals, així com les seves propostes per millorar la comunicació en contextos sanitaris multilingües. Les dades es van recollir mitjançant un qüestionari estructurat adreçat a professionals que ofereixen atenció directa als pacients en centres sanitaris públics de Catalunya, amb una mostra de 1.390 respostes. Els resultats posen de manifest l'elevada freqüència i l'impacte significatiu de les barreres lingüístiques en les trobades clíniques, així com les mancances importants dels recursos disponibles actualment per fer front a aquests reptes.

Paraules clau

Comunicació, barreres lingüístiques, salut pública, professionals sanitaris, qüestionaris, recursos de mediació intercultural.

Nota biogràfica

Anna Gil-Bardají és professora agregada en el Departament de Traducció, d'Interpretació i d'Estudis de l'Àsia Oriental a la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). És la fundadora i actual directora del Màster en Estudis Àrabs Contemporanis. Els seus àmbits de recerca són l'anàlisi crítica del discurs (aplicada a la traducció de l'àrab al castellà), la història i teoria de la traducció, i la interpretació en els serveis públics. També ha traduït diverses obres literàries de l'àrab al castellà i al català. És membre fundadora del grup de recerca MIRAS (Mediació i Interpretació: Recerca en l'Àmbit Social).

Gema Rubio Carbonero és professora agregada Serra Húnter en el Departament de Traducció, d'Interpretació i d'Estudis de l'Àsia Oriental de la Universitat Autònoma de Barcelona, on imparteix diverses assignatures de llengua anglesa, metodologia de la recerca i traducció en estudis de grau i màster. És doctora en comunicació lingüística i mediació multilingüe (Universitat Pompeu Fabra). Els seus interessos de recerca se centren en l'anàlisi del discurs públic i qüestions de diversitat (especialment sobre el discurs discriminatori sobre la immigració), la interculturalitat, el multilingüisme i la inclusió social.

Ha participat en diversos projectes d'I+D finançats a nivell nacional i internacional i ha publicat diversos articles, llibres i capítols relacionats amb les línies de recerca esmentades. També ha estat a càrrec de més de vint ponències i ponències convidades en diferents congressos internacionals de reconegut prestigi. És membre del grup de recerca MIRAS (Mediació i Interpretació: Recerca en l'Àmbit Social).

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

- FLORES, Glenn / ABREU, Milagros / BARONE, Cara Pizzo / BACHUR, Richard / LIN, Hua (2012): «Errors of medical interpretation and their potential clinical consequences: a comparison of professional versus ad hoc versus no interpreters», *Annals of emergency medicine*, 60 (5), p. 545-553. DOI: <http://dx.doi.org/10.1016/j.annemergmed.2012.01.025>.
- GAVIOLI, Laura / WADENSJÖ, Cecilia (2021): «Reflections on Doctor Question – Patient answer sequences and on Lay Perceptions of Close Translation», *Health Communication*, 36 (9), p. 1.080-1.090. DOI: <https://doi.org/10.1080/10410236.2020.1735699>.
- HUDELSON, Patricia / DOMINICÉ DAO, Melissa / JUNOD PERRON, Noelle / BISCHOFF, Alexander (2013): «Interpreter-mediated diabetes consultations: a qualitative analysis of physician communication practices», *BMC Family Practice*, vol. 14, article 163, p. 1-9. DOI: <https://doi.org/10.1186/1471-2296-14-163>.
- KALE, Emine / SYED, Hammad Raza (2010): «Language barriers and the use of interpreters in the public health services. A questionnaire-based survey», *Patient Education and Counseling*, 81 (2), p. 187-191. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.pec.2010.05.002>.
- LURGAIN, Jone G. / OUAARAB-ESSADEK, Hakima / MELLOUKI, Khadija / MALIK-HAMEED, Sumaira / SARIF, Andleed / BRUNI, Laia / RANGEL-SARMIENTO, Valentina / PEREMIQUEL-TRILLAS, Paula (2024): «Exploring cultural competence barriers in the primary care sexual and reproductive health centres in Catalonia, Spain: perspectives from immigrant women and healthcare providers», *International Journal for Equity in Health*, vol. 23, article 206. DOI: <https://doi.org/10.1186/s12939-024-02290-5>.

ROBERTS, Celia / SARANGI, Srikant / MOSS, Becky (2004): «Presentation of self and symptoms in primary care consultations involving patients from non-English speaking backgrounds», *Communication and Medicine*, 1 (2), p. 159-169. DOI: <https://doi.org/10.1515/come.2004.1.2.159>.

The background features a light blue gradient. On the left side, there are four dark blue triangles pointing towards the center, arranged in a 2x2 grid. The top-right triangle is the largest and most prominent.

INTERVENCIÓ

CONVERSA COL·LOQUIAL, MOLL DE L'OS D'UNA LLENGUA VIVA. UNA RESPOSTA A LA MINORITZACIÓ LINGÜÍSTICA

Autoria i informació de contacte

Jordi Esteban Calm

Coordinadora d'Associacions per la Llengua Catalana

jestebancalm@gmail.com

Resum

Partint de la situació sociolingüística i de les indicacions de la [Carta europea de les llengües regionals o minoritàries](#) es mostren els factors que fonamenten i estructuraven el projecte «[Xerrem](#)», presentat com a mostra d'espai de comunicació no formal catalana indispensable en l'actualitat a causa del procés de minorització social de la llengua.

1. Fonament psicosocial: tesi de Peter D. MacIntyre sobre la voluntat de comunicar en una segona llengua (<https://tuit.cat/Ilsex>).
2. Justificació sociolingüística: espais socials d'ús del català, indispensables per créixer en nous parlants.
3. Conversa com a discurs no formal: la tipologia textual, indicadora de graus de complexitat lingüística (<https://tuit.cat/U4EH5>).
4. La relació interpersonal generadora d'autoconfiança expressiva.
5. El marc cultural i intercultural com a enriquiment i sentit de pertinença.

Es detallen els components del projecte: contingut, metodologia i formació.

Se n'afirma la viabilitat operativa i l'efecte normalitzador i es conclou amb una crida a la responsabilitat col·lectiva —administracions, societat civil i ciutadania— en l'extensió d'espais socials de comunicació en català.

Paraules clau

Minorització lingüística, comunicació, oralitat, ús social del català, col·loquialitat, espais d'ús, inclusió, implicació, ascensió social.

Nota biogràfica

Jordi Esteban Calm és llicenciat en filosofia i lletres. Nivell E d'ensenyament de català a adults. Durant sis anys, tècnic a la Direcció General de Política Lingüística, al Gabinet de Didàctica. Tècnic de normalització lingüística del CPNL. Des del 2007, director del projecte «[Xerrem](#)», d'espais de conversa en català, dins la Coordinadora d'Associacions per la Llengua Catalana.

Webs d'interès

- Projecte «[Xerrem](#)», de la Coordinadora d'Associacions per la Llengua Catalana (CAL): <https://www.cal.cat/projecte/xerrem-junts/>.
- Materials de conversa col·loquial: <https://tuit.cat/bJcfz>.

FOMENT DE L'ÚS DEL CATALÀ ENTRE ELS JOVES DE BARCELONA

Autoria i informació de contacte

Natxo Sorolla

Universitat de Saragossa

nsorolla@unizar.es

Vicent Climent-Ferrando

Universitat Pompeu Fabra

vicent.climent@upf.edu

Resum

Davant dels nombrosos estudis que alerten de la davallada en l'ús del català entre la ciutadania —especialment a Barcelona i, més concretament, entre el jovent—, l'Ajuntament de Barcelona i l'Institut d'Estudis Catalans han signat un conveni de col·laboració amb l'objectiu d'impulsar l'ús de la llengua catalana entre els joves. En aquest marc s'inscriu el projecte «Foment de l'ús del català en els àmbits de l'educació en el lleure i les activitats complementàries de la ciutat de Barcelona».

L'objectiu general és:

Enfortir l'ús de la llengua catalana entre la població adolescent i jove de la ciutat, mitjançant accions que tinguin incidència en l'àmbit de l'educació en el lleure i les activitats complementàries, amb la implicació activa dels professionals i dels mateixos joves.

La proposta global es planteja:

- a) analitzar l'estat de la qüestió sobre l'ús de la llengua entre els joves en contextos reals;
- b) dissenyar mesures concretes de sensibilització lingüística adreçades als monitors i altres agents;

- c) aplicar aquestes mesures en entorns reals amb prescriptors específics; i
- d) fer-ne el seguiment i analitzar si, un cop aplicades i transcorregut un període de temps, han resultat efectives.

Aquesta presentació se centrarà en les eines de diagnosi i avaluació dels usos lingüístics que s'estan desenvolupant amb la finalitat de mesurar els canvis en els usos de la llengua catalana en el marc de les activitats, a través de l'observació directa.

Paraules clau

Joventut, lleure, diagnosi, avaluació, intervenció, Barcelona, ús lingüístic.

Nota biogràfica

Natxo Sorolla és sociòleg i professor a la Universitat de Saragossa. La seua recerca se centra en l'anàlisi de xarxes socials i la sociolingüística, amb un focus específic en els processos de substitució lingüística del català a la Franja. La seua trajectòria investigadora inclou l'ús de tècniques d'anàlisi quantitativa, anàlisi semàntica i anàlisi de xarxes socials. Ha coordinat l'[*Informe sobre la situació de la llengua catalana*](#), és director de la revista *Treballs de Sociolingüística Catalana* i s'encarrega de la Unitat de Sociolingüística de la Secció Filològica de l'IEC. Actualment, és membre numerari de la Secció Filològica i del Grup de Treball EstatusCat.

Vicent Climent-Ferrando és sociolingüista i investigador a la Universitat Pompeu Fabra. Ha treballat en l'àmbit de la planificació i les polítiques lingüístiques tant des de la recerca com des de la gestió institucional. Té més de quinze anys d'experiència en la gestió de projectes europeus i internacionals, especialment en els àmbits de la comunicació multilingüe, la recerca en polítiques públiques i l'anàlisi de qüestions relacionades amb la migració, la integració, l'educació i el desenvolupament. Es va llicenciar al Col·legi d'Europa de Bruges amb una tesi sobre política lingüística i ha treballat en institucions com la Universitat de les Nacions Unides i el Govern de Catalunya, on va ser responsable de relacions institucionals del projecte «Casa de les Llengües» entre 2006 i 2012.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

-

ESTRATÈGIES PER AL FOMENT DE L'ÚS ORAL DE LA LLENGUA CATALANA: RECERCA I FORMACIÓ EN SOCIOLINGÜÍSTICA EDUCATIVA

Autoria i informació de contacte

Llorenç Comajoan-Colomé

Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya

llorenc.comajoan@uvic.cat

Alba Ambròs Pallarès

Universitat de Barcelona

aambros@ub.edu

Resum

Aquesta comunicació presenta el projecte [EFUOLC \(Estratègies per al foment de l'ús oral de la llengua catalana\)](#), que té com a objectiu promoure l'ús oral del català dins i fora de l'aula als centres d'educació infantil, primària i secundària de Catalunya. Coordinat per docents i investigadors de la Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya i la Universitat de Barcelona, EFUOLC dissenya, implementa i avalua el programa de formació [TuCAT](#), una iniciativa dirigida al professorat d'infantil, primària i secundària de centres de Barcelona i l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Finançat per la Direcció General d'Innovació, Digitalització, Currículum i Llengües de la Generalitat de Catalunya, el projecte es desenvolupa dins una convocatòria de subvencions destinades a la recerca educativa en nivells no universitaris per al període 2023-2027, amb un enfocament quantitatiu i experimental o quasi-experimental.

El programa TuCAT és l'eix principal del projecte: consta d'un total de 30 hores de formació adreçades a docents, i un mòdul addicional de 6 hores per a monitors i monitores de menjador escolar.

La seva estructura està concebuda per facilitar la integració d'estratègies interactives en el dia a dia dels centres, amb la finalitat de fomentar la interacció vertical i horitzontal a l'aula. Durant la presentació es mostraran els instruments de recollida de dades i l'experiència del pilotatge dels instruments i del programa formatiu.

Paraules clau

Sociolingüística educativa, interacció a l'aula, actituds lingüístiques, metodologia de recerca.

Nota biogràfica

Llorenç Comajoan-Colomé és doctor en lingüística, adquisició de llengües segones. És professor del Departament de Filologia i de Didàctica de la Llengua i la Literatura de la UVic-UCC. Fa docència als graus de mestre, psicologia i al Màster en Formació del Professorat d'Educació Secundària. Coordina el Programa de Doctorat en Innovació i Intervenció Educatives (UVic-UCC i Mondragon Unibertsitatea) i el Postgrau d'Ensenyament de Català per a Persones Adultes (UVic-UCC, UB i UAB). És coordinador de [GLOSSA \(Grup de recerca en lingüística aplicada, didàctica i literatura\)](#). Les seves àrees de recerca són la sociolingüística educativa, la didàctica de la llengua i l'adquisició de llengües addicionals.

Alba Ambròs Pallarès és doctora en filosofia i ciències de l'educació per la Universitat de Barcelona. És mestra, filòloga i especialista en didàctica de la llengua i la literatura. Professora agregada del Departament d'Educació Lingüística, Científica i Matemàtica de la Facultat d'Educació de la Universitat de Barcelona. Imparteix docència a l'itinerari simultani del grau de mestra d'educació infantil i d'educació primària. És professora del Màster en Recerca en Didàctica de la Llengua i la Literatura del seu departament i del de la Universitat de Jaén. Membre del grup de recerca consolidat [DHIGECS-COM](#). Les seves àrees de recerca són la competència oral en llengua catalana dels futurs docents i dels estudiants de primària i secundària, així com l'educació literària UB.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

-

Web del projecte

- Projecte EFUOLC: <https://efuolc.org/>.
- Per a més informació: <https://efuolc.org/llorenc-comajoan-i-alba-ambros-presenten-el-projecte-efuolc-a-les-jornades-de-sociolingüística-de-liec/>.

PLA D'IMPULS DEL CATALÀ AL COMERÇ

Autoria i informació de contacte

Xavier Tenorio

Departament de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya

xaviertenorio@gencat.cat

Anna Torrijos

Departament de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya

atorrijos@gencat.cat

Resum

El pla d'impuls del català al comerç 2025 inclou diverses accions per millorar la presència i l'ús del català en l'àmbit comercial. L'objectiu final és garantir que les activitats de consum i servei comercial a Catalunya es puguin dur a terme plenament en català, de manera efectiva i amb garanties per a les persones consumidores. Això suposa incrementar la presència activa i visible del català al comerç, promoure l'ús del català com a valor de qualitat i proximitat i donar suport lingüístic als establiments per fer el canvi viable i efectiu.

És un pla en què es combinen diagnosi, intervenció i sensibilització per fer del català una llengua d'ús habitual i garantit en l'àmbit del comerç. Implica agents locals, fomenta la qualitat lingüística i reforça la cohesió social. Hi conflueixen accions de nova factura, però també projectes de llarga trajectòria explicats en anteriors edicions d'aquestes jornades com l'Ofercat (2001-2025), l'Emmarca't (2016-2020) o l'Indexplà (2001-2012).

El Pla preveu accions d'estratègia i coordinació com la implementació d'un pànel d'observació del català al comerç, que permetrà avaluar l'evolució de la llengua en l'àmbit del comerç a partir d'anàlisis periòdiques a zones comercials seleccionades o la mapificació de plans i accions d'iniciativa local per promoure el català en el comerç.

Un segon àmbit és l'actuació territorial intensiva que passarà per la visita a més de 5.000 establiments cada any en una rotació que passarà pel Baix Llobregat (2025), les comarques gironines, les de Ponent i les de l'Ebre (2026), i del camp de Tarragona i Barcelona Ciutat (2027). L'acció consistirà en visites a comerços per tenir coneixement de la situació, explicar drets, deures i serveis lingüístics disponibles, buscar la implicació en programes com el Voluntariat per la Llengua, a més d'oferir formació in situ en horari comercial en el marc del programa «Comerços aprenents».

El tercer àmbit serà l'actuació inspeccionadora i sancionadora que liderarà l'Agència Catalana de Consum a més de treballar per incrementar l'activitat inspectora que també poden exercir els ajuntaments.

El programa es completarà amb una campanya informativa institucional de caràcter sectorial per fer arribar a comerciants i ciutadans informació relativa a drets i deures dels consumidors alhora que es visibilitzaran bones pràctiques comercials en català.

Paraules clau

Comerç, impuls del català, drets lingüístics, oferta de català, comerços aprenents.

Nota biogràfica

Xavier Tenorio és llicenciat en sociologia per la Universitat de Barcelona. Actualment és tècnic de planificació lingüística del Servei d'Informació, Difusió i Estudis del Departament de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya. Anteriorment ha estat responsable d'estudis de Plataforma per la Llengua i investigador al [Centre Universitari en Sociolingüística i Comunicació de la Universitat de Barcelona \(CUSC-UB\)](#).

Anna Torrijos és llicenciada en sociologia per la Universitat Autònoma de Barcelona (2001), Màster en Tècniques d'Investigació Social Aplicada (TISA) i Postgrau en Màrqueting Lingüístic. Va iniciar la seva experiència professional a DEP Consultoria Estratègica com a tècnica sènior en investigació sociològica i d'opinió. Actualment és la responsable d'estudis i indicadors del Departament de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya. Ha dut a terme l'impuls i la coordinació de l'Enquesta d'usos lingüístics de la

població, dels anys [2008](#), [2013](#), [2018](#) i [2023](#). Ha publicat diversos articles en revistes especialitzades (*Treballs de Sociolingüística Catalana*, *LSC – Llengua, Societat i Comunicació* o *Llengua i ús*), com ara «[El Sistema d'Indicadors Lingüístics: diagnòstic i avaluació en política lingüística](#)» (2022), i ha coordinat publicacions com «Anàlisi de l'Enquesta d'usos lingüístics de la població a Catalunya 2013. [Volum 1](#) i [2](#)» (2018).

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

-

TRANSMISSIÓ
LINGÜÍSTICA
INTERGENERACIONAL

ENTRE LLENGUA MATERNA I LLENGUA D'HERÈNCIA: LA TRANSMISSIÓ LINGÜÍSTICA VISCUDA PER MARES I FILLS EN FAMÍLIES JAPONESES TRANSNACIONALS A CATALUNYA

Autoria i informació de contacte

Makiko Fukuda

Universitat Autònoma de Barcelona

Makiko.Fukuda@uab.cat

Resum

Aquest estudi en curs té com a objectiu analitzar com es relaten les experiències de transmissió del japonès com a llengua d'herència en un context sociolingüístic complex com Catalunya, a partir de les veus tant de progenitors com de fills. Mentre que els primers estudis de política lingüística familiar se centraven sobretot en els progenitors, la recerca actual tendeix a posar èmfasi en el punt de vista dels fills, autèntics subjectes de la transmissió. Aquest treball adopta una perspectiva dual (progenitors-fills) per explorar quatre eixos: (1) l'experiència d'aprenentatge del japonès, (2) la noció de *llengua materna*, (3) la construcció de la identitat i (4) la percepció social del japonès i la cultura japonesa.

A partir d'entrevistes semiestructurades a pares i fills de tres famílies (dues amb pare catalanoparlant i mare parlant de japonès, i una amb pare catalano-italoparlant i mare parlant de japonès), s'han identificat els elements següents:

(1) L'aprenentatge del japonès a l'escola complementària és viscut pels fills com una obligació, però també com un espai relacional positiu. Amb el temps, valoren l'esforç de manera favorable. Les visions dels progenitors són diverses: des de la necessitat d'insistir per la dificultat de la llengua fins a la consciència d'haver exercit massa pressió.

(2) La *llengua materna* és definida de manera diferent per progenitors i fills, però en tots els casos es declara el japonès o el català (o els dos) com a llengua materna.

(3) Malgrat l'actual popularitat del japonès, les famílies han viscut períodes de menys reconeixement social d'aquesta llengua i cultura, i això fa que percebin el context actual amb una certa ambivalència.

(4) Els fills construeixen una identitat fluida i pot sentir pressió per complir les expectatives de parlar japonès pel fet de tenir un progenitor japonès.

Paraules clau

Transmissió lingüística intergeneracional, llengua d'herència, japonès, català, llengua materna.

Nota biogràfica

Makiko Fukuda, doctora en filologia catalana per la Universitat de Barcelona (2009), és professora titular al Departament de Traducció i d'Interpretació i d'Estudis de l'Àsia Oriental de la Universitat Autònoma de Barcelona, així com col·laboradora del CUSC-UB. Té una llarga trajectòria de recerca sociolingüística sobre la comunitat japonesa a Catalunya i la llengua catalana, i en els darrers deu anys s'ha centrat en el tema de la transmissió del japonès com a llengua d'herència, com mostra una de les seves publicacions: «[Language use in the context of double minority: The case of Japanese–Catalan/Spanish families in Catalonia](#)», *International Journal of Multilingualism*, 2017, 14 (4), p. 401-418 (DOI: <https://doi.org/10.1080/14790718.2017.1296450>).

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

BESEMERES, Mary (2015): «Mixed Mother Tongues: Memoirs of Interlingual Childhoods», *a/b: Auto/Biography Studies*, 30 (2), p. 233-248. DOI: <https://doi.org/10.1080/08989575.2015.1082749>. En línia: <<https://openresearch-repository.anu.edu.au/server/api/core/bitstreams/4a9c06d3-793f-4acb-b07a-c9ca69edf66a/content>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

FUKUDA, Makiko (2025): «Llengües maternes percebudes i transmissió lingüística en famílies d'origen japonès a Catalunya», *Revista de Llengua i Dret, Journal of Language and Law*, núm. 84, p. 228-251. DOI: <https://doi.org/10.58992/rld.i84.2025.4469>.

En línia: <<https://revistes.eapc.gencat.cat/index.php/rld/article/view/4469/5797>>.

[Consulta: 27 de febrer de 2026.]

ISMAIL, Sharmeen (2021): «Transmission of Mother-Tongue: Parents' vs. Children's Perceptions», *ELF Annual Research Journal*, núm. 23, p. 73-92.

WILSON, Sonia (2020): *Family Language Policy. Children's perspectives*. Cham: Palgrave MacMillan.

YILDIZ, Yasemin (2012): *Beyond the Mother Tongue: The Postmonolingual Condition*. New York: Fordham University Press. En línia: <https://web.english.upenn.edu/~cavitch/pdf-library/Yildiz_Beyond_Mother_Tongue.pdf>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

PROJECTE AMRELSE: ALTA MINORITZACIÓ I REPRODUCCIÓ LINGÜÍSTICA AL SUD-OEST EUROPEU

Autoria i informació de contacte

Francesc Bernat

Universitat de Barcelona

francesc.bernat@gmail.com

Avel·lí Flors-Mas

Universitat Rovira i Virgili

aveli.flors@urv.cat

Cristina Illamola

Universitat de Barcelona

cillamola@ub.edu

Juan Jiménez-Salcedo

Université de Mons

juan.jimenez-salcedo@umons.ac.be

Natxo Sorolla

Universitat de Saragossa

nsorolla@unizar.es

Resum

En contextos d'alta minorització, és a dir, en què els parlants inicials de la llengua minoritzada representen menys d'un terç de la població total, la transmissió intergeneracional a la llar —pedra angular de les estratègies de capgirament de la substitució lingüística (Fishman 1991)— pot no ser suficient per garantir la *reproducció* de les llengües en qüestió

(cf. Williams 2005). En la mesura en què, en aquests contextos, és freqüent que la llengua majoritària esdevingui també la llengua anònima i no marcada per a la interacció d'infants i adolescents amb els seus iguals, es constaten dificultats per a la creació espontània de xarxes de socialització en llengua minoritzada.

En aquest marc, el projecte «Alta minorització i reproducció lingüística al sud-oest europeu ([AMRELSE](#))» es planteja com a objectius analitzar les dinàmiques de (re)producció o abandonament de les llengües en una mostra de famílies que transmeten la llengua minoritzada; detectar les estratègies i recursos que mobilitzen les famílies per afavorir la socialització en llengües minoritzades dels seus descendents, i analitzar els discursos legitimadors de les pràctiques detectades.

En el context dels territoris de llengua catalana (TLC), s'han entrevistat diferents membres d'un conjunt de famílies amb descendents menors d'edat (infants i adolescents) en les següents localitzacions: Andorra (Pas de la Casa), Catalunya (l'Hospitalet de Llobregat, el Vendrell), La Franja (Fraga) i el País Valencià (Castelló de la Plana, València, Elx). El projecte combina mètodes micro- i mesocials (entrevistes qualitatives i anàlisi de xarxes). La comunicació oferirà una panoràmica dels principals resultats als TLC d'aquest projecte que vol contribuir a la comprensió dels factors que (des)afavoreixen la reproducció lingüística en contextos d'alta minorització.

Paraules clau

Reproducció lingüística, política lingüística familiar, socialització lingüística, llengua catalana.

Nota biogràfica

Francesc Bernat. Doctor en filologia catalana (2002), és professor agregat del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General de la Universitat de Barcelona. Hi imparteix assignatures de llengua catalana, gramàtica històrica i història social de la llengua catalana des de 1992. Membre del CUSC-UB, la seva recerca gira al voltant de la sociolingüística i la diacronia de la llengua catalana, tant pel que fa als seus aspectes externs com interns. El seu darrer llibre, escrit amb Carles de Rosselló Peralta i Mireia Galindo Solé,

El castellà a la Catalunya contemporània: història d'una bilingüització (2021), va ser guardonat el 2023 per l'Institut d'Estudis Catalans.

Avel·lí Flors-Mas. Sociolingüista, llicenciat en filologia catalana i doctor en lingüística catalana per la Universitat de Barcelona (UB) amb una [tesi](#) sobre usos lingüístics i identitats socials entre adolescents catalans i valencians. En l'actualitat és professor lector de sociolingüística al Departament de Filologia Catalana de la Universitat Rovira i Virgili, i investigador principal del projecte AMRELSE (PID2021-125859NB-I00). Anteriorment ha estat professor del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General de la UB, i membre del consell de direcció i secretari del [CUSC-Centre de Recerca en Sociolingüística i Comunicació de la UB](#). Les seues línies de recerca inclouen la sociolingüística de la joventut i de la immigració, la demolingüística i la política lingüística educativa i familiar. Des del 2022 dirigeix la [Revista de Llengua i Dret](#) i, des del mateix any fins al 2026, ha exercit com a secretari de la [Societat Catalana de Sociolingüística \(SOCS\)](#), filial de l'Institut d'Estudis Catalans.

Cristina Illamola. Doctora en filologia hispànica, professora agregada al Departament de Filologia Hispànica, Teoria de la Literatura i Comunicació a la Universitat de Barcelona (UB) i professora col·laboradora a la Universitat Oberta de Catalunya (UOC). Actualment, és investigadora principal, juntament amb el doctor Adrián Cabedo, del projecte [ECOS-C/N \(Estudi dels condicionants socials de l'espanyol actual al centre i nord d'Espanya: noves identitats, nous reptes, noves solucions\)](#) (ref. PID2023-148371NB-C42). També coordina els projectes [PRESEEA-Barcelona](#), dins del marc de la sociolingüística, i PRECAVES XXI-Barcelona, que analitza les actituds i les creences cap a les varietats de l'espanyol; així mateix, col·labora en l'*Atlas de gestos* ([AdG](#)) coordinat des de la Universitat d'Alcalá. Paral·lelament, és membre del consell directiu i investigadora del [CUSC-Centre de Recerca en Sociolingüística i Comunicació de la UB](#), on desenvolupa les seves investigacions relacionades amb la lingüística de corpus i els fenòmens lingüístics derivats de contacte entre català i castellà.

Juan Jiménez-Salcedo. Professor titular d'estudis ibèrics a la Universitat de Mons, a Bèlgica. És igualment professor col·laborador a la Universitat Oberta de Catalunya. Es va doctorar en lletres a la Universitat François Rabelais de Tours (França) i ha estat professor i investigador a universitats de França, Canadà, Bèlgica i Espanya. Els seus interessos de recerca recents se centren en l'àmbit de les polítiques lingüístiques als territoris de parla catalana, principalment a Andorra i a Catalunya del Nord, així com al Canadà. Investiga igualment sobre la traducció i la redacció jurídiques en francès, català i castellà.

Natxo Sorolla. Doctor en sociologia per la Universitat de Barcelona. En l'actualitat és professor a la Universitat de Saragossa, i ha estat docent i investigador en diferents universitats (URV, UOC, UAB, Universitat de Perpinyà, UB). Ha desenvolupat recerca sociològica amb un programa de recerca centrat en els marcs teòrics i l'anàlisi empírica en sociologia, la cultura, l'anàlisi de xarxes i el llenguatge. Ha publicat diversos articles en revistes d'alt impacte, ha coordinat recerques sobre llengua i societat a la Franja, informes sobre la situació de la llengua, és director de la revista *Treballs de Sociolingüística Catalana* i s'encarrega de la Unitat de Sociolingüística de la Secció Filològica de l'IEC. Actualment, és membre numerari de la Secció Filològica i del Grup de Treball EstatusCat.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

- FISHMAN, Joshua A. (1991): *Reversing Language Shift: Theoretical and Empirical Foundations of Assistance to Threatened Languages*. Clevedon (England) / Philadelphia: Multilingual Matters.
- WILLIAMS, Glyn (2005): *Sustaining Language Diversity in Europe. Evidence from the Euromosaic Project*. New York: Palgrave Macmillan.

Web del projecte

- Projecte AMRELSE (2025): <https://www.ub.edu/cusc/projecte/amrelse/>.

COMUNITATS I ETNOGRAFIA

VI Jornades «La recerca sociolingüística en l'àmbit de la llengua catalana»

QUÈ ENS INDIQUEN ELS MANUALS DE CORTESIA REDACTATS EN CATALÀ (1800-1936) SOBRE LA REALITAT SOCIOLINGÜÍSTICA A CATALUNYA?

Autoria i informació de contacte

Jenny Brumme

Universitat Pompeu Fabra

jenny.brumme@upf.edu

Alba Milà-Garcia

Universitat Pompeu Fabra

alba.mila@upf.edu

Resum

La sociolingüística catalana, des de la seva constitució als anys 1970, ha manifestat un gran interès pels processos històrics i l'obtenció de dades empíriques a partir de documents històrics preservats. Gràcies a una recerca intensa, s'han compilat corpus i s'han dut a terme estudis que han il·lustrat la situació sociolingüística del segle XIX i inicis del segle XX. Amb l'objectiu de complementar aquesta recerca, el corpus CoBooCat se centra en la fixació i transmissió de les normes sociopragmàtiques, tal com les recull el gènere textual estereotipat dels manuals de bona criança. Concretament, volem ubicar els 11 manuals redactats en català en el corpus constituït per 90 tractats i breviaris editats a Catalunya entre 1800 i 1936 (*ca.* 8.000 pàgines; 800.000 paraules). En aquesta època, el model de la família i les relacions socials experimenten canvis importants que es reflecteixen en una mobilitat social creixent i l'adopció o la imitació de comportaments socials reservats anteriorment a capes socials més elevades. Els manuals de bona criança assoleixen el punt àlgid a la segona meitat del segle XIX perquè satisfan aquestes necessitats socials. Atès que els manuals formaven part del cànon de lectures a l'ensenyament públic i privat, és d'interès observar com s'incorporen els manuals en català a una producció predominantment castellana. Quina finalitat tenien aquests

tractats en català? Quins destinataris tenen? Què opinen els autors de la seva producció? Quina acollida van tenir? A partir del corpus constituït ja podem indicar diferències i similituds en l'adopció o recreació de les normes de cortesia en català respecte del castellà?

Paraules clau

Sociolingüística històrica, cortesia verbal, normes sociopragmàtiques, corpus.

Nota biogràfica

Jenny Brumme, catedràtica en lingüística aplicada i traducció a la Universitat Pompeu Fabra, es va llicenciar en filologia romànica (1981) a la Universitat de Bucarest (Romania). El 1995 va obtenir el doctorat en filologia catalana a la Universitat de Leipzig (Alemanya) i el 1995 va ser habilitada per la Universitat de Potsdam (Alemanya). Ha liderat projectes de recerca en traducció i sociolingüística històrica.

Alba Milà-Garcia és professora lectora al Departament de Traducció i Ciències del Llenguatge de la Universitat Pompeu Fabra. Té un doctorat en traducció i ciències del llenguatge (Universitat Pompeu Fabra, 2017). La seva línia de recerca principal és la pragmàtica, concretament la cortesia i la gestió de la imatge, tant en el discurs oral com en el discurs escrit, i en aquest darrer cas especialment en entorns digitals. Com a línies de recerca secundàries s'ha centrat en la neologia i el lèxic i l'ensenyament de llengües estrangeres, gràcies a la participació en diversos projectes de recerca.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

-

ELS NOUS PARLANTS DE CATALÀ A ESPANYA I A FRANÇA: *MUDES PER APRENDRE CATALÀ?*

Autoria i informació de contacte

Fiona Gehring

Universitat de Freiburg

fiona.gehring@email.uni-freiburg.de

Resum

Més de dos milions de persones són parlants de català sense haver-lo adquirit a casa seva (EULP 2025): Els *nous parlants* adquireixen una llengua minoritària per immersió o programes educatius bilingües, projectes de revitalització o com a aprenents adults (definició segons O'Rourke *et al.* 2015: 1). Llavors són decisius per al futur de la llengua.

Mentre que hi ha estudis sobre els nous parlants als territoris catalans a Espanya (p. e., Boix-Fuster / Paradís 2019; Bertran *et al.* 2016), la situació a la Catalunya del Nord queda majoritàriament desconeguda. Disposem de dades sobre la situació educativa del català a la Catalunya del Nord (Hawkey / Sánchez 2019; Burban 2024) i sobre les actituds lingüístiques (Hawkey 2018), però encara no es coneixen les trajectòries i els usos d'aquests nous parlants. Així, la contribució proposada té l'objectiu de comparar amb l'ajuda de qüestionaris sociolingüístics la situació a França amb la d'Espanya. Les motivacions per usar el català a Espanya són relativament ben conegudes (Massaguer Comes 2022) i els nous parlants tenen moltes ocasions per practicar la llengua si ho desitgen. En canvi, les possibilitats d'usatge són molt més limitades a França i falta informació sobre les motivacions d'aprendre i utilitzar el català d'aquest grup de nous parlants. Com que la diferència quant als usos és evident, el present estudi se centra en un aspecte comparatiu entre els dos territoris, que és l'aprenentatge.

Les dades utilitzades per a l'anàlisi provenen d'un qüestionari sociolingüístic que vaig distribuir el 2023-2024 entre 239 nous parlants a Espanya i 125 nous parlants a França, on una de les preguntes més importants és: Quins motius o quines circumstàncies els han portat

a voler aprendre català? Els resultats mostren les conseqüències de les diferents polítiques lingüístiques: malgrat la situació feble del català a França, molts nous parlants volen fer viure la seva llengua i cultura gairebé perduda, amb la qual tenen una relació molt emocional. Comparat amb això, a Espanya, el català serveix als nous parlants d'eina socioeconòmica.

L'anàlisi de les respostes es relaciona amb el concepte de la *muda* lingüística (Pujolar / González 2013), que designa moments biogràfics (per ex., una nova feina, el primer fill, etc.) que provoquen canvis en l'ús de la llengua, fet que implica un cert domini lingüístic. En canvi, en aquest estudi, no tots els participants tenen un bon domini, però tots es troben en l'etapa de l'aprenentatge. Ja abans de parlar la llengua amb algú, les persones podrien viure *mudes*? També es tracta d'un canvi important quan una persona decideix d'aprendre una llengua. Aquests moments de canvi no són els mateixos que a la llista dels moments típics de Pujolar i González (2013), com il·lustren aquests dos exemples prototípics de respostes dels participants a la pregunta de per què van voler aprendre català:

Para poder comunicarme fácilmente. (Nou parlant a Barcelona.)

En déménageant à Perpignan, j'ai découvert la culture et la langue catalane qui disparaissait petit à petit et j'ai eu envie de l'apprendre pour la faire vivre. (Nou parlant a Perpinyà.)

Per exemple, a Espanya un 30 % dels participants es va adonar de la utilitat del català (menys França: només 8 % ho indiquen), mentre que a França un 20 % va descobrir el seu interès per la cultura i la llengua. Les anàlisis porten a la idea que aquestes *mudes* dels nous parlants es poden descriure com a moments de revelació mental, una visió que pot ampliar el concepte proposat per Pujolar i González (2013).

Paraules clau

Nous parlants, mudes lingüístiques, aprenentatge.

Nota biogràfica

Fiona Gehring. Vaig estudiar francès i castellà en grau i en màster a la Universitat Freiburg.

Des del 2023 preparo una tesi amb la direcció de Daniela Marzo i Johannes Kabatek. El meu àmbit de recerca és la sociolingüística amb un interès destacat per les llengües minoritzades com l'occità, el català i el basc.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

- BERTRAN, Montserrat / GRATACÓS, Joan / QUINTANA, Albert / ROMAGUERA, Teresa / VILAPLANA, Maria Antònia (2016): «Deu anys de les aules d'acollida: Avaluació i reptes de futur», *Perspectiva Escolar*, núm. 386, p. 57-63. En línia: <<https://www.rosasensat.org/revista/mirem-llegim-i-parlem-de-literatura/>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- BOIX-FUSTER, Emili / PARADÍS, Anna (2019): «New Speakers' Ideologies and Trajectories in Bilingual Families in Catalonia», in BOIX-FUSTER, Emili / BASTARDAS-BOADA, Albert / TORRENS-GUERRINI, Rosa Maria (ed.): *Family Multilingualism in Medium-Sized Language Communities*. Bern: Peter Lang, p. 193-222.
- BURBAN, Chrystelle (2024): «La immersió en català a l'escola en infants de la Catalunya del Nord: quin impacte té en els progenitors?», *Treballs de Sociolingüística Catalana*, núm. 34, p. 155-176. DOI: [10.2436/20.2504.01.218](https://doi.org/10.2436/20.2504.01.218). En línia: <<https://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000496/00000038.pdf>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- EULP (2025): *Enquesta d'usos lingüístics de la població 2023*. Barcelona: Generalitat de Catalunya / IDESCAT.
- HAWKEY, James (2018): *Language Attitudes and Minority Rights: The case of Catalan in France*. London: Palgrave Macmillan.
- HAWKEY, James / SÁNCHEZ, Daniel (2019): *Catalan: The Catalan language in education in France*, 2nd Edition. Leeuwarden: Mercator European Research Centre on Multilingualism and Language Learning / Fryske Academy. En línia: <https://www.mercator-research.eu/fileadmin/mercator/documents/regional_dossiers/catalan_in_france_2nd.pdf>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

MASSAGUER COMES, Marina (2022): «Quins factors propicien el pas de l'aprenentatge del català a l'adopció de la llengua en el dia a dia?», *Apunts de sociolingüística i política lingüística*, núm. 19, p. 1-7. En línia: <<https://www.ub.edu/cusc/wp-content/uploads/2022/02/Apunts-CUSC-Num-19-2021-Aprenentatge-a-adopcio1.pdf>>.

[Consulta: 27 de febrer de 2026.]

O'ROURKE, Bernadette / PUJOLAR, Joan / RAMALLO, Fernando (2015): «New speakers of minority languages: the challenging opportunity - Foreword», *International Journal of the Sociology of Language*, núm. 231, p. 1-20. En línia: <<https://www.degruyterbrill.com/document/doi/10.1515/ijsl-2014-0029/html>>.

[Consulta: 27 de febrer de 2026.]

PUJOLAR, Joan / GONZÀLEZ, Isaac (2013): «Linguistic 'mudes' and the de-ethnicization of language choice in Catalonia», *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 16 (2), p. 138-152. DOI: <https://doi.org/10.1080/13670050.2012.720664>.

En línia: <<https://openaccess.uoc.edu/server/api/core/bitstreams/56282be9-fda3-488a-b8d1-3fdf8e43230e/content>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

LA LLENGUA DE LA NOSTÀLGIA: UNA MIRADA ALS IMAGINARIS SOCIODISCURSIUS DE L'ALGUER

Autoria i informació de contacte

Ivan Solivellas

Universitat de les Illes Balears

ivan.solivellas@uib.cat

Resum

Aquesta comunicació pretén exposar els resultats d'un estudi que he dut a terme a l'Alguer sobre les ideologies lingüístiques i els imaginaris sociodiscursius, el qual ha estat possible gràcies a la VIII beca de recerca Joan Veny, convocada per l'Institut Ramon Muntaner i cofinançada pel Departament de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya. L'objectiu del treball és estudiar les creences i les percepcions socialment compartides sobre la situació sociolingüística de l'Alguer, tenint en compte (1) la percepció de l'alguerès i l'italià en la pràctica social, (2) la relació entre llengua i identitat, lligada a les ideologies de l'autenticitat i l'anonimat, i (3) el grau d'acceptació de la codificació de la varietat, a fi de comprovar si existeix o no un discurs diferencialista. Es tracta d'un treball qualitatiu que parteix d'una perspectiva etnogràfica, de manera que els resultats provenen de quatre entrevistes inicials semiestructurades i cinc grups de discussió també semiestructurats: quatre d'adreçats a informants catalanoparlants (joves, adults i grans, a més d'un de referit als activistes) i un d'adreçat a informants al·loglots. En total, el treball compta amb gairebé una trentena d'informants, nascuts entre 1941 i 1997. A més, s'hi ofereix una panoràmica dels estudis previs sobre les ideologies i els imaginaris sociodiscursius relacionats amb la llengua a l'Alguer, des de Grossmann (1983) fins a Simon (2018), i hi aporta una perspectiva nova.

Paraules clau

L'Alguer, ideologies lingüístiques, imaginaris sociolingüístics, imaginaris sociodiscursius, sociolingüística.

Nota biogràfica

Ivan Solivellas és graduat en llengua i literatura catalanes per la Universitat de les Illes Balears (2015) i doctor en traducció i ciències del llenguatge per la Universitat Pompeu Fabra (2021). A més, ha cursat els estudis oficials de Màster en Formació del Professorat (Universitat de les Illes Balears, 2016) i d'Humanitats: art, literatura i cultura contemporànies (Universitat Oberta de Catalunya, 2017). Actualment, és professor titular laboral de la Universitat de les Illes Balears i imparteix classe a la Facultat d'Educació, concretament, als estudis d'educació infantil. Anteriorment, també ha estat professor a la Universitat de Barcelona (cursos 2017-2018 i 2021-2022) i a la Universitat Pompeu Fabra, on va gaudir d'un contracte d'investigador predoctoral (2018-2021) i un altre d'investigador postdoctoral Margarita Salas (2022-2023), amb una estada a la Universitat Rovira i Virgili. Tot i que la seva recerca inicial se centrà en la lexicologia, concretament en l'estudi de les partícules prefixals i la classificació del contínuum morfològic, actualment es dedica a la sociolingüística crítica i als estudis crítics del discurs, amb un interès especial per les ideologies i la intersecció entre discurs, política i societat.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

- GROSSMANN, Maria (1983): *Com es parla a l'Alguer? Enquesta sociolingüística a la població escolar*. Barcelona: Barcino.
- SIMON, Sophia (2018): *L'identità linguistica e culturale degli abitanti di Alghero (Sardegna) – un approccio biografico-linguistico*. Wien: Praesens Verlag.

VARIACIONISME
I PLANIFICACIÓ
DEL CORPUS (I)

CANVIS LINGÜÍSTICS I GÈNERE: EL PAPER DE LES DONES. ESTUDI ACÚSTIC DEL SISTEMA VOCÀLIC DELS JOVES DE CANET D'EN BERENGUER (CAMP DE MORVEDRE)

Autoria i informació de contacte

Marta Dubon Valls

Universitat de València

marta.dubon@uv.es

Resum

El present estudi, que es basa un Treball de Fi de Grau (TFG) en Filologia Catalana a la Universitat de València, va tindre com a finalitat estudiar el sistema vocàlic tònic i àton dels joves valencianoparlants, hòmens i dones, de la població de Canet d'en Berenguer, localitat situada a la comarca del Camp de Morvedre (València, País Valencià). Amb aquest objectiu, es van analitzar quatre trets bàsics de les vocals: el primer i el segon formant (F1 i F2), la intensitat i la durada.

L'estudi es va realitzar amb sis joves valencianoparlants de la localitat adés esmentada, seleccionats perquè no tingueren vincles entre ells. El corpus estava format per 34 enunciats en castellà, que els participants havien de traduir al valencià i repetir deu vegades cadascun. Per a cada vocal, s'hi incloïen dues oracions en posicions tònica, pretònica i posttònica, amb una selecció controlada de fonemes adjacents per a facilitar-ne la identificació acústica.

Les gravacions es van segmentar i etiquetar amb Praat i, posteriorment, n'extraguérem els valors acústics mitjançant un script automatitzat. Per a validar les dades, generàrem gràfics de dispersió que ens permeteren detectar i corregir valors anòmals. Finalment, aplicàrem un test ANOVA d'un factor per a analitzar F1, F2, la durada i la intensitat en totes les posicions, i utilitzàrem principalment la prova *post-hoc* Games-Howell per a determinar les diferències significatives entre vocals.

Els resultats de l'estudi mostren que hi ha diferències importants entre el sistema vocàlic dels hòmens i el de les dones. Així, mentre que les vocals dels hòmens conserven les propietats tradicionals del dialecte, tant en posició tònica com en posició àtona, el sistema vocàlic de les dones presenta dues innovacions rellevants: en posició tònica, s'està començant a perdre la distinció entre les vocals mitjanes obertes i les tancades i, en posició àtona, la vocal baixa no s'eleva fins a la posició típica de les vocals mitjanes obertes, contràriament al que sol ser habitual en valencià.

Aquestes diferències entre gèneres s'expliquen des d'una perspectiva sociolingüística, atès que nombrosos estudis (Cheshire 1982; Coates 2015; Labov 2001; Maclagan *et al.* 1999; Trudgill 1972) han demostrat que les dones tendeixen a adoptar primer els canvis lingüístics, especialment en contextos de transformació social o de contacte amb altres varietats. En aquest sentit, el treball s'emmarca dins de la línia d'investigació que analitza el canvi lingüístic des del punt de vista de la variació social, i confirma la hipòtesi que el gènere és una variable significativa en l'evolució fonètica d'una llengua. Així, la innovació vocal observada en les dones joves de Canet d'en Berenguer no sols reflecteix una tendència fonètica interna, sinó també processos socials més amplis vinculats amb la identitat, el prestigi lingüístic i la dinàmica de les comunitats parlants.

Paraules clau

Fonètica acústica, gènere, variació, vocals.

Nota biogràfica

Soc **Marta Dubon Valls**, nascuda a Canet d'en Berenguer, comarca del Camp de Morvedre (València, País Valencià). Vaig estudiar el grau de filologia catalana a la Universitat de València i, posteriorment, vaig cursar dos màsters a la mateixa universitat, el Màster Universitari en Professor/a d'Educació Secundària i el Màster Universitari en Investigació en Didàctiques Específiques, amb l'especialitat de llengua i literatura. He treballat com a docent al Departament de Filologia Catalana de la Universitat de València i

durant aquest curs soc professora al Departament de Llengua i Literatura de la mateixa universitat. A més, soc una jove investigadora amb una recerca pel que fa a la fonètica i la fonologia de la nostra llengua.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

BELTRAN CALVO, Vicent / SEGURA-LLOPES, Carles (2022): *Els parlars valencians*. València: Publicacions de la Universitat de València.

BOERSMA, Paul / WEENINK, David (2023): *Praat: doing phonetics by computer* (versió 6.3.10) [programari]. Universitat d'Amsterdam. En línia: <<https://www.fon.hum.uva.nl/praat/>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

CHESHIRE, Jenny (1982): *Variation in an English Dialect*. Cambridge: Cambridge University Press.

COATES, Jennifer (2015³ [1993]): *Women, Men and Language: A Sociolinguistic Account of Gender Differences in Language*. London / New York: Routledge. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781315645612>.

HERRERO, R / JIMÉNEZ, J. (en preparació): «El sistema vocàlic del català», dins PONS-MOLL, Clàudia / TORRES-TAMARIT, Francesc / VANRELL BOSCH, Maria del Mar: *La fonologia del català*. València: Tirant lo Blanch.

IBM CORP. (2021): *IBM SPSS Statistics for Windows* (versió 28.0) [programari]. IBM.

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS (2007): *Diccionari de la llengua catalana*, 2a ed. Barcelona: Edicions 62 / Enciclopèdia Catalana. En línia: <<https://dlc.iec.cat/>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

JIMÉNEZ, Jesús / MARÍ, Maties (2019): «Interferències visibles i ocultes en el sistema vocàlic de Catarroja», *Treballs de Sociolingüística Catalana*, núm. 29, p. 81-104. DOI: [10.2436/20.2504.01.152](https://doi.org/10.2436/20.2504.01.152). En línia: <https://revistes.iec.cat/index.php/TSC/article/view/143763/pdf_1517>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

JULIÀ MUNÉ, Joan (2002): «Els sons del català», dins SOLÀ, Joan (dir.) / LLORET, Maria Rosa / MASCARÓ, Joan / PÉREZ SALDANYA, Manuel (coord.). *Gramàtica del català contemporani*. Barcelona: Empúries, vol. 1, p. 37-87.

- LABOV, William (2001): *Principles of Linguistic Change: External Factors*. Oxford: Wiley Blackwell.
- MACLAGAN, Margaret A. / GORDON, Elisabeth / LEWIS, Gillian (1999): «Women and sound change: Conservative and innovative behavior by the same speakers», *Language Variation and Change*, 11 (1), p. 19-41. DOI: [10.1017/S0954394599111025](https://doi.org/10.1017/S0954394599111025).
- NAVARRO, Tomás / SANCHIS GUARNER, Manuel (1934): «Análisis fonético del valenciano literario», *Revista de Filología Española*, núm. 21, p. 113-141.
- RECASENS I VIVES, Daniel (1996² [1991]): *Fonètica descriptiva del català: assaig de caracterització de la pronúncia del vocalisme i consonantisme del català al segle XX*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. En línia: <https://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000329/00000071.pdf>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- (2014): *Fonètica i fonologia experimentals del català. Vocals i consonants*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. En línia: <https://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000333/00000023.pdf>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- TRUDGILL, Peter (1972): «Sex, covert prestige and linguistic change in the urban British English of Norwich», *Language in Society*, 1 (2), p. 179-195. DOI: [10.1017/S0047404500000488](https://doi.org/10.1017/S0047404500000488). En línia: <https://web.stanford.edu/~eckert/PDF/trudgill1972.pdf>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- VENY, Joan / MASSANELL, Mar (2015): *Dialectologia catalana. Aproximació pràctica als parlars catalans*. Barcelona / Alacant / València: Universitat de Barcelona / Universitat d'Alacant / Universitat de València.

LES VOCALS MITJANES TÒNIQUES EN EL CATALÀ D'ANDORRA: UN ESTAT DE LA QÜESTIÓ

Autoria i informació de contacte

Sílvia Rovira López

Universitat de Barcelona

silviaroviralopez@gmail.com

Resum

L'objectiu de la comunicació és presentar l'estat de la qüestió de les vocals mitjanes del català d'Andorra i donar a conèixer la proposta de la meua tesi doctoral, que consisteix en un estudi sociofonètic en què s'analitzaran acústicament les vocals mitjanes del català andorrà, així com la incidència de les variables socials edat, gènere i usos lingüístics en la producció i percepció d'aquestes vocals. La hipòtesi de partida és que en el català d'Andorra hi ha un canvi fònic en curs de fusió en les vocals mitjanes /e/ - /ɛ/ i /o/ - /ɔ/, especialment observable en parlants joves. Aquesta hipòtesi es fonamenta en observacions personals i en les consideracions d'alguns estudis previs que estudien la llengua d'aquest territori, els quals són molt escassos.

Per a l'estat de la qüestió, s'ha fet un buidatge de les transcripcions fonètiques de les vocals mitjanes dels estudis de Riera (1992), Rabassa (1994) i de l'*Atles lingüístic del domini català* (ALDC). Els resultats mostren una variació ingent en l'obertura de les vocals mitjanes anteriors [e] i [ɛ], sovint amb alternances dins d'una mateixa parròquia; així com tancaments vocàlics en contextos obridors (p. e., *m[e]l*, *t[e]rra*, *pr[e]u*); a més, les característiques que s'havien associat fins a dia d'avui al pallarès i al ribagorçà —veg., per ex., Veny i Massanell (2015); Beà (2016); Sistac (1998 i 1993)— i que Recasens (2017: 40 i 69) suggeria que podien aparèixer també en altres indrets com Andorra, hi són efectivament presents: el buidatge mostra el manteniment de l'obertura de [ɛ] llatinovulgar en força mots (p. e., *s[ɛ]rp*, *f[ɛ]sta*, *b[ɛ]*, *n[ɛ]u*, *dim[ɛ]cres*), també en els provinents del diftong romànic /aj/ (p. e., *ll[ɛ]t*,

carret[ε]ra, figu[ε]ra), així com tancaments en [e] en el grup etimològic N'R (p. e., *div[e]ndres*); tots aquests trets propis del pallarès-ribagorçà són especialment notables a la parròquia de Canillo.

Paraules clau

Vocals mitjanes, sociofonètica, variació, Andorra, producció, percepció.

Nota biogràfica

Soc graduada en filologia catalana a la UB i posteriorment he cursat el Màster Interuniversitari en Estudis Avançats de Llengua i Literatura Catalanes a la UAB-UB. Actualment acabo de començar el doctorat a la Universitat de Barcelona, en què analitzo les vocals mitjanes del català d'Andorra des d'una perspectiva sociofonètica.

He presentat comunicacions en diversos congressos. El 2022 vaig participar en la II edició de l'Escola d'Estiu de Lingüística Catalana (EDELIC), celebrada a la Universitat d'Oxford, presentant-hi un estudi sociofonètic sobre el comportament de la vocal neutra en els contactes vocàlics del català central, la qual també vaig exposar el 2023 a la VI edició del Congrés Internacional de l'Associació de Joves Investigadors en Llengua i Literatura Catalanes (CIAJILLC), a l'Aix-Marseille Université. El 2024 vaig presentar la meua recerca sobre la lateral palatal /ʎ/ i el ieisme en català central a la VII edició del CIAJILLC (UAB-UB) i a la IV Jornada de Càpsules de TFM en curs (Universitat de les Illes Balears). Aquell mateix any, amb aquesta recerca vaig obtenir el premi «Nous talents en sociolingüística catalana» de la Societat Catalana de Sociolingüística de l'IEC, la qual vaig presentar a la XXI edició del certamen com a part del premi.

Finalment, pel que fa a les meves publicacions, l'article titulat «Lateral palatal /ʎ/ i ieisme en català central. Estudi sociofonètic» es publicarà a la revista *Treballs de Sociolingüística Catalana* durant l'estiu de 2026.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

- BEÀ PONS, Isaac (2016): *El parlar del Pallars Sobirà i la Vall Fosca*. Lleida: Universitat de Lleida. Tesi doctoral disponible a: <<http://hdl.handle.net/10803/385741>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- RABASSA ARENY, Lúdia (1994): *Phonétique, phonologie et morphologie nominale du catalan andorran: le système et ses variations*. Tolosa de Llenguadoc: Université Toulouse II-Jean Jaurès. Tesi doctoral.
- RECASENS I VIVES, Daniel (2017): *Fonètica històrica del català*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. En línia: <<https://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000333/00000031.pdf>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- RIERA I RIERA, Manel (1992): *La llengua catalana a Andorra. Estudi dialectològic dels seus parlars rurals*. Barcelona: Centre de Barcelona de l'Institut d'Estudis Andorrans.
- SISTAC I VICÉN, Ramon (1993): *El ribagorçà a l'Alta Llitera. Els parlars de la vall de la Sosa de Peralta*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. En línia: <<https://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000338/00000064.pdf>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- (1998): *El català d'Àneu. Reflexions a l'entorn dels dialectes contemporanis*. Esterri d'Àneu: Consell Cultural de les Valls d'Àneu.
- VENY, Joan / MASSANELL, Mar (2015): *Dialectologia catalana. Aproximació pràctica als parlars catalans*. Barcelona / Alacant / València: Universitat de Barcelona / Universitat d'Alacant / Universitat de València.
- VENY, Joan / PONS I GRIERA, Lúdia (dir.) (2001-2018): *ALDC = Atles lingüístic del domini català*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. En línia: <<https://aldc.iec.cat>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

PÈRDUA I MANTENIMENT DE CONTRASTOS VOCÀLICS EN EL CATALÀ D'EIVISSA: ANÀLISI ACÚSTICA DEL SISTEMA VOCÀLIC DE JOVES NADIUS

Autoria i informació de contacte

Francesc Torres-Tamarit

Universitat Autònoma de Barcelona

francescjosep.torres@uab.cat

Silke Hamann

Universitat d'Amsterdam

s.r.hamann@uva.nl

Alessandro Pecoraro

Universitat d'Amsterdam

alessandropecoraro247@gmail.com

Resum

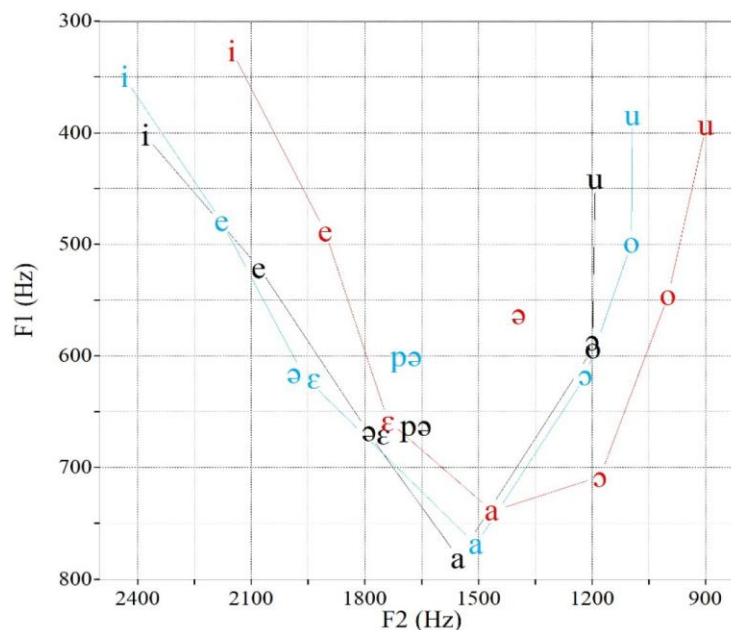
Aquest treball exposa els resultats de Hamann i Torres-Tamarit (2023), el primer estudi acústic del sistema vocàlic de l'eivissenc. S'hi van analitzar les produccions de 25 parlants joves i nadius de la varietat urbana. L'estudi revela una evolució des d'un sistema de vuit vocals tòniques (que incloïa la vocal neutra tònica i dues vocals mitjanes obertes) cap a un sistema reduït de sis vocals. Aquesta simplificació s'explica per la pèrdua de contrast entre els parells de vocals mitjanes posteriors (/o, ɔ/) i anteriors (/e, ε/).

Els resultats mostren que la neutralització entre /o, ɔ/ tendeix cap a una vocal intermèdia /ɔ/, mentre que la fusió entre /e, ε/ ofereix una realització més propera a /ɛ/ que a /ə/.

Curiosament, les vocals neutres àtones emprades com a referència també presenten una articulació atípica: són més anteriors i més baixes del que s'esperaria d'una vocal central mitjana. Així, es proposa que la categoria fusionada /E/ (tònica) i les vocals neutres àtones es defineixen millor com una vocal central oberta-mitjana avançada [ɜ].

Més endavant, Pecoraro (2025) va estudiar les realitzacions vocàliques de 10 joves provinents de Sant Agustí des Vedrà, on es parla una subvarietat de l'eivissenc amb un sistema de set vocals tòniques (sense vocal neutra tònica), i amb distinció entre vocals mitjanes tancades i obertes. Els resultats demostren que aquests joves mantenen el sistema tradicional de set vocals. També es corrobora l'articulació no prototípica de la vocal neutra àtona, amb realitzacions més baixes i més anteriors que la neutra tònica mallorquina, que és una vocal mitjana central prototípica.

Aquests dos estudis (Hamann / Torres-Tamarit 2023; Pecoraro 2025) constitueixen un avenç substancial per comprendre els processos de canvi i variació lingüístics a l'illa d'Eivissa, el context sociolingüístic de la qual és especialment singular (Melià / Vanrell 2017; Cremades *et al.* 2024).

Taula 1. Valors vocàlics mitjans del josepí (blau cel; Pecoraro 2025), de la Ciutat d'Eivissa (negre; Hamann / Torres-Tamarit 2025) i del mallorquí (vermell; Recasens / Espinosa 2006).

Paraules clau

Sistema vocàlic, neutralització, manteniment, Eivissa, joves.

Nota biogràfica

Francesc Torres-Tamarit, doctor en ciència cognitiva i llenguatge, és professor investigador Ramón y Cajal a la Universitat Autònoma de Barcelona. La seva investigació se centra en la fonologia teòrica, més concretament la fonologia mètrica i prosòdica, i la interfície entre la sintaxi i la morfologia i la fonologia, amb especial atenció a les llengües romàniques. També s'interessa pels processos de variació i canvi lingüístics en el català d'Eivissa. Ha publicat la seva recerca a les revistes següents: *Journal of Phonetics*, *Natural Language & Linguistic Theory*, *Phonetica*, *Linguistics*, *Language: a journal of the Linguistic Society of America*, *Morphology*, *Catalan Journal of Linguistics*, *Journal of Linguistics*, *Glossa: a journal of general linguistics*, *Phonology*, *Linguistic Inquiry* i *Language and Speech*.

Silke Hamann, doctora en lingüística, és professora a la Universitat d'Amsterdam i la seva investigació se centra, entre d'altres qüestions, en el canvi lingüístic diacrònic, l'adaptació fonològica dels manlleus, la interacció entre la fonologia i l'ortografia, i la interfície entre la fonologia i la fonètica en diverses llengües, com les llengües Bantu i el català. Ha publicat la seva recerca a les revistes següents: *Phonetica*, *Glossa: a journal of general linguistics*, *Journal of Linguistics*, *Phonological Data & Analysis*, *Journal of Portuguese Linguistics*, *Interspeech*, *Papers in Historical Phonology*, *Frontiers in Behavioral Neuroscience*, *Language and Speech*, *Natural Language & Linguistic Theory*, *Journal of the International Phonetic Association*, *Frontiers in Human Neuroscience* i *Phonology*.

Alessandro Pecoraro, graduat en lingüística per la Universitat d'Amsterdam, acaba de defensar la seva tesi de màster a la mateixa universitat amb un treball sobre el sistema vocàlic dels joves nadius eivissencs de la varietat josepina, dirigit per Silke Hamann i Francesc Torres-Tamarit.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

- CREMADES CORTIELLA, Elga / SOLIVELLAS UGENA, Ivan / VANRELL BOSCH, Maria del Mar (2024): «Llengua, cultura i joves a les Illes Balears: entre el predomini social del castellà i l'immobilisme cultural», dins MAS LIÑARES, Assumpta (dir. i coord.): *Primera enquesta a la joventut de les Illes Balears*. Palma: Institut Balear de la Joventut (IBJOVE) de la Conselleria de Famílies i Afers Social, p. 133-180. En línia: <<https://dspace.uib.es/xmlui/handle/11201/172009>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- HAMANN, Silke / TORRES-TAMARIT, Francesc (2023): «Merger in Eivissan Catalan: an acoustic analysis of the vowel systems of young native speakers», *Phonetica*, 80 (1-2), p. 43-78. DOI: [10.1515/phon-2022-0037](https://doi.org/10.1515/phon-2022-0037).
- MELIÀ, Joan / VANRELL, Mar (coord.) (2017): *Enquesta d'usos lingüístics a les Illes Balears 2014. Anàlisi*. Palma: Conselleria de Cultura, Participació i Esports del Govern de les Illes Balears / Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya / Universitat de les Illes Balears. En línia: <<https://blocs.uib.cat/cdsib/files/2018/01/EULIB2014.pdf>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- PECORARO, Alessandro (2025): *The vowel system of Western Eivissan youngsters*. Amsterdam: Universitat d'Amsterdam. Tesi de màster disponible a: <<https://www.fon.hum.uva.nl/archive/2025/2025-MA-AlessandroPecoraro.pdf>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- RECASENS, Daniel / ESPINOSA, Aina (2006): «Dispersion and variability of Catalan vowels», *Speech Communication*, 48 (6), p. 645-666.

OBSERVACIÓ DEL VOCALISME TÒNIC D'ADOLESCENTS LLEIDATANS EN CONTEXTOS MULTILINGÜES DESPRÉS DE MÉS D'UNA DÈCADA: ENTRE LA VARIACIÓ I EL CANVI EN CURS DE [ɛ - e] I [ɔ - o]

Autoria i informació de contacte

Èlia Fernández-Belchi

Universitat de Barcelona

eliafernandezbelchi@ub.edu o eliafernandezbelchi@gmail.com

Josefina Carrera-Sabaté

Universitat de Barcelona

jcarrera@ub.edu

Resum

Aquest estudi analitza l'evolució de la pronunciació de les vocals mitjanes tòniques [ɛ] i [ɔ] del català en adolescents lleidatans en un context de multilingüisme creixent i de forta presència del castellà com a llengua franca entre iguals. Es tracta d'un estudi que compara dades sobre la producció d'estudiants amb L1 diverses (català, romanès i àrab, d'una banda; i català, castellà i àrab, de l'altra) recollides en períodes diferents en dos centres de secundària de la ciutat de Lleida, i que parteix dels treballs de Carrera-Sabaté (2013) i Fernández-Belchi (2025).

Diversos estudis han documentat processos de pèrdua del contrast entre les vocals mitjanes altes i baixes del català (Badia 1988; Recasens 2017; Calvo 2021; Torrens 2024). En aquest cas, tot i que l'estudi de Carrera-Sabaté (2013) constata menys distància entre les vocals obertes i tancades [ɛ - e] i [ɔ - o] dels parlants amb L1 no catalana, també subratlla una certa estabilitat interna del vocalisme tònic dels informants, els quals s'acomoden als camps de dispersió del lleidatà a mesura que s'integren en la comunitat. En canvi, l'estudi de Fernández-Belchi (2025) constata molta inestabilitat en la producció de les vocals mitjanes,

tant entre parlants com intraindividual, segurament, índex d'un canvi fònic en curs cap a la neutralització d'aquests contrastos.

Tots dos estudis relacionen l'obertura de les emissions de [ɛ] i [ɔ] amb les característiques de l'L1 dels enquestats i destaquen el paper decisiu de factors psicosocials, com l'ús del català, la freqüència d'ús dels mots o la inseguretat lingüística en l'acomodació lingüística (Giles 1973). Endemés, l'avançament d'aquest canvi fònic sembla estar vinculat a l'increment de l'ús del castellà en l'univers adolescent (EULP 2023), llengua que activa estratègies de solidaritat de grup i estableix, en gran part, els patrons lingüístics d'aquesta comunitat (Huguet 2007; Bretxa 2014; Carrera-Sabaté 2015, 2019; Fernández-Belchi 2024, etc.).

Paraules clau

Pronúncia, vocals mitjanes, adolescents, multilingüisme.

Nota biogràfica

Èlia Fernández-Belchi és graduada en filologia catalana per la Universitat de Barcelona (2024) i ha cursat el Màster en Estudis Avançats de Llengua i Literatura Catalanes per la Universitat Autònoma de Barcelona i la Universitat de Barcelona (2025). Des del 2025, és doctoranda del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General de la UB. És membre del [Grup d'Innovació Docent en Fonètica Catalana \(FONCAT\)](#) i coordinadora de les [Guies de pronunciació del català](#).

Josefina Carrera-Sabaté és doctora en filologia catalana per la Universitat de Barcelona (1999), amb línies de treball centrades en la sociofonètica, la prosòdia, l'ensenyament i les aplicacions de la fonètica i la comunicació oral. És professora del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General de la UB des del 1994 i ha participat en publicacions i projectes d'investigació relacionats amb la variació lingüística i la fonètica segmental i suprasedgmental. Actualment, dirigeix la revista *LSC – Llengua, Societat i Comunicació*, les

[Guies de pronunciació del català](#) i el [Grup d'Innovació Docent en Fonètica Catalana \(FONCAT\)](#), des del qual ha impulsat l'edició de llibres per millorar la pronúncia del català a partir de recursos i metodologies diferents.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

- BADIA I MARGARIT, Antoni M. (1969: «Algunes mostres de les igualacions $\epsilon = e$ i $\omicron = o$ en el català parlat de Barcelona», dins LANGE, Wolf-Dieter / WOLF, Heinz Jürgen (ed.): *Philologische Studien für Joseph M. Piel*. Heidelberg: Carl Winter, p. 24-29. Recollit a: BADIA I MARGARIT (1988): *Sons i fonemes de la llengua catalana*. Barcelona: Universitat de Barcelona, p. 97-104.
- BRETXA I RIERA, Vanessa (2014): *El salt a secundària. Canvis en les tries lingüístiques i culturals dels preadolescents mataronins en la transició educativa*. Barcelona: Universitat de Barcelona. Tesi doctoral disponible a: <<https://www.tdx.cat/handle/10803/145561>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- CALVO BARREIRO, Adolf (2021): *Dominància lingüística i realització de les vocals mitjanes del valencià central*. Palma: Universitat de les Illes Balears. Treball de Fi de Màster disponible a: <https://dspace.uib.es/xmlui/bitstream/handle/11201/158179/tfm_2020-21_MCLL_acb942_3838.pdf?sequence=1>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- CARRERA-SABATÉ, Josefina (2013): «Vocals tòniques del lleidatà en entorns multilingües», *Treballs de Sociolingüística Catalana*, núm. 23, p. 117-132. DOI: [10.2436/20.2504.01.54](https://doi.org/10.2436/20.2504.01.54). En línia: <<https://revistes.iec.cat/index.php/TSC/article/view/83142>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- (2015): «North-Western Catalan Vowels Read Aloud by multilingual Adolescent Speakers», in SAFONT JORDÀ, Maria Pilar / PORTOLÉS FALOMIR, Laura (ed.): *Learning and Using Multiple Languages. Current findings from Research on Multilingualism*. Newcastle: Cambridge Scholars Publishing, p. 259-293.
- (2019): «De jove a jove: variació, riquesa i identitat en contextos multilingües a Lleida. Implicacions per a l'ensenyament de la pronunciació del català», dins MARQUÉS PASCUAL,

- Laura / CORTIJO OCAÑA, Antonio (ed.): *Second and Third Language Acquisition in Catalan-Speaking Regions*, vol. 1. Newark, Delaware: Juan de la Cuesta Hispanic Monographs, p. 148-182.
- EULP (2025): *Enquesta d'usos lingüístics de la població 2023*. Barcelona: Generalitat de Catalunya / IDESCAT.
- FERNÁNDEZ-BELCHI, Èlia (2024): *Del so a l'emoció: implicacions actitudinals i corpòries en la pronunciació del català*. Barcelona: Universitat de Barcelona. Treball Final de Grau no publicat.
- (2025): *Ponent la mou, i llevant la plou: actituds lingüístiques, subjectivitat i norma en la pronúncia d'adolescents nord-occidentals*. Barcelona: Universitat de Barcelona. Treball de Fi de Màster. Recollit a: *RLD blog – Revista de Llengua i Dret, Journal of Language and Law*, 5 de febrer de 2026. En línia: <<https://eapc-rld.blog.gencat.cat/2026/02/05/ponent-la-mou-i-llevant-la-plou-actituds-linguistiques-subjectivitat-i-norma-en-la-pronuncia-dadolescents-nord-occidentals-elia-fernandez-belchi/>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- GILES, Howard (1973): «Accent Mobility: A Model and Some Data», *Anthropological Linguistics*, vol. 15, núm. 2, p. 87-105. JSTOR: <http://www.jstor.org/stable/30029508>.
- HUGUET, Àngel (2007): «Language Use and Language Attitudes in Catalonia», in LASAGABASTER, David / HUGUET, Àngel (ed.): *Multilingualism in European Bilingual Contexts: Language Use and Attitudes*. Clevedon: Multilingual Matters, p. 17-39.
- RECASENS I VIVES, Daniel (2017). *Fonètica històrica del català*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. En línia: <<https://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000333/00000031.pdf>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- TORRENS, Rut (2024). *Estudi sociofonètic de les vocals mitjanes de Vilafranca del Penedès i el Vendrell en adolescents: relacions entre pronunciació i subjectivitat dels parlants*. Barcelona: Universitat de Barcelona. Treball de Fi de Grau no publicat.

VARIACIONISME
I PLANIFICACIÓ
DEL CORPUS (II)

EL MARCATGE DIFERENCIAL D'OBJECTE EN CATALÀ CENTRAL: ELS FACTORS DEL GÈNERE, L'EDAT I EL NIVELL D'ESTUDIS

Autoria i informació de contacte

Daniel Garcia-Peris

Universitat de Barcelona

garciaperisdaniel@gmail.com

Resum

Segons la tradició lingüística catalana, el marcatge diferencial d'objecte (MDO) és un fenomen gairebé absent en català, restringit a uns pocs elements per la gramàtica prescriptiva (Fabra 1933⁷ [1918]; GIEC 2016), però alguns lingüistes han observat que en realitat està molt més estès (Salvador / Pérez Saldanya 1993; Solà 1994; Pineda 2021, 2023a, 2023b).

En aquesta investigació analitzem l'abast del MDO en català central avui dia a partir d'un estudi del fenomen a Barcelona i a la Selva del Camp (Camp de Tarragona). Ens hem basat en entrevistes individuals amb 56 informants, que van dur a terme tasques de producció oral, de conversa lliure semidirigida i d'emissió de judicis d'acceptabilitat. Per a l'anàlisi tenim en compte tres variables socials: el gènere dels informants, la seva edat i el seu nivell d'estudis.

Pel que fa al gènere, si bé en general no hem observat diferències entre homes i dones, amb sintagmes nominals indefinits humans, amb els quals esperaríem que el MDO fos molt poc freqüent, hem vist més ús de la preposició entre els homes, cosa que podria indicar que són més innovadors que les dones en aquest canvi lingüístic. Ara bé, en la tasca d'emissió de judicis d'acceptabilitat les dones toleren lleugerament més el MDO que els homes, sobretot amb noms propis de persona i amb sintagmes nominals indefinits humans.

Respecte a les variables de l'edat i el nivell d'estudis, hem detectat més presència del MDO en parlants sense estudis universitaris que en parlants amb estudis universitaris.

De manera semblant, hem observat més presència del fenomen en els informants grans que en els joves. Aquestes diferències segurament s'expliquen pel grau de penetració de la normativa en la gramàtica de cada grup.

Encara queda molt per explorar sobre el MDO en català i sobre el paper que hi juguen diverses variables sociolingüístiques com les esmentades més amunt. Aquest treball pretén ser una contribució en aquesta línia.

Paraules clau

Marcatge diferencial d'objecte, acusatiu preposicional, gènere, edat, nivell d'estudis.

Nota biogràfica

L'autor de la proposta té un grau en llengües i literatures modernes per la Universitat de Barcelona (2018), un Postgrau en Correcció i Assessorament Lingüístic per la Universitat Autònoma de Barcelona (2019), un Màster de Formació del Professorat d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, Formació Professional i Ensenyament d'Idiomes per la Universitat Autònoma de Barcelona (2023) i un Màster en Estudis Avançats de Llengua i Literatura Catalanes per la Universitat Autònoma de Barcelona i la Universitat de Barcelona (2024). Ara du a terme una tesi doctoral sobre l'acusatiu preposicional en català central a la Universitat de Barcelona sota la direcció de la doctora Anna Pineda. També és professor substitut al Departament de Filologia Catalana i Lingüística General de la Universitat de Barcelona. Així mateix, està estudiant el grau de llengua i literatura catalanes a la Universitat Oberta de Catalunya.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

FABRA, Pompeu (1933⁷[1918]): *Gramàtica catalana*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

Ed. facs. a: FABRA, Pompeu (2005-2013). *Obres completes*. Sota la direcció de Jordi MIR i Joan SOLÀ. Barcelona / València / Palma: Enciclopèdia Catalana / Edicions 62 / Edicions 3 i 4 / Moll, volum 6, p. 137-271. En línia: <<http://ocpf.iec.cat/obres/33gramatica18.pdf>>.

[Consulta: 27 de febrer de 2026.]

- GIEC = INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS (2016): *Gramàtica de la llengua catalana*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. En línia: <<https://giec.iec.cat/inici>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- PINEDA, Anna (2021): «El marcatge diferencial d'objecte en català (i Fabra)», dins PRADILLA, Miquel Àngel (coord): *De llengua i societat. De la proposta fabriana a la reforma normativa de l'IEC*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, p. 211-222. En línia: <<https://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000502/00000096.pdf>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- (2023a): «L'acusatiu preposicional en català: història, controvèrsia i ús», *Llengua & Literatura*, núm. 33, p. 113-135. DOI: <https://doi.org/10.2436/20.2502.01.110>. En línia: <<https://revistes.iec.cat/index.php/LLiL/article/view/150388/148245>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- (2023b): «L'acusatiu preposicional en català: d'on venim i cap a on anem?», *Caplletra*, núm. 74, p. 149-182. DOI: <https://doi.org/10.7203/caplletra.74.26040>. En línia: <<https://turia.uv.es/index.php/caplletra/article/view/26040/22412>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- SALVADOR, Vicent / PÉREZ SALDANYA, Manuel (1993): «Transitivité et interférence linguistique: la construction A+ Complément d'objet direct en espagnol et en catalan», *Contrastes. Revue de linguistique contrastive*, p. 39-67.
- SOLÀ, Joan (1994): *Sintaxi normativa: estat de la qüestió*. Barcelona: Empúries.

EL DESENVOLUPAMENT DEL MARCATGE DIFERENCIAL D'OBJECTE (MDO) EN CATALÀ I EN CASTELLÀ EN INFANTS DE CATALUNYA

Autoria i informació de contacte

Sílvia Perpiñán

Universitat Pompeu Fabra

silvia.perpinan@upf.edu

Aurora Bel

Universitat Pompeu Fabra

aurora.bel@upf.edu

Resum

El marcatge diferencial d'objecte (MDO), o a personal, és una propietat morfosintàctica especialment vulnerable en contextos de contacte de llengües (Montrul 2015; Rodríguez-Ordóñez 2017). Aquesta recerca analitza, per primer cop, l'adquisició del MDO en català i en castellà, en infants de 7 a 14 anys del nostre context escolar amb un doble objectiu: d'una banda, vol traçar el desenvolupament —independent o no— d'aquesta propietat lingüística en les dues llengües, i de l'altra, vol investigar si una llengua influeix a l'altra.

En català estàndard, el MDO només és obligatori amb els pronoms personals d'objecte, però en altres varietats, en unes més que en d'altres, s'estén opcionalment als noms propis i als SN definits [+humans] (Benito 2023; Perpiñán 2018; Pineda 2023; Puig-Mayenco *et al.* 2018). El castellà, en canvi, el requereix sistemàticament en aquests casos.

En aquesta presentació, discutim dades de 115 infants de l'Àrea Metropolitana i la Catalunya central, classificats segons la seva dominància lingüística mitjançant un qüestionari exhaustiu de creació pròpia. Els infants van completar dues tasques equivalents de producció oral (en català i castellà), on es manipulava l'animacitat de l'objecte. Els resultats mostren una producció del MDO regulada per l'animacitat en ambdues llengües, si

bé més marcada en castellà. Des de la perspectiva del desenvolupament, el MDO depèn de la dominància lingüística: els castellanodominants adquireixen gradualment el sistema castellà, mentre que els catalanodominants mostren un ús inicial agramatical del MDO amb objectes inanimats en català, que disminueix amb l'edat.

Pel que fa al català, aquest patró no reflecteix exactament ni el sistema estàndard (sense MDO) ni el subestàndard del català adult (amb MDO opcional segons els estudis esmentats), sinó una gramàtica infantil més influïda pel castellà. Això suggereix que les diferències entre les dues llengües, si s'acaben donant, es manifestarien progressivament, i no des de les primeres etapes d'adquisició.

Finançament i Grup de Recerca

Aquesta recerca pertany al projecte BIBA – *Efectes bidireccionals del bilingüisme en diferents edats* PID2020-114276GB-I00 (IPs: Aurora Bel i Silvia Perpiñán). Forma part del grup de recerca [SGR ALLENCAM \(Adquisició de Llengües des de la Catalunya Multilingüe\)](#).

Paraules clau

Català, castellà, marca d'objecte (MDO), desenvolupament, influència translingüística, contacte lingüístic.

Nota biogràfica

Sílvia Perpiñán. Soc professora d'adquisició de llengües i bilingüisme a la Universitat Pompeu Fabra. Formada a Nord-Amèrica, aplico la recerca experimental típica de l'estudi d'adquisició de segones llengües a la situació del català a Catalunya. Investigo processos morfosintàctics i semàntics propis del bilingüisme i l'adquisició de llengües. Tinc un interès especial en el canvi lingüístic que està experimentant el català actual, ja sigui per influències externes (com ara el contacte amb el castellà) com per motius més intrínsecs (simplificació del sistema en la transmissió, estabilització de l'opcionalitat, exposició reduïda a l'input, etc.). Coordino la [xarxa MULTILINGUA](#), on participen 7 grups de recerca d'arreu de l'estat

espanyol que treballen sobre llengües minoritàries, i lidero el projecte HERITAGE, que investiga el català dels fills dels exiliats polítics i emigrants econòmics a França després de la Guerra Civil Espanyola.

Aurora Bel. La meua recerca gira al voltant de dues llengües, el català i el castellà, i n'analitzo l'adquisició, el coneixement i l'ús en contextos bi- i multilingües. Estudio fenòmens lingüístics (concordança, gènere, resolució de l'anàfora, MDO, etc.) per entendre com difereixen els coneixements assolits i com es desenvolupen aquests processos. En els meus estudis, interseccionen la lingüística, l'adquisició de llengües, el bilingüisme i la psicolingüística, amb l'objectiu d'aportar llum a models lingüístics i cognitius, així com a pràctiques educatives en contextos multilingües. Coordino el grup de recerca [SGR ALLENCAM \(Adquisició de Llengües des de la Catalunya Multilingüe\)](#) de la Universitat Pompeu Fabra. Des del 2009, he dirigit projectes de recerca finançats pel Pla Estatal sobre els temes assenyalats. Els meus treballs han donat lloc a publicacions en revistes destacades i a contribucions a bases de dades públiques com CHILDES.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

BENITO GALDEANO, Rut (2023): *L'estabilitat referencial i la dominança lingüística en el marcatge diferencial d'objecte en el bilingüisme català-espanyol*. Barcelona: Universitat Pompeu Fabra. Tesi doctoral disponible a: <https://tdx.cat/handle/10803/689630>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

MONTRUL, Silvina (2015): *The Acquisition of Heritage Languages*. Cambridge: Cambridge University Press.

PERPIÑÁN, Sílvia (2018): «On Convergence, Ongoing Language Change, and Crosslinguistic Influence in Direct Object Expression in Catalan–Spanish Bilingualism», *Languages*, 3 (2), p. 1-23. DOI: <http://dx.doi.org/10.3390/languages3020014>. En línia: <https://repositori.upf.edu/items/3b2961e0-ae48-4082-8328-8c3863a6d81b>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

PINEDA, Anna (2023): «L'acusatiu preposicional en català: d'on venim i cap a on anem?», *Caplletra*, núm. 74, p. 149-182. DOI: <https://doi.org/10.7203/caplletra.74.26040>. En línia:

<<https://turia.uv.es/index.php/caplletra/article/view/26040/22412>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

PUIG-MAYENCO, Eloi / CUNNINGS, Ian / BAYRAM, Fatih / MILLER, David / TUBAU, Susagna / ROTHMAN, Jason (2018): «Language Dominance Affects Bilingual Performance and Processing Outcomes in Adulthood», *Frontiers in Psychology*, núm. 9, p. 1-16. DOI: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.01199>.

RODRÍGUEZ-ORDÓÑEZ, Itxaso (2017): «Reexamining Differential Object Marking as a Linguistic Contact-Phenomenon in Gernika Basque», *Journal of Language Contact*, vol. 10, núm. 2, p. 318-352. DOI: [10.1163/19552629-01002004](https://doi.org/10.1163/19552629-01002004).

LA LLENGUA DELS JOVES I LA VARIACIÓ EN L'EXPRESSIÓ DEL FUTUR

Autoria i informació de contacte

Andreu Sentí

Universitat de Barcelona

andreu.senti@ub.edu

Josep Sarria Navarro

Universitat de València

josep.sarria@uv.es

Resum

Moltes llengües han desenvolupat una construcció amb un verb auxiliar que prové d'un verb de moviment per a expressar futur. Aquest procés de gramaticalització ha estat molt estudiat (Bybee *et al.* 1994) i trobem perífrasis amb aquest valor en castellà (Gómez Torrego 1999) o francès (Sankoff / Wagner 2020). En català, en canvi, el verb *anar* ha seguit un altre patró de gramaticalització: ha esdevingut un auxiliar de passat i s'ha integrat en el sistema verbal (GIEC: § 9.5.2; Pérez Saldanya / Hualde 2003).

Segurament això ha frenat, fins ara, el desenvolupament de la perífrasi «*anar a + infinitiu*» amb valors de futur. Potser també hi ha contribuït la prescripció, ja que les obres prescriptives sempre han vist la perífrasi com una construcció fruit del contacte lingüístic amb el castellà (Fabra 1954: § 219; Badia i Margarit 1962: § 194; GIEC: § 24.8.5.2f, cf. Sentí / Garachana 2025). Tanmateix, la perífrasi en català es documenta des del segle XVI i al llarg del segle XIX i XX esdevé una construcció bastant freqüent per a expressar imminència (Sentí 2024), possiblement com a resultat d'un procés de gramaticalització intern (Garachana / Sentí [enviat]).

Aquesta comunicació tractarà la variació dialectal i social en l'expressió del futur en la llengua oral informal i espontània (Sentí / Herbeck 2026), focalitzant en la llengua dels joves valencians, amb la hipòtesi que l'ús de la perífrasi ha crescut enormement durant el segle XXI

com a fruit del contacte lingüístic. Així, analitzarem la distribució entre el futur morfològic i la perífrasi «*anar a* + infinitiu», els valors temporals, aspectuals i modals que hi trobem, així com altres funcions pragmàtiques. Aprofitarem els corpus orals dialectals disponibles, com ara el corpus *Parlars 1.0*, *Parlars.Joves*, el COD i el COC. En definitiva, tractarem la gramaticalització d'una construcció en expansió en la llengua oral, en el context del contacte lingüístic català-castellà.

Paraules clau

Variació social, futur, perífrasis, corpus oral, contacte de llengües.

Nota biogràfica

Andreu Sentí es va doctorar en filologia catalana a la Universitat d'Alacant amb premi extraordinari (2013). Les seues línies de recerca són la semàntica i la sintaxi històriques, la lingüística de corpus, la sociolingüística i la lingüística aplicada a l'ensenyament de llengües. Ha publicat nombrosos articles dedicats a l'estudi de les perífrasis verbals, construccions evidencials i la posició dels clítics en català antic. A més, és el director del corpus *Parlars*, un corpus conversacional del català. És professor titular de la Universitat de València en excedència. Actualment és professor-investigador Ramón y Cajal al Departament de Filologia Catalana i Lingüística General de la Universitat de Barcelona i professor visitant a la Humboldt-Universität zu Berlin.

Josep Sarria Navarro és graduat en filologia catalana i en traducció i mediació interlingüística per la Universitat de València. A la mateixa universitat va fer també el Màster Universitari en Investigació en Llengües i Literatures i cursa actualment els estudis de doctorat, amb un contracte predoctoral ACIF de la Generalitat Valenciana.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

BADIA I MARGARIT, Antoni M. (1975 [1962]): *Gramàtica catalana*. Madrid: Editorial Gredos.

- BYBEE, Joan / PERKINS, Revere / PAGLIUCA, William (1994): *The evolution of grammar: Tense, aspect, and modality in the languages of the world*. Chicago / London: University of Chicago Press.
- FABRA, Pompeu (1954): *Converses filològiques*, vol. I-V. Barcelona: Barcino.
- GARACHANA, Mar / SENTÍ, Andreu (enviat): *La difusión del futuro perifrástico en catalán y en español en el siglo XIX. Gramáticas en contacto, futuros en entredicho*.
- GIEC = INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS (2016): *Gramàtica de la llengua catalana*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. En línia: <<https://giec.iec.cat/inici>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- GÓMEZ TORREGO, Leonardo (1999): «Los verbos auxiliares. Las perífrasis verbales de infinitivo», dins BOSQUE, Ignacio / DEMONTE BARRETO, Violeta (ed.): *Gramática descriptiva de la lengua española*. Madrid: Espasa Calpe.
- PÉREZ SALDANYA, Manuel / HUALDE, José Ignacio (2003): «On the origin and evolution of the Catalan periphrastic preterit», in PUSCH, Claus D. / WESCH, Andreas (ed.): *Verbalperiphrasen in den (ibero-)romanischen Sprachen*. Hamburg: Helmut Buske, p. 47-60.
- SANKOFF, Gillian / WAGNER, Suzanne Evans (2020): «The long tail of language change: A trend and panel study of Québécois French futures», *Canadian Journal of Linguistics/Revue canadienne de linguistique*, 65 (2), p. 246-275. DOI: <https://doi.org/10.1017/cnj.2020.7>.
- SEGURA-LLOPES, Carles (2004): «La perífrasi de conato y otros usos de la construcción *anar a* + infinitivo en catalán. Una visión desde la lingüística cognitiva», dins VILLAYANDRE LLAMAZARES, Milka (coord.): *Actas del V Congreso de Lingüística General*, vol 3. Madrid: Arco/Libros, p. 2.595-2.607.
- SENTÍ, Andreu (2024): «Una perífrasi (no tan) marginal en català: “*anar a* + infinitiu” al segle XIX», *Revista Internacional de Lingüística Iberoamericana (RILI)*, vol. 22, núm. 43, p. 47-67. DOI: <https://doi.org/10.31819/rili-2024-224303>.
- SENTÍ, Andreu / GARACHANA CAMARERO, Mar (2025): «La perífrasi “*anar a* + infinitiu” abans de la codificació de Fabra: prescripció i contacte de llengües català-castellà», dins GINEBRA, Jordi / SOLIVELLAS, Ivan / PRADILLA, Miquel Àngel (coord.): *Normalització i*

codificació del català: història, balanç i perspectives. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, p. 85-100. En línia: publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000536/00000033.pdf. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

SENTÍ, Andreu / HERBECK, Peter (2026): «A periphrastic future in spoken Catalan?», in RENATA, Enghels / GARACHANA, Mar / SOL SANSIÑENA, Maria: *Periphrastic Constructions in Romance: Insights from Synchronic and Diachronic Studies*. De Gruyter Mouton, p. 221-262. DOI: <https://doi.org/10.1515/9783111423135-008>.

Corpus

COC = *Corpus de català col·loquial*. En línia: <https://www.ub.edu/ccub/variacio-funcional-coc/>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

COC = PAYRATÓ, Lluís / ALTURO, Núria (ed.) (2002): *Corpus oral de conversa col·loquial. Materials de treball*. Barcelona: Publicacions de la Universitat de Barcelona.

COD = *Corpus oral dialectal*. En línia: <https://www.ub.edu/ccub/variacio-dialectal-cod/>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

COD = CARRERA-SABATÉ, Josefina / VIAPLANA, Joaquim (ed.): *Corpus oral dialectal (COD). Textos orals del nord-occidental*. Barcelona: Dipòsit Digital de la Universitat de Barcelona.

COD = PONS, Clàudia / VIAPLANA, Joaquim (ed.) (2009): *Corpus oral dialectal (COD). Textos orals del balear*. Barcelona: Dipòsit Digital de la Universitat de Barcelona.

COD = VIAPLANA, Joaquim / PEREA, Maria Pilar (ed.) (2003): *Textos orals dialectals del català sincronitzats. Una selecció*. Barcelona: Promociones y Publicaciones Universitarias (PPU). [Llibre i CD-ROM.]

PARLARS = SENTÍ, Andreu (coord.): *Corpus oral del valencià col·loquial*. València / Barcelona: Universitat de València / Universitat de Barcelona. Per a més informació: <https://www.uv.es/corvalc/>.

LA DOMINÀNCIA LINGÜÍSTICA MODELA LES ACTITUDS CAP A LA VARIACIÓ LINGÜÍSTICA A EIVISSA

Autoria i informació de contacte

Christopher W. Little-Cowart

Universitat de les Illes Balears / Mississippi State University

christopher-wade.little@uib.cat

Iban Mañas Navarrete

Universitat de Barcelona

iban.manas@ub.edu

Maria del Mar Vanrell Bosch

Universitat de les Illes Balears

mm.vanrell@uib.cat

Resum

L'estudi de les actituds lingüístiques té una llarga trajectòria dins el domini lingüístic català (veg., per ex., Newman *et al.* 2008; Tudela Isanta / Casesnoves Ferrer 2015; Calafat Vila / Calero-Pons 2019, entre molts d'altres). Tanmateix, la recerca realitzada a Eivissa és més aviat escassa (Marí 2013). En gairebé tots aquests estudis, s'ha tingut en compte la llengua inicial dels participants com a variable predictora. No obstant això, que sapiguem, el nostre treball és dels pocs —si no l'únic— que es basa en el grau de dominància lingüística, calculat a partir del *Bilingual Language Profile* (BLP) (Birdsong *et al.* 2012). L'objectiu d'aquest treball és, doncs, explorar les actituds dels joves eivissencs envers la variació lingüística i, concretament, analitzar el paper de la dominància lingüística.

Un total de 118 joves eivissencs, d'entre 12 i 16 anys, varen haver de completar dues tasques:

- a) una tasca d'aparellament de veus disfressades, basada en Lambert *et al.* (1960), en què varen avaluar, a partir de tres dimensions diferents —atracció, estatus i competència—, veus femenines i masculines que parlaven en diferents varietats dialectals (eivissenc, mallorquí, valencià i català central), i
- b) el *Bilingual Language Profile* (BLP) (Birdsong *et al.*, 2012), un qüestionari dissenyat per establir la dominància lingüística a partir de dades autoinformades.

Els resultats del model de regressió logística ordinal ajustat a les dades recollides mostren que l'eivissenc rep les puntuacions més altes en les tres dimensions. El mallorquí és la segona varietat més ben valorada en la dimensió d'atracció, però obté valoracions similars al català central en estatus i competència. La varietat valenciana rep, de manera sistemàtica, valoracions estadísticament més baixes en totes les dimensions. La dominància del català mostra una correlació positiva amb les puntuacions més altes per a totes les varietats —especialment les insulars— i una correlació negativa amb les puntuacions més baixes.

Paraules clau

Dominància lingüística, actituds lingüístiques, joves, Eivissa.

Nota biogràfica

Christopher W. Little-Cowart és doctorand en el programa de «Filologia i Filosofia» de la Universitat de les Illes Balears. La seva recerca doctoral se centra en analitzar els usos i hàbits lingüístics dels joves de les Illes Pitiüses i les seves pròpies perspectives i reflexions sobre el tema i en quines condicions es produeixen unes mudes lingüístiques. En particular, s'interessa per examinar la influència de possibles ideologies lingüístiques darrere aquests canvis en les tries lingüístiques i també en la identificació lingüística. A més, és professor associat a distància de llengua castellana per a la Mississippi State University als EUA.

Iban Mañas Navarrete és llicenciat en filologia eslava (UB) i doctor en didàctica de la llengua (UB). Des del 2021 és professor del Departament de Filologia Espanyola, Moderna i Clàssica de la UIB. Col·labora amb el [Grup de Recerca Sociolingüística de les Illes Balears \(GRESIB\)](#) i el grup d'Educació Lingüística Basada en Evidència Científica (ELBEC) de la

Universitat Autònoma de Barcelona. La seva recerca està orientada a l'estudi del desenvolupament lingüístic en primeres i segones llengües i l'anàlisi i tractament estadístic de dades lingüístiques.

Maria del Mar Vanrell Bosch és llicenciada en filologia catalana (UIB) i doctora en lingüística general (UAB). Des del 2016 és professora del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General de la UIB, on, des de l'any 2018, coordina el [Grup de Recerca Sociolingüística de les Illes Balears \(GRESIB\)](#). La seva recerca se centra en l'estudi de la variació, el contacte i el canvi lingüístics, amb un interès especial en llengües o varietats poc explorades.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

BIRDSONG, David / GERTKEN, Libby M. / AMENGUAL, Mark (2012): *Bilingual Language Profile: An Easy-to-Use Instrument to Assess Bilingualism*. COERLL, University of Texas at Austin. En línia: <<https://blp.coerll.utexas.edu>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

CALAFAT VILA, Rosa / CALERO-PONS, Àlvaro (2019): «Actitudes y hábitos lingüísticos entre el alumnado del Grado en Educación Infantil (UIB)», *Didáctica. Lengua y Literatura*, núm. 31, p. 243-261. DOI: <https://doi.org/10.5209/dida.65951>. En línia: <<https://revistas.ucm.es/index.php/DIDA/article/view/65951/4564456552631>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

JOAN MARÍ, Bernat (2013): «Espais simbòlics d'identitat i actituds lingüístiques entre els jòvens d'Eivissa», *Randa*, núm. 71, p. 179-192.

LAMBERT, Wallace / HODGSON, Raymond / GARDNER, Robert / FILLENBAUM, Samuel (1960): «Evaluational Reactions to Spoken Languages», *The Journal of Abnormal and Social Psychology*, 60 (1), p. 44-51. DOI: <https://doi.org/10.1037/h0044430>.

NEWMAN, Michael / TRENCHS-PARERA, Mireia / NG, Shukhan (2008): «Normalizing bilingualism: The effects of the Catalan linguistic normalization policy one generation after», *Journal of Sociolinguistics*, 12 (3), p. 306-333. DOI: <https://doi.org/10.1111/j.1467-9841.2008.00369.x>.

TUDELA ISANTA, Anna / CASESNOVES FERRER, Raquel (2015): «También en la valoración del habla, el género marca la diferencia», *e-AESLA: Revista Digital de la lingüística aplicada*, vol. 1. En línia: <<https://cvc.cervantes.es/lengua/eaesla/pdf/01/27.pdf>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

L'AVALUACIÓ DE LA CORRECCIÓ LINGÜÍSTICA EN DIFERENTS MODELS D'ESTÀNDARD A LES TERRES DE L'EBRE: ANÀLISI INTERREGIONAL, INTRAREGIONAL I INTERGENERACIONAL

Autoria i informació de contacte

Sandra Sabaté-Turon

Universitat Pompeu Fabra

sandra.sabate@upf.edu

Resum

Aquesta comunicació presentaria una part dels resultats d'una tesi doctoral en què s'examinen les actituds lingüístiques sobre l'estàndard lingüístic català, tant escrit com oral, entre la població de les Terres de l'Ebre. Concretament, s'analitzen les ideologies estàndard a través de l'avaluació de models estàndard del tortosí, com a varietat no dominant del català, i del català central, com a varietat dominant. Tot i que la metodologia aplicada és de tipus mixt, amb l'ús de diferents instruments d'extracció de dades (*verbal-guise*, enquesta sociolingüística i 36 grups de discussió), aquesta comunicació només s'enfocaria a presentar els resultats d'una secció de l'enquesta: l'acceptació i l'avaluació dels models de l'estàndard escrit.

En aquesta secció, es proporcionen tres versions d'un mateix text amb 11 ítems morfològics que presenten variació entre el català central i el tortosí. Amb aquest canvis, es van oferir tres models escrits d'avaluació: estàndard central, estàndard tortosí i col·loquial tortosí. Cada participant havia de puntuar cada text del 0 al 10 en funció del grau de correcció lingüística percebut.

La mostra principal de l'estudi està formada per 564 adolescents (4t d'ESO i 2n de batxillerat) inscrits en un dels 18 instituts públics de les Terres de l'Ebre al 2023. També s'hi va incloure una mostra complementària de 161 adults (docents dels centres i públic general) de les quatre comarques per explorar possibles canvis generacionals. Les variables principals

de l'anàlisi són comarca de pertinença, llengua inicial i model del text avaluat, juntament amb variables específiques de cada mostra com el curs acadèmic o l'àmbit laboral.

Les dades s'han analitzat amb models de regressió lineal per establir comparacions entre els diferents grups: intercomarcals per observar possibles divergències entre les quatre comarques, intracomarcals per focalitzar l'anàlisi entre subgrups comarcals i intergeneracionals entre les dues mostres. S'han obtingut resultats significatius en cadascun d'aquests grups d'anàlisi.

Paraules clau

Estandardologia, tortosí, sociolingüística, variació diatòpica, correcció lingüística.

Nota biogràfica

Sandra Sabaté-Turon és graduada en traducció i interpretació i en llengües aplicades per la Universitat Pompeu Fabra (UPF) i va cursar per la Universitat Rovira i Virgili (URV) el Màster Universitari en Formació del Professorat d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, en l'especialitat de llengua i literatura catalanes. Actualment, és doctoranda del Departament de Traducció i Ciències del Llenguatge de la UPF i forma part del grup de recerca [IULATERM](#) (Lèxic i tecnologia). Paral·lelament, és membre del grup de treball de català del projecte [ESTANDAREV](#) (*La estandarización lingüística revisitada: mediatización, vernacularización e ideologies lingüísticas en la España contemporània*) i durant el 2024 va formar part del projecte de recerca del Sistema d'indicadors de Política Lingüística Universitària de la Xarxa Vives d'Universitats. El seu projecte de tesi doctoral, dirigit pels doctors Joan Costa Carreras i Stef Grondelaers, se centra en l'anàlisi d'actituds i ideologies lingüístiques sobre l'acceptació de la variació del model d'estàndard català d'una mostra d'alumnat de secundària i d'adults d'arreu de les Terres de l'Ebre, amb un enfocament en la incidència de la identitat lingüística i territorial.

- Premi «Nous talents en sociolingüística catalana» (7a ed.) pel Treball de Fi de Grau (TFG) *La influència del sistema educatiu en la creació d'un estàndard occidental a les Terres de l'Ebre* (2020), concedit per la [Societat Catalana de Sociolingüística](#). Disponible a: <http://hdl.handle.net/10230/47737> [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

-

PURISME LINGÜÍSTIC I LEGITIMITAT DEL PARLANT. A PROPÒSIT DEL *PARLAR BLEDA*

Autoria i informació de contacte

Eloi Bellés Boeta

GRESIB-IRIE, Universitat de les Illes Balears

eloi.belles@uib.cat

Maria del Mar Vanrell Bosch

GRESIB-IRIE, Universitat de les Illes Balears

mm.vanrell@uib.cat

Resum

A diferència del que encara sovint s'assumeix (Pons-Delacio 2013; Veny / Massanell i Messalles 2015; Salvà i Puig 2021, entre d'altres), el mallorquí és una varietat del català dinàmica i sotmesa a un procés accelerat de canvi lingüístic. Una de les manifestacions d'aquest canvi és l'emergència de l'anomenat «parlar bleada», una varietat urbana de contacte (Vanrell 2024), i caracteritzada principalment per quatre trets fonètics: la desvelarització de la /h/ en [l] (l'anomenada «ela bleada»), l'extensió del betacisme (substitució de /v/ per /b/), el ieisme sistemàtic (substitució de /k/ > per [j], [j] i [j]) i el segon ieisme (substitució de /z/ i /dz/ per [j], [j] i [j]) (Bibiloni 2016 i 2023), tot i que aquest mateix autor també ha associat altres fenòmens lingüístics a aquest parlar.

Tot i que no disposam de dades empíriques sobre l'abast real d'aquesta varietat, fins ara s'ha atribuït a parlants joves de zones urbanes, i se n'ha associat l'emergència al contacte amb el castellà. Des de l'aparició del llibre de Bibiloni (2016), en què es denunciava el «parlar bleada» com una varietat incorrecta de català, fortament influïda pel castellà, han aparegut tot de discursos públics en els quals es rebutja i es qüestiona la legitimitat d'aquesta varietat, sovint des del purisme lingüístic (Thomas 1991; Ayres-Bennett 2020).

En aquesta comunicació, proposam una aproximació a la descripció dels discursos sobre el «parlar bleada» apareguts a la premsa mallorquina durant el període 2016-2025. Mitjançant

l'anàlisi temàtica d'un corpus construït *ad hoc*, analitzam, d'una banda, si aquests discursos es poden considerar un exemple de prescriptivisme de base que, d'acord amb Lukač i Heyd (2023), poden reproduir les ideologies puristes; i de l'altra, analitzam si aquests discursos, negant la legitimitat del «parlar bleada», neguen també la legitimitat del parlant i, en definitiva, constitueixen una alteritat entre parlants «tradicionals» de mallorquí —que serien els parlants legítims— i parlants «bledes» —que no serien parlants legítims.

Paraules clau

«Parlar bleada», purisme lingüístic, varietats urbanes de contacte, discursos sobre la llengua.

Nota biogràfica

Eloi Bellés és graduat en filologia catalana i doctor en estudis lingüístics, literaris i culturals per la Universitat de Barcelona. Des del 2023 és professor del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General de la UIB, on forma part del [Grup de Recerca Sociolingüística de les Illes Balears \(GRESIB\)](#). La seva recerca se centra en l'estudi de les ideologies lingüístiques, tant des d'una perspectiva sincrònica com diacrònica.

Maria del Mar Vanrell Bosch és llicenciada en filologia catalana (UIB) i doctora en lingüística general (UAB). Des del 2016 és professora del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General de la UIB, on, des de l'any 2018, coordina el [Grup de Recerca Sociolingüística de les Illes Balears \(GRESIB\)](#). La seva recerca se centra en l'estudi de la variació, el contacte i el canvi lingüístics, amb un interès especial en llengües o varietats poc explorades.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

AYRES-BENNETT, Wendy (2020): «From Haugen's codification to Thomas's purism: assessing the role of description and prescription, prescriptivism and purism in linguistic standardisation», *Language Policy*, 19 (2), p. 182-213.

DOI: <https://doi.org/10.1007/s10993-019-09521-4>. En línia: <https://d-nb.info/1198941901/34>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

BIBILONI, Gabriel (2016): *El català de Mallorca. La fonètica*. Palma: Leonard Muntaner Editor.

— (2023): *El parlar blede. Una anàlisi de l'esfondrament de la fonètica*. Palma: Moll.

LUKAČ, Morana / HEYD, Theresa (2023): «Grassroots prescriptivism», in BEAL, Joan C. / LUKAČ, Morana / STRAAIJER, Robin: *The Routledge Handbook of Linguistic Prescriptivism*. London: Routledge, p. 227-245.

PONS DELACIO, Maria Agnès (2013): *Anàlisi lingüística d'un procés judicial de Mallorca del començament del segle XV*. Barcelona: Universitat de Barcelona. Treball de Fi de Màster disponible a: <https://ddd.uab.cat/record/114773>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

SALVÀ I PUIG, Sebastià (2021): *La concordança del participi en el català de Mallorca: marcatge de l'estructura informativa i de l'aspecte*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona. Tesi doctoral disponible a: <http://hdl.handle.net/10803/674331>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

THOMAS, George (1991): *Linguistic purism*. London / New York: Longman.

VANRELL, Maria del Mar (2024): «*Parlar blede in the Balearic Islands: Contact-induced change or a matter of sounding less peripheral?*», dins LÉONARD, Ksenija Djordjevic / SCETTI, Fabio / LÉONARD, Jean Léo: *Sociolinguistique insulaire: Avantages et désavantages d'être une île*. Paris: Observatoire européen du plurilingüisme, p. 189-206.

DOI: <https://doi.org/10.3917/oep.djord.2024.01.0191>.

VENY, Joan / MASSANELL, Mar (2015): *Dialectologia catalana. Aproximació pràctica als parlars catalans*. Barcelona / Alacant / València: Universitat de Barcelona / Universitat d'Alacant / Universitat de València.

VARIACIONISME
I PLANIFICACIÓ
DEL CORPUS (III)

L'ESTÀNDARD DE LA PREMSA DIGITAL DE PROXIMITAT DEL PAÍS VALENCIÀ

Autoria i informació de contacte

Carla González Collantes

Universitat Autònoma de Barcelona

carla.gonzalez@uab.cat

Resum

Al País Valencià hi ha quatre models de llengua que aspiren a convertir-se en la varietat estàndard: integracionista, convergent, particularista i secessionista (Lacreu 2002). Partint d'estudis anteriors emmarcats en l'estandardologia (González Collantes 2013a, 2013b i 2015; Mas 2023), aquest estudi té un objectiu doble. En primer lloc, tenint en compte que els mitjans de comunicació contribueixen a la normalització lingüística, es fa una catalogació dels diaris i les revistes digitals d'àmbit local i comarcal que es publiquen en valencià per fer una anàlisi quantitativa de la presència del català en aquests mitjans de proximitat. En segon lloc, en tant que els mitjans contribueixen a la difusió de l'estàndard, s'analitzen quins models de llengua fan servir aquests mateixos mitjans per conèixer quines són les seues tries lingüístiques i si aquestes els apropen a les prescripcions de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) o a les de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL), les quals divergeixen en alguns punts, especialment pel que fa al lèxic.

Paraules clau

Llengua estàndard, models de llengua, mitjans de comunicació, valencià, premsa de proximitat.

Nota biogràfica

Carla González Collantes és doctora en comunicació audiovisual, Màster en Estudis Aplicats i Avançats en Llengua i Literatura Catalanes, graduada en llengua i literatura

catalanes i llicenciada en comunicació audiovisual amb premi extraordinari i 1r premi nacional de final d'estudis. Actualment és professora lectora del Departament de Filologia Catalana de la Universitat Autònoma de Barcelona. Abans ha estat professora associada tant a la Universitat Autònoma de Barcelona com a la Universitat Pompeu Fabra, la Universitat Oberta de Catalunya i la Universitat Internacional de Catalunya. Centra l'activitat investigadora en l'anàlisi de la llengua dels mitjans de comunicació i en la història de la llengua catalana.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

- GONZÁLEZ, Carla (2013a): «Fent (ultra)localisme des de la xarxa: l'exemple dels diaris digitals valencians», dins JANÉ CHECA, Oscar / SERRA LABRADO, Xavier (ed.): *Ultralocalisme. D'allò local a l'universal*. Catarroja: Afers, p. 63-79.
- (2013b): «El model de llengua dels mitjans digitals valencians: una aproximació a través de *Comarquesnord*, *L'Informatiu*, *AraMultimèdia* i *VilaWeb Ontinyent*», dins MARTÍNEZ ROMERO, Tomàs / PRADILLA CARDONA, Miquel Àngel / QUIXAL SAN ABDON, Josep Manuel (ed.): *Terres de Cruïlla. Estudis sobre les comarques de la Diòcesi de Tortosa*. Benicarló: Onada Edicions, p. 307-315.
- (2015): «Els mitjans digitals valencians: cap a la normalitat de la llengua?», dins SINNER, Carsten / WIELAND, Katharina: *Norma, ús i actituds lingüístiques. El paper del català en la vida quotidiana*. Leipzig: Leipziger Universitätsverlag, p. 161-168.
- LACREU I CUESTA, Josep (2002): «Els models de llengua del valencià», dins CASANOVA, Emili / MARTÍ MESTRE, Joaquim / SARAGOSSÀ ALBA, Abelard (ed.): *Estudis del valencià d'ara: actes del IV Congrés de Filologia Valenciana del 20 al 22 de maig de 2000: en homenatge al Doctor Joan Veny*. Paiporta: Denes, p. 241-251.
- MAS-CASTELLS, Josep Àngel (2023): «El model lingüístic dels diaris digitals valencians», *Zeitschrift für Katalanistik*, vol. 36, p. 211-235. DOI: <https://doi.org/10.46586/ZfK.2023.211-235>. En línia: <https://ojs.ub.rub.de/index.php/ZfK/article/view/11106/10564>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

EL CONCEPTE DE 'VARIETAT ESTÀNDARD' SEGONS 20 ENTREVISTATS I 1 GRUP DE DISCUSSIÓ PER AL PROJECTE ESTANDAREV

Autoria i informació de contacte

Joan Costa Carreras

Universitat Pompeu Fabra

joan.costa@upf.edu

Amanda Ulldemolins Subirats

Universitat Oberta de Catalunya

aulldemolinss@uoc.edu

Resum

En el projecte [ESTANDAREV](#) (*La estandarización lingüística revisitada: mediatización, vernacularización e ideologías lingüísticas en la España contemporánea (2022-2025)*), l'anàlisi qualitativa, a més de ser una metodologia amb valor en si mateixa, complementarà l'anàlisi dels resultats de 197 entrevistes analitzades amb el programari Qualtrics, resultats ja difosos en congressos i publicacions. La pregunta de recerca que la comunicació respondrà és quina concepció de «varietat estàndard» donen els 20 entrevistats i els 8 participants en 1 grup de discussió com a resposta a la pregunta directa sobre aquest concepte. La segona hipòtesi del projecte ESTANDAREV és:

los hablantes bilingües [...] normalizan en mayor medida [...] los cambios de registro estándar-dialecto vernáculo que los hablantes monolingües de una lengua mayoritaria.

Per tant, la hipòtesi d'aquesta proposta és que la concepció dels entrevistats serà d'obertura cap a la variació lingüística en l'establiment de l'estàndard. L'objectiu concret de la comunicació és oferir les concepcions més rellevants segons els territoris dels informants.

Si hi hagués temps, es contraposarien les respostes dels informants de català central, com a «varietat dominant», a les dels altres territoris, parlants de «varietats no dominants» (Mas Castells 2021). La recollida de dades es va dur a terme amb entrevistes semiestructurades entre desembre del 2024 i març del 2025 i es complementarà amb 1 grup de discussió el setembre de 2025. S'analitzaran en aquests 22 documents, seguint la plataforma NVivo, les respostes a les preguntes sobre el concepte d'«estàndard». La distribució de la mostra per territoris és:

- Entrevistes: 7 de català central, 7 de nord-occidental (4 de lleidatà i 3 de Terres de l'Ebre) i 6 de valencià.
- Grups de discussió (previsió): 1 de central, 2 de nord-occidental (1 de lleidatà i 1 de Terres de l'Ebre) i 1 de valencià per grup.

Paraules clau

Estàndard, actituds, dialectes, anàlisi qualitativa, mètodes directes.

Nota biogràfica

Joan Costa Carreras:

- Professor jubilat del Departament de Traducció i Ciències del Llenguatge de la Universitat Pompeu Fabra.
- Investigador en planificació lingüística de corpus, variació sociolingüística, estandardologia comparada, avaluació de la implantació de la normativa i de l'estandardització en general i anàlisi del discurs de la gramàtica normativa.
- Publicacions: més de 50 articles en anglès, castellà, català i francès.
- Premi Modest Reixach de la Societat Catalana de Sociolingüística 2018 per l'article [*Sobre el “marc de condicions sociolingüístiques favorables” per a la implantació de la normativa lingüística catalana.*](#)
- Premi Modest Reixach de la Societat Catalana de Sociolingüística 2022 al llibre editat per Emili Boix-Fuster i Maria Pilar Perea, *Llengua i dialectes: esperances per al català, el gallec i el basc* (Barcelona: Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona, 2020). En aquest llibre hi ha el capítol de Joan Costa

Carreras: *La relació entre l'estàndard i els dialectes en català: una visió des de l'equitat* (p. 75-103).

- Coeditor amb Carla Amorós-Negre del monogràfic «[L'estandardologia comparada: teoria i pràctica](#)» (*Treballs de Sociolingüística Catalana*, núm. 31, 2021) i del monogràfic «Variation and Change in Language Norms» (*Languages*, 2022).
- Membre del projecte [La estandarización lingüística revisitada: mediatización, vernacularización e ideologías lingüísticas en la España contemporánea](#) (ESTANDAREV) (2022-2025).

Amanda Ulldemolins Subirats és doctora en filologia catalana (2018) per la Universitat Autònoma de Barcelona (2018), on es va formar com a investigadora i com a docent amb una beca predoctoral de la mateixa universitat. Alhora, és graduada amb premi extraordinari en Llengua i Literatura Catalanes (2013) i va cursar el Màster en Estudis Avançats de Llengua i Literatura Catalanes (2014). Ha treballat com a lectora de llengua i cultura catalanes als Estats Units d'Amèrica, primer, a la Universitat de Carolina del Nord, a Chapel Hill i, després, a la Universitat de Georgetown i a la Universitat Catòlica d'Amèrica, les dues a Washington DC. També és professora col·laboradora a la Universitat Oberta de Catalunya i a la Universitat Internacional de Catalunya. A més, ha col·laborat en l'elaboració de materials per als manuals de CLE *A punt*. Actualment, és professora dels Estudis d'Arts i Humanitats de la UOC. Membre del projecte *La estandarización lingüística revisitada: mediatización, vernacularización e ideologías lingüísticas en la España contemporánea* ([ESTANDAREV](#)) (2022-2025).

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

-

ESTRUCTURA I RELACIONS DE LES ACTITUDS LINGÜÍSTIQUES DELS VALENCIANS SOBRE L'ESTÀNDARD

Autoria i informació de contacte

Miguel Vázquez Sanchis

Universitat Pompeu Fabra

miguel.vazquez@upf.edu

Resum

El català és una *llengua pluricèntrica en conflicte*: combina la multiplicitat territorialitzada de l'estàndard amb la minorització. La superposició d'estes circumstàncies sociolingüístiques (una «capa» interlingüística i una «capa» interdialectal) suposa un repte doble a l'hora de delimitar la varietat estàndard de la llengua (planificació del corpus). De fet, la interacció d'actituds lingüístiques de diferents capes, organitzades al voltant d'ideologies determinades, pot establir *models de llengua* (propostes de selecció i codificació) diferents i contraposables.

El cas més clar d'este fenomen en el nostre àmbit lingüístic té lloc al País Valencià, primer com a correlat lingüístic de la fractura identitària entre espanyolisme i catalanisme dels anys 1970-1980 i, actualment, amb la coexistència del corpus normatiu de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) i el de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL). La creació d'esta entitat (2001) va marcar, en teoria, l'obertura d'un nou període de pacificació articulada al voltant d'un model de llengua particularista però no secessionista. Tanmateix, l'acceptació dels models de llengua entre els usuaris valencians i la potencial reorganització dels factors actitudinals i ideològics que la condicionen ha rebut molt poca atenció empírica.

Hem analitzat l'estat de les tres capes actitudinals (minorització, pluricentricitat i models de llengua) amb una mostra (N=1.090) composta per residents de les 33 comarques del País Valencià. Aplicant una anàlisi factorial en cada capa, les actituds cap a la minorització van poder ser avaluades consistentment amb els components actitudinals tradicionals (cognitiu, afectiu i conatiu), mentre que en les altres dos capes vam detectar estructures subjacents més complexes. D'una banda, les actituds cap a la pluricentricitat van quedar dividides segons si

eren interpretades com a *cohesives* o com a *assimilatives*. D'altra banda, les variants contrastives entre models de llengua van conformar dos grups diferenciats, associats a valors indexicals (connotacions) diferents. Presentarem les variables sociolingüístiques que determinen estes dimensions actitudinals, que al seu torn estructuraven la relació dels parlants valencians amb la catalanofonia, més enllà de l'antiga dicotomia espanyolistes-catalanistes.

Paraules clau

Estàndard, actituds lingüístiques, valencià, identitat, planificació del corpus.

Nota biogràfica

Miguel Vázquez Sanchis és doctorand del Departament de Traducció i Ciències del Llenguatge de la Universitat Pompeu Fabra, en què també ha impartit docència durant els últims quatre cursos com a personal investigador en formació. També ha sigut becari al Servei de Correcció Lingüística de l'IEC i professor substitut a la Universitat Politècnica de València, i és membre del grup de recerca [IULATERM](#) i del projecte [ESTANDAREV](#): *La estandarización lingüística revisitada: mediatización, vernacularización e ideologías lingüísticas en la España contemporánea (2022-2025)*, finançat pel Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

- BALDAQUÍ ESCANDELL, Josep M. (2015): «Els joves valencians i el model normatiu: valoració de les varietats formals de referència de la llengua catalana», dins SINNER, Carsten / WIELAND, Katharina: *Norma, ús i actituds lingüístiques. El paper del català en la vida quotidiana*. Leipzig: Leipziger Universitätsverlag, p. 127-150.
- CASESNOVES, Raquel / MAS, Josep Àngel (2015): «Un tema oblidat: les relacions interdialectals del català», *Zeitschrift für Katalanistik*, núm. 28, p. 55-94. DOI: <https://doi.org/10.46586/ZfK.2015.55-94>. En línia: <https://ojs.ub.rub.de/index.php/ZfK/article/view/10749/10159>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

— (2016): «Usos lingüístics i ideologia: què fan els universitaris valencians?», *Caplletra*, núm. 60, p. 113-139. DOI: <https://doi.org/10.7203/caplletra.60.7927>. En línia: <<https://turia.uv.es/index.php/caplletra/article/view/7927/7848>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

GARRETT, Peter (2010): *Attitudes to Language*. Cambridge: Cambridge University Press.

MUHR, Rudolf (2012): «Linguistic dominance and non-dominance in pluricentric languages. A typology», in MUHR, Rudolf (ed.): *Non-Dominant Varieties of Pluricentric Languages. Getting the Picture*. Frankfurt am Main: Peter Lang, p. 23-48. DOI: <https://doi.org/10.3726/978-3-653-01621-5/5>.

evitant desviar-se d'aquest focus. La conclusió remarca la necessitat d'un ensenyament que visibilitze totes les varietats del català i que ajude a combatre els biaixos ideològics presents en la societat.

Paraules clau

Central, valencià, llengua, dialecte, català.

Nota biogràfica

Diego Sánchez Raya és docent funcionari del cos de docents d'educació secundària obligatòria (ESO) en l'especialitat de llengua catalana i literatura al Departament d'Educació i Formació Professional de la Generalitat de Catalunya. És graduat en traducció i mediació interlingüística per la Universitat de València i ha cursat el Màster Universitari de Formació del Professorat, amb especialitat en llengua i literatura catalana, a la UOC.

La seva formació i activitat investigadora s'ha centrat en la gramàtica contrastiva i la sociolingüística, amb el Treball de Fi de Grau *Gramàtica contrastiva – La traducció del pronom feble HI del català al francès i al castellà*, dirigit per M. Josep Cuenca, i un Treball de Fi de Màster *Valencià o català? Prejudicis lingüístics* dirigit per Maria Parera. També ha col·laborat en tasques de recerca amb el professor Andreu Sentí com a becari de col·laboració del Departament de Filologia Catalana de la Universitat de València durant el curs 2022–2023.

Ha publicat articles periodístics al *Diari La Veu* del País Valencià i és autor de l'estudi *Política educativa de las lenguas regionales: el caso francés y español*, publicat a Roderic, el repositori institucional de la Universitat de València. A més, ha col·laborat activament amb entitats com AETI, BioApS i TEDTalk i és membre del Col·legi de docents i professionals de la cultura.

Referències bibliogràfiques principals i webs d'interès

CASESNOVES, Raquel / MAS, Josep Àngel (2015): «Un tema oblidat: les relacions interdialectals del català», *Zeitschrift für Katalanistik*, núm. 28, p. 55-94. DOI: <https://doi.org/10.46586/ZfK.2015.55-94>.

- En línia: <<https://ojs.ub.rub.de/index.php/ZfK/article/view/10749/10159>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- CASESNOVES, Raquel / SANKOFF, David (2004): «Transmission, Education and Integration in Projections of Language Shift in Valencia», *Language Policy*, 3 (2), p. 107-131. DOI: <https://doi.org/10.1023/B:LPOL.0000036178.69368.fb>.
- DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT. SUBDIRECCIÓ GENERAL DE LLENGUA I PLURILINGÜISME. GENERALITAT DE CATALUNYA (2018): *El model lingüístic del sistema educatiu de Catalunya: l'aprenentatge i l'ús de les llengües en un context educatiu multilingüe i multicultural*. En línia: <<https://educacio.gencat.cat/web/.content/home/departament/publicacions/monografies/lengua-lectura/model-linguistic/model-linguistic-Catalunya-CAT.pdf>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- KOTÁTKOVÁ, Adéla (2020): «Les peculiaritats sociolingüístiques del català i el rol del professorat de llengua», *Ítaca. Revista de Filologia*, núm. 11, p. 297-317. DOI: <https://doi.org/10.14198/ITACA2020.11.12>. En línia: <<https://rua.ua.es/server/api/core/bitstreams/4e18379c-2832-4913-bba0-17295ea3c85d/content>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- PRADILLA, Miguel Àngel (2015): *La catalanofonia. Una comunitat del segle XXI a la recerca de la normalitat lingüística*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. En línia: <<https://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000333/00000025.pdf>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- QUEROL I PUIG, Ernest (2009): «L'Ensenyament secundari al País Valencià i a Catalunya: entre les paradoxes de la hipocresia i els mites en contacte», *Treballs de Sociolingüística Catalana*, núm. 20, p. 129-191. DOI: [10.2436/20.2504.01.4](https://doi.org/10.2436/20.2504.01.4). En línia: <<https://revistes.iec.cat/index.php/TSC/article/view/61288.001/45160>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]
- VILA I MORENO, F. Xavier / MASSAGUER COMES, Marina / FLORS-MAS, Avel·lí (2023): *Les dinàmiques del català entre els joves: reptes, principis i arguments per l'acció*. Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

En línia: <<https://llengua.gencat.cat/web/.content/documents/publicacions/btpl/arxius/32-btpl-dinamiques-catala-joves.pdf>>. [Consulta: 27 de febrer de 2026.]

ABREVIATURES I SIGLES HABITUALS

<i>ca.</i>	<i>circa</i> 'al voltant de'
coord.	coordinació
dir.	director
ed.	editat; editor, editors
<i>et al.</i>	'i altres autors'
etc.	etcètera
ex.	exemple, exemples
F1	primer formant
F2	segon formant
fac.	facsimil
FPU	formació de professorat universitari
<i>i. e.</i>	<i>id est</i> 'és a dir'
IP	investigador/a principal
L1	primera llengua o llengua materna
N	nombre total de participants
núm.	número, números
ORCID	Open Researcher and Contributor ID (identificador obert d'investigador i col·laborador)
p.	pàgina, pàgines
p. e.	per exemple
PID	projecte d'investigació i desenvolupament
SGR	suport als grups de recerca
SN	sintagma nominal
veg.	vegeu
vol.	volum, volums
<i>vs.</i>	<i>versus</i> 'contra, en oposició a'